

NOVA SERIJA

LASO

CIJENA 4 DIN BROJ 79



Pakao u Novom Meksiku

PAUL EVEN LEHMAN

PAKAO U NOVOM MEKSIKU

»Laso« Nova serija 1975.

Paul Evan Lehman: PAKAO U NOVOM MEKSIKU

Naslov originala: PISTOLS ON THE PECOS

(Copyright: Paul Evan Lehman)

Recenzija: Zlatko Crnković, književni prevodilac

Prijevod: Vjekoslav Radilović

Redaktura: Slavko Mihalić

Obavijest čitateljima

Zbog velikog porasta troškova, na žalost smo bili prisiljeni da cijenu povišimo na 4 dinara. Razmotrivši i mogućnost da smanjenjem broja stranica zadržimo istu cijenu, na kraju smo zaključili kako je ipak bolje da malim povišenjem cijene sačuvamo, pa čak poboljšamo kvalitetu romana.

Zahvaljujemo vam što ste shvatili naše teškoće te i dalje ostali čitatelji našeg izdanja.

Uredništvo

»Laso« — Izdavač: OOUR izdavačke djelatnosti »Vjesnik«, Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Glavni i odgovorni urednik: Borivoj Jurković — Tisak: OOUR novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik«, Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Zagreb 1975.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju): VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA, Zagreb

Cijena 3 d. Za inozemstvo: DM 1,60; ASCH 8; SFRS 1,60; HFL 1,30

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2938/2 — 1973. od 26. XI 1973.

I

Kao da će pakao buknuti u Novom Meksiku... Mjesecima je ključalo u tom kotlu što se zvao Lincoln Contry, te se činilo da će konačno prekipjeti. Murphijeva i McSweenova stranka postrojile su svoje snage za najkrvaviju bitku u povijesti Zapada.

Cole Clairborne sve to nije znao. Više od godine dana hvatao je u Arizoni divlje konje, tjerao ih u korale, obilježavao užarenim željezom, krotio ih do posustalosti. Sad ih je gonio prema Fort Stantonu gdje su konjičke jedinice čekale da ih preuzmu.

U krdu je bilo pedeset mladih jogunastih konja, pa je morao unajmiti tri kaubojas iz Arizone da mu pomognu. U pojasu omotanom oko struka nosio je novac za njihove plaće. U njegovu džepu zveckalo je nešto kovanog novca i to je bilo sve. To ga, međutim, nije zabrinjavalo. Kovani novčići uskoro će dobiti društvo. U Fort Stantonu će mu za konje isplatiti pet tisuća dolara u zlatu...

Napredovali su dobro i prilično brzo. Međutim, na njihovom se putu nalazio rezervat Mescalero Indijanaca; dva jahača sto su se prije nekoliko dana zaustavila u njihovom logoru, upozorila su ih na Indijance. Jedan od njih predstavio se kao Jesse Evans; drugi je bio mladić od jedva osamnaest godina; Evans ga je zvao Kid... Ili nešto kao Billy... Boney, tako je! Billy Boney... Dakle, oni su prošli rezervatom usred bijela dana. Prema tome, pet dobrih pušaka bit će dovoljno da Indijance odvrati od krađe.

Spuštao se sumrak. Kad su stigli do kanjona u kojemu su odlučili preko noći držati konje. Kanjon je bio uzak i previše strm a da bi se konji mogli popeti. Po dvojica na svakom kraju kanjona mogli su ih bez muke čuvati cijelu noć. U blizini je tekao potok i bilo je dovoljno trave.

Cole mahne rukom čelnom jahaču. Krdo stane i konji počeu žedno piti iz potoka. Jedan od jahača odjaše na začelje, drugi se pridruži Coleu.

— Odjašaj s ostalima i večeraj. Kad završiš, vrati se da me sliježiš — reče mu Cole.

Čovjek odjaši, a Cole prođe polako kanjonom. Noć je naglo pala. Cole sakupi nešto granja i zapali vatru. Kad se jahač nakon nekog vremena vratio, Cole odjaši do druge vatre. Tamo su momci već bili završili večerom, pa su sada pušili sjedeći pokraj vatre. Cole napuni tanjur i šalicu i sjedne do njih.

— Noćas ćemo spavati s puškom u ruci — reče.

— Indijanci?

— Da. Rezervat se nalazi sjeverno odatle.

— Kažu da Indijanci ne napadaju noću. Plaše se duhova ili tako nešto.

— Ipak će noću krenuti u krađu. Apaši su savršeni kradljivci. U stanju su ukrasti hlače sa čovjeka koji spava!

— Morat ćemo stražariti na oba kraja kanjona. Samo kako?

— Kako god želite. Vidjet ću što Hank misli o prijedlogu da svaki od

nas preuzme po pet sati stražarenja...
Od osam do jedan i od jedan do šest...

— Čini mi se da je to u redu. Tako će svaki spavati po pet sati. Što mišliš, Bill?

— Potpuno sam suglasan. Bacimo koku da vidimo tko će prvi stražariti...

Cole, završivši s večerom, odjaši kroz mrak do vatre na drugom kraju kanjona. Hand se suglasio s njim, pa su bacili novčić. Colea je zapalo stražaranje od jedan do šest. Dometne još granja na vatru, raširi gunjeve, pa se u njih uvuče.

Nije odmah zaspao. S baršunastog neba nad njim visjele su velike i niske zvijezde i kao da su mu namigivale. Bio je prilično zadovoljan. Još jedan dan i riješit će se kanjona i bregova, zatim još jedan dan brzog jahanja preko Tulerose, pa će polovinom trećeg dana biti u Fort Stantonu... A tamo ga čeka bogatstvo... S pet tisuća dolara može krenuti kamo hoće...

On je to jako želio. Htio je starome i petorici braće pokazati kako nije zavisao o njima, te može sam zarađivati, i to dobro zarađivati. Stalno su mu govorili da ne može; čak je to govorila i Susana. Ali sad će saznati... Svaka-ko, potratio je uludo dvadeset i dvije godine, ali kako i ne bi u takvim uvjetima, rađajući dan za danom jedno te isto, svagda za nekog drugog. Ništa osobito nije značilo što je taj drugi vlastiti otac. Svajedno je bilo premalo nade za budućnost. Kao najmlađi od šestoro sinova, vjerojatno bi i slijedećih dvadeset godina morao raditi samo za njih.

Izdržao je dok nije napunio dvadeset i jednu, a onda im je rekao zbogom. Otac i braća gledali su u njega s nevjericom.

— Pa što ćeš raditi? — pitao je stari.

Rekao je da ne zna, ali će nešto već naći.

— Jedino u što se razumiješ, jesu krave. Možeš isto tako raditi za mene kao i za drugoga. Spavaš u kući, jedeš za stolom sa svojom braćom i imaš slobodno vrijeme kadgod zaželiš.

Njegov brat Sam kratko se nasmijao.

— Do vraga, tata, pusti ga neka ide. Za šest mjeseci vratit će se puzeći.

Rekao im je da se neće vratiti prije nego zaradi dovoljno novaca, ali su se svi samo nasmijali.

A onda, postojala je i Susan, djevojka sa crvenozlatnom kosom. Njezin je otac bio farmer, a stočari nisu odviše cijenili farmere, premda su imali i dobrih strana. Susan je bila jedna od tih. Nezgoda je bila samo u tome što se njih dvoje nisu slagali. Uvijek je bilo svađe jer je Susan htjela da ga preodgoji, zanovijetajući mu da se ostavi kartanja i pića.

Kad je rekao Susani da odlazi u lov za srećom i novcem, nasmijala se.

— Pokušaj li možeš postati netko. Nasmijala sam se jer znam da baciš novac u kartanje i u barovima. Moraš naučiti štedjeti ukoliko uopće želiš nešto postići. Pošteno govoreći, mislim da ti nisi u stanju da to učiniš.

Stisnuo je zube i namignuo zvijezdama. Sad je bio na njemu red da se smije. Vratit će se u Texas s pet tisuća dolara u pojasu. Mahat će im s novcem pred nosom i prisiliti ih da sami sebi skoče u usta.

Okrene se na stranu i odmah zaspi.

U prvi je trenutak pomislio da ga je probudila grmljavina. Zbacio je pokrivače i zgrabio pušku. Bila je grmljavina ali grmljavina kopita. Odjekivalo je kanjonom poput pušćane vatre u zatvorenoj sobi. Konji su divlje jurili unaokolo, rzajući u panici, Cole prokune i u galopu odjuri prema zidu kanjona. U prolazu opazi jednog kauboja, kako sjedi na konju pokraj vatre što se gasila.

— Cole! Što do vraga...

Riječi je zaglušila tutnjava. Slaba vatra osvijetljavala je samo nekoliko stopa naokolo, ostali dio kanjona bio je taman poput utrobe mačke u mračnom podrumu. Tutnjava kopita parala je uši, ali se nije ništa vidjelo. A protiv onog što ne vidiš, ne možeš se boriti.

Čuo je krikove poput indijanskih i više je osjetio nego vidio tamne prilike jahača. Držao je pušku u visini bokova i naslijepo pucao u mrak. Prošli su pokraj njega prije nego je

ispraznio pušku. Odbacio je vinčesterku i izvukao revolver.

Na drugom kraju prolaza stado se zaglavilo i na trenutak zastalo. Konjokradice su pucali u zrak okruživši stado konjima. Cole je pucao dok nije ispraznio revolver, znajući da je samo pukim slučajem mogao nekoga pogoditi. Naletio je na stražnji dio jednog konja i nagnuo se prema mjestu gdje je trebao biti jahač. Zgrabio je rukama tkaninu i povukao, ali se jahač zadržao u sedlu. Konj se uspravio na stražnje noge; Cole snažno uhvati nečiju ruku, ali mu u slijedećem trenutku bljesne pred očima. U glavi osjeti strašan bol i njega prekrije crni mrak, crniji od mraka u kanjonu.

Kad se probudio, pred očima mu se još uvijek crnilo, ali je tutnjava kopita ponestala. Ležao je na leđima i gledao u nebo. Zvijezde su mu još uvijek namigivale, ali ovaj put im nije odvratio. U glavi mu je udaralo, a u mozgu je osjećao tupost.

Netko je zvao.

— Cole! Gdje si, do vraga?

Cole zastenje.

— Ovdje... — Izgovorio je to skoro šapatom, pa ponovi glasnije: — Tu sam!

Sjedne i odmah osjeti vrtoglavicu kao kad bi se napio. Rukama se uhvati za glavu i napipa ranu na tjemenu. Počeo se prisjećati i jedva se nekako uspravi na noge.

Na drugom kraju kanjona netko je pripaljivao vatru. Kad se pojavio plamen, Cole prepozna Hanka. Odtetura prema njemu, zovući ga po imenu.

Hank mu krene u susret držeći baklju u visini očiju.

— Mislio sam da su te udesili — reče i primakne baklju. — Čovječe, pa ti krvariš kao zaklana svinja.

— Tjeme — reče Cole kratko. — Gdje su ostali?

— Bill je mrtav. Izgažen ispod pokrivača. Ne znam što je s Baldyjem. Možda se izvukao.

Cole gromko opsuje. Bill je mrtav, a konji, vrijedni pet tisuća dolara, ukradeni. Njegov otac, braća i Susan imali su pravo: Uhvatio je sreću za rep, ali je nije uspio zadržati.

Naložili su veliku vatru i Cole je krenuo u potragu za svojim oružjem. Našao je kolt na mjestu gdje su ga ranili, a malo dalje i vinčesterku. Očistio ih je i napunio mecima, a zatim krenuo kroz kanjon da pronađe nestale drugove. Naišao je na izgaženo truplo Billa i ljutito prokleo.

Najednom začuje topot kopita. Stane i podigne pušku u smjeru buke.

— Stani na mjestu ili ću ti prosvirati mozak — viknu glasno u noć.

Začuje se Baldyev glas:

— Ja sam! Jesi li ti, Cole?

— Da. — Cole spusti pušku i pričekao dok se jahač ne zaustavi pokraj njega. Rukom dodirne konjske sapi i napipa Baldyjevo koljeno.

— Kako ti je uspjelo izbjeći stampe-du?

— Čuo sam trku konja i nastojao što brže odmagliti. Na mjestu gdje se kanjon proširuje, povukao sam se u stranu. Projurili su pokraj mene kao da imaju krila. Krenuo sam za njima i naletio na konja sa sedlom bez jahača. Mislio sam da pripada tebi ili Hanku. To je ovaj što ga vodim za sobom...

— Bill je mrtav — reče Cole suzdržano.

— Znao sam to — odvrati Baldy tužno. — Viknuo sam mu da ustane i opazio kako sjedi na pokrivačima. U tom trenutku naletjela je na njega gomila izbezumljenih konja. Ništa nisam mogao učiniti.

Stigli su do vatre gdje je Hank bio zaposlen lopatom. On podigne pogled, otare rukom znojno čelo i reče:

— Mislim da je najbolje da ga zakopamo upravo ovdje.

S Billom su zakopali i njegovu pušku i poželjeli mu dobar lov. Cole je držao u ruci Billov revolver. Kad su ga ostala dvojica upitno pogledali, on objasnio.

— Nadam se da ću jednog dana sresti pasje sinove, koji su to učinili. Kad ih sretnem, volio bih upotrijebiti Billov revolver. Mislim da bi i on to htio.

* stampedo — panična trka životinja u krdu.

— Svakako — reče Baldy. — Ali Indijanci! Svi su isti. Jedan liči na drugog.

— To nisu bili Indijanci.

Pogledali su ga začuđeno. Hank reče:

— Kako znaš da nisu bili Indijanci? Puštali su krikove poput njih, a sam si rekao da je njihov rezervat nedaleko od nas prema sjeveru.

— Indijanci ne nose kapute.

— Zar su ih ovi imali?

— Jedan je od njih imao kaput. Uhvatio sam ga za njega kad je krdo zaglavilo. Kad se trgnuo da se izmakne, osjetio sam kako se tkanina para. Dakle, najmanje je jedan od konjokradica bio bijelac, a to znači da su i ostali vjerojatno bili bijelci.

Nijemo su zurili u Colea. Hank upita:

— Što da sada radimo?

— Vi, momci, krenite natrag u Arizonu. Isplatit ću vas, a dat ću vam i Billov dio. Ako pronađete bilokakvog nje-

govog rođaka, dajte mu novac. Ako ne, zadržite ga za sebe.

— A ti?

— Snaći ću se — reče Cole.

— Ako nas trebaš, poći ćemo s tobom.

— To je moj posao i ja ću ga urediti sam.

Skinuo je pojas, istresao novac i podijelio im dogovorenu svotu. Pojas je ostao prazan, ali oni to nisu znali.

Cole pođe prema svom konju.

— Vrijeme je da krenem.

— Pričekaj dok se razdani.

— Prilično su poodmakli. Držat ću se kanjona, a kad svane poći ću njihovim tragom.

— Pobrini se prvo za ranu na glavi.

— Krvarenje je prestalo i mislim da nema opasnosti.

Baci se u sedlo saviđavajući vrtočlasticu. Savi je cigaretu pa je pripali. Mahne im rukom, okrene konja i nestane u mraku.

II

Cole je napredovao polako, ali je i to bilo bolje nego stajati na mjestu. Iznad njega su blijedile zvijezde i tamno se nebo pretvaralo u plavo. U kanjonu se još nije bilo posve razdani-
lo, ali je bilo dosta svjetla kako bi mogao čitati tragove; neki su potjecali od potkovanih konja. Njegovi su konji bili nepotkovani, kao i svi indijanski poniji o kojima je ikada čuo. Konjokradice su dakle bili bijelci...

Kanjon se konačno proširio u otvorenu kamenu ravnicu i Coleu je trebao puni sat da pronađe prave tragove. Krdo je krenulo prema istoku i on ga je slijedio sve dok nije pripeklo sunce; najdnom se kamen pretvori u bijelu pješćanu pustinju i tu su tragovi završavali. Vjetar je izbrisao mekane tragove kopita u pijesku, pa mu je preostalo jedino da nagađa kuda je krdo krenulo dalje.

Dva je dana utrošio na traganje, ali sve je bilo uzalud. Bio je to pretežak

zadatak za njega; niti je bio Indijanac niti pas tragač. Na kraju drugog dana napravio je logor s gorkom spoznajom da su konjokradice predviđjeli potjeru i upotrijebili sve svoje poznavanje zemljišta.

Ali nije odustao. Slijepa srdžba već se odavno pretvorila u hladnokrvno razmišljanje. Bit će teško pronaći konje, ako ih uopće nađe. Lincoln County bio je velik skoro kao država Pennsylvanije i trebao bi mu cijeli život da ga pretraži uzduž i poprijeko. A jedini mu je trag komad otrgnute tkanine. Bio je to komad džepa, u to bijaše sasvim uvjeren. Trenutno je bilo najvažnije kojim smjerom valja krenuti.

Na sjeveru je ležao rezervat, na istoku se nalazila dolina Pecos, a prema jugu je mogao vidjeti kako se vrhovi Guadalupes uzdižu prema nebu. Na sjeveru i istoku postojali su rančeri i tamo su se konji mogli prodati i pomi-

ješati s tisuću drugih stada; tamo se nalazila i tvrđava Stanton koju će morati izvijestiti o svom neuspjehu.

Tim je smjerom krenuo ujutro trećeg dana, tražeći po brežuljcima i ravninama svoje konje označene skoro nevidljivom malom kružnicom sa slovom C u sredini ispod griva. Nije našao ništa što bi pripadalo njemu. Te je noći logorovao na malom potoku koji je utjecao u rijeku Rio Feliz.

Oko podneva slijedećeg dana stigao je do Rio Feliza i opazio zdanja nekoliko rančeva. Neko ih je vrijeme promatrao, ali nije opazio znakove života. Prešao je rijeku jašući dalje prema sjeveru.

Prošao je kakvih pet milja i odjednom začuo pucnjavu pušaka. Ukočio se u sedlu. Prasak je dolazio s desne strane i on potjera konja galopom u tom smjeru.

Kraj je bio bregovit i trebalo mu je pola sata da stigne na vrh i opazi dugu traku ceste što je tekla sa sjevera na jug. U daljini su neki jahači velikom brzinom odmicali prema sjeveru. Moglo ih je biti osamnaest ili dvadeset. Spusti se niz padinu i krene za njima. Zašto su pucali?

Pogled mu padne na nešto što je ležalo ravno ispred njega na cesti. Bila je to lešina konja. Začuden pojuri u galopu prema njoj. Povremeno je bilo potrebno ubiti nekog konja, možda zbog bolesti ili rane, zato nije bilo potrebno dvadeset ljudi.

Kad je stigao bliže, opsuje i pusti konja u kas. Pokraj konjske lešine ležalo je tijelo nekog muškarca. Odmah mu je pala u oči njegova odjeća. Umjesto **blue jeans** hlača kakve su se obično nosile u tom govedarskom kraju, imao je na sebi široke kratke hlače stegnute ispod koljena. To je bio prvi par **knickerbockers** hlača koje je vidio u životu. Odmah je pomislio da mrtvac mora biti Englez. Kraj njega je ležala lula što je još više potvrdilo njegovu pretpostavku...

Prizor je bio prilično krvav. Od pokojnikova lica nije ostalo mnogo, jer mu je glava bila smrskana kamenom što je sav krvav ležao u prašini pokraj njega. Ali to nije bilo sve. Netko je kockastu Englezovu kapu gurnuo

ispod krvave mase što je nekad bila njegova glava, a neznačev kaput podmetnuo kao jastuk uginulom konju.

Cole zagunđa od gađenja. Odrastao je u prilično surovnoj školi života i vidio smrt u mnogim oblicima, ali ovo ovdje bilo je toliko strašno da je čovjeku moglo pozliti.

Pogleda naokolo. Konjanici su nestali s vidika, samo je tanki oblak prašine pokazivao u kojem su smjeru otišli. Ovo je bio posao za šerifa, a šerif bi trebao biti u Lincolnu koji se nalazi na sjeveru, na putu kojim on ide. Skrene konja na cestu i krene za jahačima, ravnajući se po prašini što su je za sobom dizali. Dva sata kasnije cesta je skrenula u kanjon i zaokrenula u desno. Konačno ujaše u milju dugu ulicu, za koju je znao da mora biti Lincoln.

Jašio je korakom gledajući s jedne strane ceste na drugu. Bio je to posve lijepi gradić, s meksikanskim kućama od napečene opeke, krčmama, hotelima, dućanima i malom sudskom zgradom, pitajući vratara gdje bi mogao naći šerifa.

— Vjerojatno je u Murhyjevom dućanu ili u hotelu preko puta. Na kraju ulice...

Cole ponovno uzjaši i krene niz ulicu, pokraj crkve i lijepe kuće od nepečene opeke sa četiri sobe što su gledale na ulicu. Na drugoj je strani bio dućan o kojemu je govorio vratar. Preko puta je bio hotel, a ispred njega nekoliko oznojenih konja. Cole sjaši i uđe u krčmu.

Prostorija je bila bučna i zadimljena, puna pijanih Amerikanaca i Meksikanaca. Čovjek vojnički uspravne spodobe služio je piće, a činilo se da nitko ne plaća. Cole pogleda po prostoriji. Tu nije bilo službene zvijezde šerifa. Naruči viski i baci novac na tezgu. Čovjek vojničkog držanja odmahne glavom i gurne novac natrag.

— Danas časti kuća — reče.

Cole podigne obrvu.

— U slavu čega?

Čovjek se kratko nasmije.

— Recimo da se danas jednostavno osjećam velikodušnim. — Oštrim pogledom promatrao je Colea. — Ne sjećam se da sam vas ranije vidao u Lincol-

nu. Ja sam Murphy. Vlasnik sam hotela i dućana preko puta.

Cole kimne glavom.

— Zovem se Claiborne. — Napuni čašu. — Je li tu negdje šerif?

— Jim Brady? Da. Na drugom kraju tezge. — Vikne glasno: — Hej, Jim! Traže te!

Jedan se čovjek odmakne od tezge i priđe bliže.

— Da?

— Je li vam netko već javio da na cesti za Feliz leži čovjek? Mrtav.

— Znam. Ime mu je Tunstall i ustrijelili su ga ljudi koje sam poslao da mu uruče poziv za sud.

— Zar su ga zato trebali ubiti?

Bradyjevo lice polako pocrveni a u očima mu bljesne.

— Momci su odjahali na njegov ranč i našli kuću utvrđenu s balvanima i vrećama pijeska. Njega nije bilo tamo da primi poziv, pa su se vratili i na putu naletjeli na njega. Pucao je na njih i oni su mu odgovorili. Bio je ubijen službeno i legalno.

Šerif je podigao glas i Cole je postao svjestan tišine što je nastala u prostoriji. Polako se odmaknuo od tezge. Sad su već svi u krčmi okrenuli glave prema njemu.

Cole upita:

— Vi ste bili zajedno s vašim ljudima?

— Ne. Poslao sam zamjenika Billyja Mortona.

— I osamnaest ili dvadeset ljudi... samo zato da mu uruče službeni poziv?

— Bio je opasan čovjek. Osim toga utvrdio je svoju kuću...

— ... što vaši ljudi nikako nisu mogli znati prije nego što su stigli tamo... Brady, cijela ta prokleta priča izgleda malo čudno. Naročito je sumnjiva tvrdnja da je ubijeni pucao po vašim ljudima. Vidio sam ga kad su vaši ljudi odlazili i nigdje nisam opazio revolver, ni na njemu ni oko njega.

Još se jedan čovjek odvoji od tezge i priđe. Namrgođeno pogleda u Colea i reče:

— Ja sam Morton. Vodio sam ljude i sve se odigralo onako kako sam javio šerifu Bradyju.

— Jesi li rekao šerifu da ste pucali u čovjeka kad je već bio mrtav i da ste mu nakon toga kamenom razbili glavu?

— To je prokleta...

— Što ne kažeš? — Cole je držao na oku i šerifa i Mortona. — Prisilit će me da posumnjam u svoj vid. Vidio sam čovjeka. Nije imao revolver, pucano je u njega iz velike blizine kad je već mrtav ležao na zemlji, a glava mu je bila razbijena kamenom.

— Netko je vjerojatno uzeo revolver — reče Morton otresito. — A o razbijanju glave ne znam ništa.

Netko viknu s kraja tezge:

— Pazite, to je jedan od McSweenovih revolveraša!

— Radiš li ti za McSweena? — upita šerif.

— Ne poznam tog čovjeka, niti sam ikad čuo za to ime.

— Onda ne turaj nos u poslove koji te se ne tiču. Kažem ti da je Tunstall ubijen kad se opirao hapšenju.

— Tako? Sad je najednom hapšenje. A ja sam mislio da ste mu samo htjeli uručiti poziv za sud.

Brady mahne žestoko rukom.

— To je svejedno, nema nikakve razlike.

— Kad dvadeset ljudi navali na jednoga, ja to nazivam ubojstvom.

— Dovraga, sve razmišljam da te uhapsim, pa da u ćeliji malo ozbiljnije razmisliš o svemu.

— Ne pokušavajte to, jer ćete uskoro imati još jedan slučaj opiranja hapšenju.

— Jeste li čuli, ljudi? — vikne Brady.

Bio je to znak za akciju, ali je Cole bio spreman. Jedan čovjek blizu njega dohvati rukom držak revolvera. Cole se napola okrene i snažnim ga udarcem desnice pogodi u bradu. Morton je trzao revolverom, ali ga nije uspio izvući. S koltom u desnici Cole odskoči udesno i revolver uperi u Bradyjev trbuh.

— Neka nitko ništa ne pokušava ili ću izrešetati šerifa.

Trenutak činilo se da će ljudi ipak pucati, bez obzira na šerifa Bradyja koji se nalazio između njih i Colea. Krvoloci koji su onako surovo obraču-

nali s Tunstallom, bili su spremni na sve. Ali je Murphy preuzeo inicijativu.

— Stanite, momci — rekao je zapovjedničkim glasom. — Baker! Matthews! Ne želim neprimolika! Tom, odmakni se i stavi ruke na tezgju.

Uspravan iza tezge Murphy je strogim pogledom strijeljao po licima prisutnih. Zatim oprezno zaobiđe Colea i stane pokraj šerifa.

— Spusti revolver, Claiborne. Nitko ti neće ništa. Želim ti objasniti neke stvari.

Coleu je to zaista bilo potrebno. U Lincoln Contyu je buknuo rat i da je znao o čemu se radi, znao bi i gdje treba tražiti svoje konje.

Okrene se Murpyju.

— Nemam ništa protiv toga da razgovaram s vama, Murphy, ali ćemo to učiniti na moj način. Okrenite se i napravite jedan korak natrag.

Murphy ga je jedan trenutak gledao zatim se nasmije i učini kako je Cole zatražio.

— Vi, Brady, dva ili tri koraka natrag... I ti Mortone zajedno sa šerifom.

Vilica stegnutih od bijesa, Brady pogleda u Murphija.

— Hajde, momci. Učinite kako kaže...

Brady i Morton gundajući zakora-knu natrag. U tom se trenutku Cole povuče udesno i uperi cijev svog kolta u Murphijeva leđa.

— Pronađimo mjesto gdje nas nitko neće smetati — reče brzo.

Murphy krene polako preko sobe i izađe kroz vrata na drugom kraju. Cole, idući za njim, zatvori za sobom vrata. Nalazili su se u gostinjskoj sobi. Cole gurne nogom stolicu u kut i sjedne dajući glavom znak Murphiju.

— Bit ću kratak, Claiborne... Prije deset godina bio sam otpušten iz vojske i otvorio dućan preko puta. Robu sam dovozio željeznicom. Bila je to najveća trgovina u ovom kraju i zaradio sam prilično novaca... Nakon nekog vremena napravio sam ranč i započeo uzgajati goveda za vojsku i indijanske rezervate. Otvorio sam mlin, pilanu i ovu hotel. Sjedio sam na vrhu svijeta. Sve što imam zaradio sam svojim radom... Nekako u isto

doba doveo je krave iz Texasa John Chisum i počeo ih uzgajati na zemlji oko Pecos Valveya. Kasnije se preselio dolje u South Spring, gdje se i sada nalazi... I on je stekao bogatstvo; čuo sam da je prošle godine obilježio oko petnaest tisuća teladi. Međutim, dio bogatstva zaradio je na moju štetu. Nije dovoljno pazio gdje pasu njegova goveda, osim toga je unajmio družinu divljih momaka koji su imali isto tako malo obzira kao i on... Prije dvije ili tri godine došao je u Lincoln odvjetnik Aleksandar McSwen s pismenom porukom jednog mog prijatelja. Unajmio sam ga da se brine o mom poslu, a nabavio sam mu i nekoliko klijenata. Postao je slavljenik. Prekinuo je sa mnom i otišao prijeko k Chisumu. Znao je da ja u dućanu imam dobru robu, pa se udružio s nekim Englezom Tunstallom i otvorio dućan na drugoj strani ceste. Kasnije je uzeo John Chisuma i otvorio banku u stražnjem dijelu kuće... Jedan je moj stari poslovni prijatelj, pukovnik Fritz, umro i svojoj sestri ostavio deset tisuća dolara osiguranine. Ona je unajmila McSweena da preuzme taj novac. On je krenuo na Istok, dočepao se dolara i položio ih u banku na svoje ime. Fritz mi je dugovao nešto novaca ali je McSween odbio da mi plati. Zatražio sam sudsku pljenidbu, ali je on prenio dućan na Tunstallovo ime, pa je Brady sudski poziv poslao njemu. Ostalo vam je ispričao Brady... Stvar je u tome da me McSween želi uništiti, ali mu ja neću dozvoliti. Ne želim neprimolika, ali sam prisiljen da se branim. Tunstallova smrt izazvat će rat. Bit će to krvav rat i jedan od nas će izvući kraći kraj. A, bogami, neću dozvoliti da to budem ja.

Trenutak je šutio, gledajući pažljivo u Colea.

Cole reče:

— Postoji još nešto. Izidite s tim napolje.

— Da, postoji još nešto. Unajmljujem ljude. To isto čini i McSween. Svida mi se vaša hrabrost i dobro bi mi došao vaš revolver. Potpišite i platit ću vas pedeset dolara mjesečno i pet stotina dolara kad rat bude gotov.

Cole ustane sa stolice.

— Slušao sam vas pažljivo. Izići ćemo isto onako kako smo i ušli.

— Razmislite, Claiborne. Ostanete li ovdje, morate se odlučiti za jednu stranu. Više bih volio da ste sa mnom, nego protiv mene.

— Ne želim sudjelovati u vašem ratu, Murphy. Vi i taj McSween možete

ratovati koliko hoćete. Ja imam svog posla.

Murphy ga je trenutak gledao, zatim slegne ramenima, ustane i okrene leđa. S Coleovim revolverom uperenim u njegova leđa, krenuli su kroz bar pred hotel gdje je Cole odriješio svog konja, uzjašio i potjerao galopom.

III

Jahao je uz brdo i držao se dobro vidljive ceste. Povremeno bi stao i osluškivao. Ljutiti šerif mogao bi izvršiti svoju prijetnju i poslati potjeru za njim, naročito zbog toga što je odbio da se pridruži Murphyju u borbi protiv McSweena...

Uskoro ugleda vojničke barake, vježbalište i zastavu kako se vijori na stupu. Bila je tvrđava Stanton. Stražar ga uputi u stan pukovnika Dudleyja kojemu ispriča svoju nesreću.

— Želio bih vas upozoriti, pukovniče, da ne primite konje koji su ispod glave obilježeni s kružnicom sa slovom C. Ako vam ih bilo tko pokuša podvaliti, zadržite ga kao konjokradicu.

— Krađa konja je građanski prekršaj — odgovori pukovnik kratko. — Da bismo mogli pohvatati sve konjokradice na cijelom području, trebala bi nam cijela američka armija.

— Možda ne možete biti odgovorni za hvatanje konjokradice, ali možete odgovarati za otkup ukradena vlasništva!

Pukovnik je pocrvenio od ljutine.

— Nemamo vremena za pregledavanje svakog utisnutog znaka i traženje vlasnika. Zahtijevamo jedino prijenosnu ispravu.

— Uruči li vam netko prijenosnu ispravu za pedeset konja koji imaju utisnutu kružnicu sa slovom C, bit će prokleta bolje za vas da ga uhapsite. Nećete trebati tražiti vlasnika: ja sam vlasnik i kažem vam da su ukradeni.

— Ja imam samo vašu riječ, gospodine.

— To vam je dosta da ih uhapsite. Želite li da bude službeno, dovest ću šerifa. No vi ih svakako morate zadržati. Želite li i dalje nositi to srebrno lišće na svojim ramenima.

Cole ustane, lupi petama i iziđe iz sobe. Pukovnik je ljutito gledao za njim. Coleu se činilo da problemi rastu iz minute u minutu. Murphy i šerif bili su mu za petama, a upravo je uvrijedio oficira. Sad mu je samo trebalo da nakopa na vrat McSweenovu bandu...

Bio je razočaran. Sve što je uradio nije ga dovelo ni centimetar bliže ukradenim konjima. Samo je okolo nabadao i stvarao sebi neprilike. Pa dobro, ako nabode dosta duboko, možda će čovjek s otrgnutim džepom isplivati na površinu.

Ležeći poslije mršave večere umotan u gunjeve, razmišljao je o svemu. Osim kaubojja koje je unajmio, jedina ljudska bića koja je sreo otkako je bio ušao u San Franciscos, bila su ona dva stranca — Jesse Evans i onaj... Billy Bonney... Oni su ga upozorili na Apaše, a konjokradice su se prilično trudili da se glasaju poput Indijanaca; možda su njih dvojica namjerno govorili o Apašima kako bi, kad krdo bude ukradeno, odmah pomislio na njih.

Još se jače umotao u pokrivače i pokušao zaspati. Nekoliko trenutaka kasnije najednom se potpuno probudio. Začuo je topot konjskih kopita, ali ovaj put to nije zvučalo poput gro-

ma što se kotrija duž stijena kanjona, već kao da netko u daljini polagano udara po bubnju.

Logorovao je na kraju nekog luga, a iza njega su bili bregovi, tamni i mrtvi; vani u dolini jasno su se sijale zvijezde i obasjavale tamnu gomilu što se brzo kretala.

Bili su to konji.

Iskočio je iz pokrivača i hitro navuкао čizme. Njegov konj je ležao na zemlji. Čim mu je Cole psiknuo, odmah je poskočio na noge s preplašenim rzanjem. Brzo mu je zabacio sedlo i pritegao kolan, u trku prikopčao opasač s revolverima i uskočio u sedlo.

Konji su već bili milju daleko. Trebalo je samo da ih slijedi držeći se sjene drveća kako ga ne bi opazili. U roku od jednog sata približio se toliko da je mogao razlikovati jahače sa strane, sprijeda i otraga. U tom trenutku jedan konj se odvoji od krda i krene prema drveću. Jedan jahač krene za njim, ali se u tom trenutku odvojilo još nekoliko konja i jahač se morao vratiti da ih utjera u krdo. Cole je čuo kako netko viče:

— Pusti ga neka ide! Do đavola s njim!

Cole skine laso sa sedla i pripremi omču. Približavao se konju u pravom kutu; ako ga uhvati, moći će ustanoviti pripada li njemu. Zavrtlao je laso i omča je zahvatila konja oko vrata. Cole zaokrene svog konja, laso se napne i životinja padne na zemlju kao gromom ošinuta. Ležala je mirno, omamljena od sudara sa zemljom.

Cole skoči iz sedla i pojuri duž lasa. Klekne kraj konja i odmičući u stranu dugu grivu izvuče šibicu iz džepa. Zapali je, a omča za tren ispusti pobjedonosni krik.

Na vratu je opazio malu kružnicu sa slovom C.

Između drveća začuje se glas.

— U redu konjokradice, ostani gdje jesi i ne miči se.

Cole uguši poticaj da izvuče svoj kolt i okrene glavu. Vidio je nejasnu priliku čovjeka i taman bljesak pušćane cijevi.

— Ja nisam konjokradica — reče Cole brzo. — To je moj konj. Upravo sam provjeravao znak.

— To je novi trik, ali ne pali. Nastavi klečati kao da moliš — Glas zatim vikne: — Trči ovamo, sestrice! Uhvatio sam konjokraducu.

Cole je klečao. Šibica mu je opržila prste i on je baci. Daleko naprijed krdo se već stapalo sa sjenama na kraju udoline. On reče ljutito:

— Prokletstvo, zar ćete pustiti da konji odu?

— Nikako, ni jednog od njih. A ti se ne miči. Ostani kao zamrznut ili ću te ja zamrznuti za vječnost!

Cole je gorko kleo i nastavio klečati. Čuo je kako konj dolazi kroz suho lišće i opazio njegov neodređeni oblik između drveća. Čovjek reče:

— Sjaši, sestrice i pokupi njegovu artiljeriju. Pridi mu iza leđa i uvjeri se da ne nosi dva revolvera.

Čuo je škripu kože i bat čizama. Netko mu je došao s leđa i izvukao trzajem revolver iz korica. Prsti su ga pretraživali po prsima i ispod ruke.

Čovjek reče:

— Pođi do njegova konja i odriješi konopac.

Čizme se povuku i konopac padne na zemlju.

— Odbacite konopac, gospodine, i ustanite.

Cole bijesno prokune i učini kako mu je bilo zapovjedbno.

— Idemo — reče glasno. — Nije daleko. Vodi konja, sestrice.

Nije imalo smisla da se buni, s vinčesterkom iza svojih leđa i starom budalom spremnom da svakog trenapritisne otonac. Cole krene u označenom smjeru, gledajući uhvatiti priliku da pobjegne. Ako i uspije kakve su mu mogućnosti? Oni imaju njegovog konja i revolver. Krdo konja je nestalo s vidika. Ponovno prokune...

Nije bilo prilike za bijeg. Drveće se malo prorijedilo i mogao je vidjeti tamne obrise nekih zgrada. Čovjek reče:

— Stani! I bez sumnjivih pokreta! Sestrice, odvedi konje u koral i zapali svjetlo u kuhinji.

Cole začuje topot kopita i opazi tri životinje i djevojku kako idu prema koralu. Djevojka sjaši, potjera konje kroz ulaz i ode u kolibu. Svjetlo se razlije kroz otvorena vrata i čovjek zapovijedi Coleu:

— Hajde ulazi, konjokradico, da te vidimo na svjetlu.

Stisnutih usta Cole uđe u malu kuhinju. Opazio je da je uredna i čista, s muslinskim zastorima na prozoru. Na lijevoj strani bijaše stol sa svjetiljkom. Okrene glavu i skoro zanijem od iznenađenja.

— Zaboga, Susan! — vikne u čudu.

Nosila je plave hlače i vunenu košulju, a u ruci držala šešir. Crvenozlatna kosa padala joj je na ramena.

Ona reče hladno:

— Tako postao si konjokradica!

On krene prema njoj.

— Susan, kako...

Cijev puške bocne ga oštro u leđa.

— Ne mrdajte, gospodine! Sestrice, odakle znaš tog jastreba?

— Zove se Cole Claiborna, ujače Bill. — Lice joj je bilo blijedo. — Upoznala sam ga u Teksasu. Uvijek je pio i kartao, ali nisam mislila...

— Hajde, pucaj — prekine je Cole oštro. — Ali prije ću malo sjesti. — Baci se u stolicu pa se zagleda u nju.

— Susan, što radiš u Novom Meksiku?

— Ja ću postavljati pitanja — reče ujak Bill ledenim glasom. — Kome si oteo konje?

— Konji su moji, rekao sam vam.

— Tvoji? — upita Susan, a u glasu joj je bila sumnja. — Nisi nikad posjedovao ni jednu kravu.

— Kažem vam da su moji. Vrijede pet tisuća dolara. Ukrali su mi ih dok sam ih vodio kroz Scaramentos i već

ih tjedan dana tražim. Noćas sam logorovao na kraju doline, a kad sam se probudio opazio sam ih kako prolaze. Uhvatio sam jednoga lasom i pogledao znak ispod grive. Bio je moj: kružnica s malim slovom C. — U njemu je rastao bijes. — A onda je naišao ovaj tvoj glupi ujak i tako su sada konji opet miljama daleko. Prekinimo ovo glupo natezanje i vratite mi mog konja i revolver... pa da krenem...

Ustane sa stolice, ali se istog trenutka pojavi cijev puške.

— Nećeš ti nikamo — reče Bill.

— Vraga neću!

Cole je bio tako bijesan da je zaboravio na oprez. Munjevito udari nogom u cijev puške, te je uhvati rukama da je išćupa. Ali Bill je nije puštao iz ruku. Cole ga raspali desnicom po zubima i Bill popusti. Cole išćupa pušku i baci je na pod, uhvati Billa ljevicom zakrene ga i gurne u stolicu.

— Sjedni i ohladi se stari, Susan, gdje je moje oružje?

Susan ga pogleda stisnutim pesnicama.

— Nasilniče! — vikne ljutito. — Nisi se nimalo promijenio.

— Umiri se — promrmlja Cole i uzme revolver sa stola.

Susan je stajala pokraj ujaka Billa koji je mlitavo sjedio u stolici.

Cole uhvati Susan za ruku i unese joj se u lice.

— Slušaj me, Susan Roberts. Nikad nisam bio kradljivac, to si i sama trebala da znaš. Krvavo sam radio za te konje i sad kad sam ih ponovno mogao vratiti, ti i tvoj glupi ujak pokvarili ste sve. Uzet ću svog konja iz koralu i otići.

Okrene si i izađe.

IV

Potjerao je konja prema kraju udoline. Jedan sat je jahao a da uopće nije ugledao bilo kakav trag. Zemljište je postajalo sve tvrđe i ravnica se pretvorila u brežuljke i brda. Pred njim

se rasprostirala planina Sierra Blanca, crna i pijaćea. Cole ljutito prokune. Cijeli kraj kao da je bio čas gore, čas dolje. Nisi mogao jahati dva sata po ravnome, a da ne iskrсне neko brdo.

Nije imalo smisla da traga u mraku; okrene konja i vrati se mjestu gdje je sinoć logorovao. Zapali vatru i pripremi mršav obrok. Zalihe su mu bile pri kraju. Ono malo novaca što je imao neće dugo potrajati. Morat će se zaposliti i privremeno obustaviti potragu za svojim konjima, bude li ga i dalje pratila slaba sreća.

Kad je svanulo, osedlao je konja i ponovno krenuo na zapad. Prošao je mimo ranča na kojemu je živjela Susan sa svojim ujakom. Za trenutak se raznježi. Susan je bila dobra djevojka, ali je još uvijek bila prema njemu nepovjerljiva; još je uvijek mislila da od njega neće biti ništa. Možda je bila u pravu.

Kad je stigao na kraj udoline, sunce je već bilo dobro izišlo. Nakon što je pretražio zemljište prema sjeveru i jugu, opazio je tragove konjskog krda. Slijedio ih je sve dok se ponovo nije pojavio bijeli pijesak u kojemu su tragovi nestali netragom.

Zurio je preko bijele površine i osjećao kako ga obuzima razočaranje. Mislilo je na Susan. Ako joj doista želi dokazati i svoju vrijednost, mora ponovno dobiti svoje konje. Krenuo je prema planinama na zapad.

Tjedan dana boravio je u njima, jašući i četrnaest sati dnevno; istraživao je skrivena mjesta, ispitivao svaku malu čistinu, svaku šumu i grmlje. Živio je od lova, mršavio od gladi i na kraju odustao. Velika je to bila zemlja, prevelika za njega.

I tako je jednog dana u podne sam iscrpljen ujahao u dvorište Billova ranča. Susan je izašla iz kuhinje i ozbiljno ga gledala, dok joj je prilazio. Iznenađile su ga njezine riječi:

— Stavi konja u koral. Cole, i daj mu zobi, a onda dođi u kuću. Potražiti će nešto za jelo.

Kimne glavom i odvede konja u koral, opere se u koritu s vodom i uđe u kuhinju. Miris svježeg pečenog kruha probudi mu glad.

Susan je stajala kod peći. Glavom mu pokaže stolicu. On sjedne i stavi šešir na pod.

— Gdje je ujak Bill? — upita.

— Otišao je u San Patricio. Vratit će se prije mraka. — Okrene se i pogleda

ga. — Izgledaš umorno, Cole. Gdje si bio?

— Tražio sam konje za koje ne vjeruješ da su moji.

Trenutak ga je gledala, zatim ode do ormara pa izvadi tanjure i šalice. Stavi na stol pladanj s vrućim govedim odreskom, košaricu s domaćim kruhom i natoči kavu. Iz ostave donese čup s maslacem i vrhnjem.

— Ujak Bill je doveo kravu, pa uvijek imamo mlijeka i maslaca.

— Sve je odlično, Susan.

Sjela je nasuprot njemu, te se nalaktila na stol, dlanovima podržavajući bradu.

— Mnogo sam mislila o tebi, Cole — reče. — Ako mi ispričaš sve o onima konjima, možda ću ti povjerovati.

Trenutak ju je gledao.

— Sumnjam. Ono što sam uradio tako je različito od onoga što sam radio prije, da ćeš morati napregnuti svu svoju maštu. Ispričat ću ti sve u nekoliko riječi... Kad sam napustio Teksas, krenuo sam ravno u zemlju divljih konja, u Arizonu. Znao sam što hoću i to sam tražio sve dok nisam našao. Bio je to mali klanac ograđen stijenama, s uskim ulazom. To je mjesto postalo moj glavni stan... U blizini, gdje je bilo divljih konja, izgradio sam maskirani koral. Tjerao sam divlje konje oko tog korala i neki bi ušli unutra. Zatvorio bih ulaz i tu ih držao sve dok se ne bi od gladi malo primirili; tada bih konje jednostavno odvuкао jednog po jednog u klanac. Kad sam tako sakupio pedeset konja, počeo sam s kroćenjem.

— To je zacijelo bio vraški posao, morao si jahati jednoga po jednoga, zar ne?

Cole se nasmije.

— Ja znam s konjima. Neki su na kraju dolazili na moj zvižduk i jeli mi iz ruke.

Gledala ga je još uvijek ozbiljno.

— Jesi li pio?

— Naravno. Svaki put kad bih prodao kakvog starog konja... sve u svemu šest ili sedam viskija za godinu dana...

— Oh, Cole — Susan položi svoju ruku na njegovu. — I nisi kartao?

— Aha. Kartao sam s nekim momcima za par centi i izgubio dolar i pol. — Napravi čudnu grimasu. — Moja se sreća nije promijenila. Još uvijek gubim.

— Cole, tako mi je drago. Pričaj mi još o svojim konjima. Zašto si ih vodio u Novi Meksiko? Zašto ih nisi prodao u Arizoni?

— Jer sam bio gramziv. Htio sam postići što višu cijenu. Pisao sam nekim vojnim logorima. Najbolju cijenu ponudili su iz tvrđave Stanton. Trebali su konje i platili bi sto dolara po glavi. Imao sam pedeset i pet konja. Pet sam prodao kako bih mogao unajmiti tri kauboja. Došli smo sve do Sacramentosu i onda su jedne noći upali konjokradice i očistili me do kože.

— Što ćeš uraditi sada?

— Tražit ću dalje. Moram ih naći.

Ona povuče svoju ruku.

— Zaboravila sam da si gladan. Jedi. Možemo razgovarati dok jedeš.

— Pričaj mi o sebi, Susan. Kako si došla ovamo?

Susan mu ispriča. Njezinom je ocu dosadilo obrađivati teksašku zemlju, pa je odlučio da se preseli bliže bratu Williamu koji je imao farmu u mjestu Rudioso. William je naime napisao da tamo ima mnogo dobre zemlje. Prodati su sve i zajedno s još tri obitelji krenuli u Novi Meksiko. Blizu Guadalupea napali su ih Indijanci i ubili njena oca.

Od dvojice muškaraca dvojica su bila ranjena. Od Indijanaca su ih spasila dva kauboja. Oni su je ujedno otpratili do ranča ujaka Billa.

— Žao mi je tvog oca — reče Cole. — A taj ujak Bill? Kakav je?

— Čudan je i neprijazan, nepismen i grub, ali je sve što imam... Jako me voli. Otac mi je pričao o njemu. Bio je u vojsci i pripadao Teksaškim konjanicima. Kad ih je napustio, upao je u neprilike zbog jednog čovjeka kojega je ubio. Ne znam detaljnosti samo sam čula da je dvadeset Teksaških jahača krenulo za njim. Ujak Bill je odlučio da ih zaskoči. Tako su ga napunili olovom da su ga ljudi počeli zvati Metak Bill. Uopće nije mogao dignuti pušku do ramena, pa je vježbao pucanje s kuka i u tome postao pravi stručnjak.

Tako su bili zauzeti razgovorom da nisu čuli kako je jedan konj ušao u dvorište. Čuli su samo bat čizama i Cole odgurne stolicu.

— Ujak Bill?

Susan ustane.

— To nije njegov hod. Vjerojatno...

Na vratima se začuje lagano kucaње. Zatim se polako otvore i u njima se pojavi mladi čovjek. Kad opazi Colea on se ukoči, a ruka mu klizne do drške revolvera. Sive su oči zurile u Colea i prošle na Susanu. Napetosti nestane i on drugom rukom skinе šešir. Ljubazno reče:

— Oprostite, gospođice Sue. Nisam znao da imate društvo.

— Billy! Udite, molim vas. Jeste li jeli?

— Jesam, hvala. Samo sam u prolazu. — Pogleda u Colea. — Mi smo se već sreli, zar ne?

Bio je jedan od dvojice što su se one noći zaustavili u Coleovu logoru... Billy Bonney. Kid...

Cole klimne glavom.

— Da, sreli smo se. Jedne večeri s Sacramentosu. Ti si Bill Bonney.

Njegov pogled skrene na Kidov kaput. Lijevi džep pa desni. Oba su bila neoštećena. Ali su isto tako mogli biti i ponovno prošiveni...

Kid reče:

— Da, to je moje ime. Ako se ne varam, ti si Claiborne, zar ne?

— Ispravno. Gdje je tvoj prijatelj, Jesse Evans?

Bonney mahne rukom.

— Radi za Murphyja na njegovom ranču u Seven Riversu. Jesi li dobro prodao konje?

— Konje su mi ukrali u Sacramento-su.

— Apaši? Jess i ja smo vas upozorili na njih.

Nije li u njegovom glasu bilo podrugljivosti, neka sjena ruganja u njegovim sivim očima?

— Ovi su Apaši imali plave oči — reče Cole tvrdo.

— Misliš li da su bili bijelci? Kako to možeš znati?

— Zahvatio sam jednog. Nosio je kaput.

— Možda je to bio pokrivač.

— Indijanci ne nose pokrivače kad napadaju.

— Imaš li kakvu ideju? — upita Kid i Cole je sad bio uvjeren da je u njegovu glasu osjetio izazov.

— Pa, imam. Prošli je tjedan to isto krdo prošlo ovom udolinom. Mogao sam ih slijediti, ali sam upao u malu nepriliku. Još uvijek ih tražim. Svakako ću ih pronaći, bez obzira koliko trajalo.

— Hoćeš li da se okladimo?

— Nemam novaca... Nećeš valjda reći da znaš nešto o mojim konjima?

Sive se oči namršte.

— Ne. Samo se volim kladiti kad za to postoji dobra prilika. A prilike su protiv tebe, Claiborne. Zemlja je velika i ona će progutati tvoje konje.

Susan, osjećajući kako između dvojice ljudi raste neprijateljstvo reče brzo:

— Billy je bio jedan od dvojice kauboja što su nas spasili od Indijanaca, Cole.

— Tako? — reče Cole ugrađeno. — Evans je vjerojatno bio onaj drugi.

— Da — odgovori Bonney. — Imali smo sreću da smo stigli pravodobno.

— Billy je jurnuo na njih i oni su mu jednim metkom izbili pušku iz ruku, probušili rupu u šeširu i otkinuli petu s čizme. On i Jesse ubili su zajedno sedam Indijanaca. Ostali su pobjegli.

— Dobar lov — reče Cole namrgode-no.

U Susaninim je očima, dok je pričala o Billyjevim podvizima opazio divljenje. Nije mu se sviđao taj momak.

— Ne promašim često — priznao je Kid. — Prilično sam dobar s puškom, ali ovo — potapša rukom korice s revolverom — ovo je zajamčena smrt. — Okrene se k Susan. — Svratio sam samo da vas zapitam biste li slijedeći tjedan pošli sa mnom na ples u Hond-o.

— Veoma rado. Otkad živim s ujakom Billom, nisam bila nigdje.

— Dobro. Doći ću još jednom prije plesa pa ćemo se dogovoriti. Ideš li istim putem, Claiborne?

— Zavisi o tome kamo ideš...

— Na sjever u Lincoln da se pridru-žim grupi koja traga za pticicama što su ubile Johna Tunstalla. — Lice mu poprmi tvrd izraz, a u očima se poja-vi pogled ubojice. — Zakleo sam se da ću uhvatiti jednog po jednog ušljivca iz te bande, čim doznam njihova ime-na.

— Ja idem na istok — reče Cole krat-ko.

Kid krene prema vratima. Stalno je pričao kako se ne bi primijetilo da ne želi okrenuti leđa.

— Kako nismo sklopili okladu, želim ti sreću s konjima. Obavijesti me ako ih nađeš. Ja ću uvijek biti tamo gdje i Susan.

Podigne šešir i otmjeno pozdravi Susan. Cole opazi da je upotrijebio li-jevu ruku. Znači, desnom izvlači revol-ver. Za nevažne poslove pravi se re-volveraš uvijek služi drugom rukom, a ne onom kojom izvlači oružje.

— Do viđenja, draga — reče Kid zat-varajući vrata za sobom.

Cole reče suho:

— Zgodan mali dječarac. Vjerojatno nema ni osamnaest. Namjeravaš li ga odgajati, Sue?

Ona pocrveni od ljutine. Uvijek je bilo tako; neko bi se vrijeme dobro slagali, a onda bi jedno od njih nešto rekao ili učinio i oni bi jednom dru-gom skočili za vrat.

— On je kavalir, Cole Claiborne. To je nešto zbog čega tebe još nitko nije optužio.

— Hvala bogu da nije — reče on bi-jesno. — Ne bih volio da me strpaju u isti red s nekim kavalirima, koje poz-nam. Idem dalje. Hvala na objedu. Vidjet ćemo se na plesu.

— Ako zaista namjeravaš doći, radi-je ću ostati doma.

— Pa i mogla bi. Dobro bi se zabav-ljala krpajući čarape ujaku Billu.

Slijedećeg je dana projahao kroz Pecacho i za večeru se zaustavio na ranču što se nalazilo na pol puta do Roswella. Kudagod je prolazio slušao je o neprijateljstvima između Murphyja i McSweena i mnogo žučljivih rasprava za i protiv. Cole nije nikad ništa rekao; previše je bio zaposlen traganjem za otrgnutim džepom. Ali bilo je očito da su ljudi na obim stranama veoma uzbuđeni i da će proteći mnogo krvi prije nego se neprijateljstva završe.

Ujahao je u Roswell, nastavio svoja uobičajena ispitivanja, a onda okrenuo na jug uzduž Pecosu prema ranču Johna Chisuma kod South Springa. Još uvijek nije namjeravao zauzimati stajalište u svađi, ali je postao veoma radoznao i želio saznati mišljenje prvog čovjeka u McSweenovoj stranci. U nastojanju da ostane izvan događaja Cole nije postavljao pitanja, ali ga je zanimalo tko je u četi naoružanih građana za kojima je žurio Kid. Šerif Brady im svakako nije mogao dati punomoć za hapšenje ljudi koji su Tunstall ubili po njegovu naređenju.

Chisumov ranč je bio prekrasan. Cole je krenuo pokraj širokog travnjaka obrubljenog brijestovima i topolama prema velikoj, crvenim ružama pokrivenoj kući od nepečene opeke s dva velika trijema. Vrata mu je otvorila lijepa i mlada Sally Chisum, Johnova nećakinja. Da, njezin ujak je doma. Neka izvoli ući.

Povela ga je visokom, i snažnom muškarcu pedesetih godina koji ga je srdačno pozdravio i odmah zamolio Sally da im pripremi piće. Cole mu je ispričao sve o svom bezuspješnom traganju za konjima.

Chisum odmahne glavom.

— Težak je to posao, Claiborne. I ja sam izgubio dosta goveda otkako sam došao ovamo da opskrbim nekoliko velikih rančeva. Moj vam je savjet da odustanete od traganja i radite za mene.

— Pedeset dolara na mjesec i pet stotina kad rat završi? — upita Cole suho.

Chisum ga je oštro pogledao.

— Zašto to kažete?

— To je ponuda gospodina Murphyja iz Lincolna.

— I vi se nadate da ću ja povećati ponudu?

— Ne. Još nisam odlučio kome ću se prikloniti. Ali htio bih da znam o čemu je riječ. Čuo sam Murphyevu priču; sad bih htio čuti i drugu stranu.

— Pa dobro, bilo je trvenja između Murphyja i mene nakon što sam 1867. došao ovamo, ali situacija se pogoršala kad se 1875. pojavio Alexander McSween. Bio je pravnik i Murphy ga je unajmio da mu bude pravni savjetnik. Alex nije znao kakav je to lopov. Murphy je otvorio dućan u Lincolnu i obogatio se, prodajući meso državi i Indijancima na temelju državnog ugovora. Imao je ranč, ali nije nikad uzgajao više od tri tisuće volova. Međutim, on ih je svake godine prodavao državi na tisuće. Prokleto sam uvjeren da su neki od tih volova imali moj znak... Osim toga proglašen je krivim za prodavanje nečistog brašna Indijancima i za skupljanja hrane za dvije tisuće Indijanaca, dok je čak ureda za indijanska pitanja spominjao samo devet stotina.

— Zna li se za to ovdje?

— Dobri bože, svakako. Ali on je moćan čovjek pa se prošlo preko svega. A Washington je daleko...

— Kad je McSween upao u sve ovo?

— Murphy mu je zapovjedio da brani nekog konjokradicu kojeg sam ja dao uhapsiti; ali Alex je znao da je čovjek kriv, pa je odbio da ga brani. To je Murphyja razljutilo i on ga je najurio. Ja sam ga odmah unajmio. On i John Tunstall otvorili su trgovinu da konkuriraju Murphyju, ali se to njemu nije dopalo. Kad smo nas trojica otvorili banku, Murphy više nije mirno spavao. Pravi razlog njegove mržnje prema Alexu i meni bio je u

tome što je osjećao da više nije prvi i najbogatiji. Jedini način da vrati prvenstvo bila je sila.

— Priča se o nekom naslijeđenom novcu?

— Pukovnik Fritz, stari Murphyjev ortak, vratio se u Njemačku i tamo umro. U Murphyja je ostavio oporuku i policu osiguranja na deset tisuća dolara u korist svoje sestre. Kad je pukovnikov brat pokušao zatražiti policu i oporuku, Murphy ga je odbio tvrdeći da mu je Fritz bio dužan.

Alex je trebao stvar izvesti na čistu, ali nikako nije mogao doći do oporuke. Na koncu je policu osiguranja pronašao u nekih trgovaca u Santa Feu, kojima ju je Murphy ostavio kao zalog za robu u vrijednosti od devet stotina dolara. Alex je tu svotu isplatio iz svog džepa, odnio policu na Istok, pretvorio je u novac i novac položio u banku u St. Louisu dok se sve ne sredi. Murphyeva banda tvrdi da je on zadržao novac. To je laž!

Dakle, to je bila McSweeneyjeva priča.

Cole upita:

— Što je s grupom građana koja traži za ubojicama Tunstalla? Ima li kakvo ovlaštenje?

— Grupa je potpuno legalna. Alex je znao da šerif Brady neće zatvarati svoje vlastite ljude, pa je izabrao grupu koja će progoniti ubojice Tunstalla. Ljudi su položili zakletvu, a mirovni sudac Wilson imenovao Dicka Brewera za specijalnog redara koji će pomoći grupi. Prema tome, grupa je isto toliko legalna koliko i ona koju je Brady poslao protiv Tunstalla.

U sobu je žurno ušla Sally Chisum. Bila je zabrinuta.

— Oprosti, ujače, ali vidjela sam grupu ljudi što jaši prema našoj kući. Izgledaju kao službeni redari i vode dva zatvorenika.

Chisum i Cole brzo ustanu sa stolicama. Stigli su na trijem u trenutku kad se grupa jahača zaustavila pred stubama. Dvojica su bila vezana konopcem. Među redarima je Cole prepoznao Billyja Bonneya, a među zatvorenicima Billyja Mortona kojega je već sreo u Murphyjevom baru.

Chisum se obrati jahaču koji je upravo bio sjašio:

— Hej, Dick, što je ovo?

— Dvije ptičice koje su ubile Tunstalla — odgovori Dick. — Imate li za njih kakvu prostoriju John? Ovdje ćemo prenoćiti, a ujutro ih vodimo u Lincoln.

— Pokaži im sobu, Sally, i reci kuharu da ćemo imati desetak ljudi na večeri i doručku.

Dick Brewer se okrene svojim ljudima.

— Skinite ih s konja i odvedite u kuću — reče. — Billy, uzmi dvojicu momaka da ti pomognu u stražarenju.

— Ne treba mi pomoć — reče Kid kratko. — Skinite ih momci.

Nekolicina njih sjaši i priđe zatvorenicima koji bijahu blijedi u licu.

— Ajde, pasji sinovi — zareži Kid. — Ulazite u kuću.

Zatvorenici krenu s pratnjom na trijem. Dok su prolazili pokraj njega, Cole je promatrao njihove kapute. Prvi je prošao Bill Morton s obje strane, okružen stražarima. Kaput mu je bio u redu. Zatim prođe drugi zatvorenik, također s oružanom pratnjom. Cole pogleda stražare, pa uhapšenikov kaput. Ništa! Ali... stani?! Ovaj džep je bio otrgnut! Cole pažljivo pogleda velike neravne šavove na mjestu gdje se nalazio džep.

Odmah se okrene Chisumu, nastojeći da mu glas bude što prirodniji.

— Billyja Mortona poznam, ali tko je ovaj drugi?

— Fran Baker. Obojica su nekad bili Kidovi prijatelji, ali su se nalazili u grupi koja je ubila Johna. Billy se hvalio da će ih sve do jednoga smaknuti.

Konje su smjestili u staje, a jahači se popeli na trijem. Bili su to grubi i tvrdi momci i ništa bolji od onih koje je unajmio Murphy. Brewer je objašnjavao Chisumu, a Cole naslonjen na zid, slušao je.

— Naletili smo na njih kod Penasca. Bila su petorica. Polako smo ih dostizali. Onda su se Morton i Baker iznenada odvojili i krenuli prema bregovima na zapadu. Kid ih je prepoznao i viknuo da ostavimo ostale i uhvatimo njih dvojicu. Jurnuli smo za njima, a

oni su, okrenuvši se u sedlu, počeli po nama pucati. Odgovorili smo vatrom i ubili oba njihova konja.

— Ukopali su se u nekoj jami i dva dana ih držali u šahu, dok im nije nestalo vode. Onda su se predali, pa smo s njima krenuli ravno za Lincoln.

— Kako je Kid to primio?

— I Morton i Baker ispružili su ruke da se rukuju s Kidom, ali ih je on prokleo, rekao da ih ne pozna i da ih ne želi poznati.

Cole ode u kuću i upita Sally Chisum gdje se nalaze zatvorenici. Ona mu pokaže sobu i on krene. U stolici preko puta otvorenih vrata sjedio je Kid. Cole mu se obrati:

— Želim razgovarati s jednim od zatvorenika.

— Ne možeš — odsiječe Kid. — Ne poznam te i ne vjerujem ti. Nitko ih neće vidjeti dok ja čuvam stražu.

Cole je savladao bijes.

— Možeš držati moj revolver dok sam u sobi. Osim toga stajat ću tako da me možeš vidjeti.

— Ne možeš razgovarati s njima.

Sive mu se oči bile hladne, a u krlu je držao revolver. Cole ga pogleda dugim pogledom, a onda okrene glavu i pogleda zatvornika. Obojica su ga promatrala. Mortonov pogled je bio nečitljiv, ali su Bakerove oči bile živ-hane.

— Ako želiš sa mnom razgovarati, pitaj Dicka Brewera.

— Želim te pitati za otrgnuti džep — reče Cole.

Vidio je izraz shvaćanja u Bakero-vim očima i uhvatio njegov brzi pokret glavom; a onda Bonney ustane sa stolice i gurne cijev revolvera Coleu u leđa takvom snagom da je ovaj škljocnuo zubima.

Cole je smjesta osjetio snažan poriv da zgrabi tu ruku i da joj otme revolver, ali se u zadnji tren svladao. Pogledao je preko ramena u Kida, u lice rođenog ubojice. Taj bi pucao bez oklijevanja.

Cole reče:

— Bolje da opališ, Bonney. Ako to ne učiniš, jednog ću ti dana oduzeti revolver i ustrijeliti te.

— Odlazi! — vikne Kid nestrpljivo. — Odlazi prije nego postanem nestrpljiv.

Cole se okrene i izađe...

Ujutro je zatvorenicama bilo dozvoljeno da jedu za dugačkim stolom sa svojim čuvarima. Bio je to mračan i šutljiv doručak. Sally Chisum bila je blijeda u licu i činilo se da je imala nemirnu noć. John Chisum bio je ozbiljno zamišljen.

Kad su konačno pojeli, Dick Brewer pošalje jednoga od svojih ljudi po konje. Frank Baker se okrene k Sally:

— Gospodice Chisum, napisao sam pismo svojoj djevojci u Syracusi. Ako mi se bilo što dogodi, molim vas da joj ga pošaljete zajedno s mojim satom i lančićem.

— Ali Frank, govorite kao da će vas netko ubiti?

— Dobro znam da neću stići živ do Lincolna.

— Zaveži! — reče Kid oštro. — Pokaži mi pismo!

Baker mu preda pismo. Kid pregleda adresu i vrati ga Sally.

— U redu.

Jedan iz grupe reče grubo:

— Ako kane ubiti vas dvojicu, morat će prvo ubiti mene.

— Nitko ih ne namjerava ubiti — reče Chisum.

Doveli su konje. Zatvorenike su svezali i posjeli u sedla, pa je cijela skupina krenula duž travnjaka prema cesti što vodi za Roswell i onda na zapad prema Lincolnu.

Cole se pozdravi sa Chisumom i njegovom nećakinjom Sally i krene za zatvorenicama i njihovim čuvarima. Sad je znao da je Frank Baker bio s konjokradicama i da je džep kojeg je otrgnuo bio njegov. Znakom glave potvrdio mu je da je spreman govoriti. Kid se okrenuo protiv njega i želja ga što prije ubiti.

Stigao ih je kod Roswella gdje su se malo zadržali. Držao se na udaljenosti. Opazio je da zatvorenici više nisu — vezani. S jedanaest ljudi koji su pratili svaki njihov pokret, to i nije bilo potrebno.

Iz Roswella su krenuli cestom što je kroz Hondo i kanjom Bonito vodila u Lincoln. Cole ih je slijedio na udaljenosti od četvrt milje. Nakon nekoliko sati jahanja skrenuli su sa ceste u desno, prema bregovima. Cole je požurio

koliko mu je zemljište dopuštalo, naglo smanjujući razmak. Ali, više ih nije mogao vidjeti jer je put bio vijugav.

Začuje se hitac koji nadjača topot kopita njegovog konja. Zaustavi konja i počeo osluškivati. Čuo je grube glasove, udaljeni topot kopita i onda još dva hica.

Podbode konja ostrugama, izleti iza okuke i opazio grupu pred sobom. Bili su okupljeni u gomilu i gledali nešto što je ležalo na zemlji.

Prošao je pokraj tijela mrtvog čovjeka koji je ležao na leđima. Iz rane na glavi još mu je tekla krv. Bijaše to čovjek što je jutros rekao da ako kane ubiti Bakera i Mortona, moraju prvo ubiti njega.

Cole je dojašio uspravan u sedlu, s koltom uperenim u Kida. Zaustavio je konja.

— Što se ovdje događa? — upita.

Kid se okrenu k njemu.

— Frank McNab počeo je zadirkivati McCloskeyja zbog onoga što je rekao na Chisumovom ranču i McCloskey je povukao revolver. Frank ga je morao ustrijeliti u obrani. Za vrijeme te gužve Morton i Baker su pokušali pobjeći, pa sam ih morao obojicu sravnati sa zemljom. Prilično dobar pogodak, ako mogu tako da kažem!

— Je li Baker mrtav?

— Mrtviji od mrtvaca. — Bonney pokaže glavom svoj revolver. — Rekao sam vam da je moj revolver neizbježna smrt.

— Isto tako i moj, naročito kad je uperen u srednje dugme na košulji. — Cole nije ispuštao Bonneyja iz vida, kruga, pokazujući mu svu svoju mržnju, što je sijevala u očima. — Ako netko od vas, ptičice, želi čuti kako laje moj kolt, neka pokuša zapucati. Ovo što je ispričao Kid, prokleta je laž. Ja mislim da je on prvo pucao u McCloskeyja, a onda ubio Bakera i Mortona.

Opazio je, kako su Kidove oči bljesnule, a ruka mu se grčevito trgla. Ostali su šutke sjedili u sedlu, ali im je na licima mogao pročitati kako bi ga rado učinili četvrtom žrtvom.

Cole reče prijetećim glasom:

— Ne mičite se. Hajde, Bonney, baci revolver.

Kid slegne ramenima, ali mu je u očima ostao divlji bljesak. Nekoliko je sekundi oklijevao, a onda podigne ruku i revolver padne na zemlju.

Cole zategne uzde i njegov konj krene natraške, polako, sigurno, korak po korak, kao da nateže laso, kojim je uhvaćeno tele. Činilo se da je prošla cijela vječnost prije nego je stigao do okuke. Svoj je kolt držao uperen u Kida do zadnjega trenutka. Zatim podvikne konju, udari ga lijevom ostrugom u slabine i oštro ga uzdom potegne u desno. Konj se okrene na zadnjim nogama i u jednom pokretu nagne u trk.

Začuju se divlji krikovi. Kiša metaka udari u grane i borove iglice, ali je Cole već bio iza okuke, nisko polegnut na konju koji je jurio kao preplašeni zec.

Cole je bio sretan što je njegov konj bio najbrži na očevom ranču, te što je cesta imala toliko okuka. Meci su zviždali kroz granje, ali ga njegovi progonitelji nisu mogli gađati.

Nije krenuo u Lincoln, nego prvim poprečnim putem na koji je naišao. U jednoj je stijeni naišao na pukotinu i tamo se smjestio s izvučenim revolverom. Progonitelji protutnjiše mimo njega. Okrenuo je natrag prema Paccosu, neko vrijeme užurbano jahao, sve dok se nije uvjerio da ga više ne mogu slijediti.

Usporio je konja i obrisao mara-mom znojno lice. Ljutine je nestalo i on je shvatio da se ponašao poput budale. Billy Bonney planirao je cijelu krađu, to je bilo očito. S mrtvim Bakerom još se više udaljio od svojih konja.

Kretao se prema Hondi i logorovao izvan grada. Imao je novaca za dvije boce pive i to je bilo sve. Ušao je u Hondo, dojahao do koralna na uglu ulice i zapitao vlasnika treba li radnika. Čovjek ga nije trebao, ali mu je rekao da jedan rančer u blizini ima nekoliko volova koje želi odagnati u tvrđavu Stanton, pa traži goniča.

Rančer ga je unajmio i platio mu za posao deset dolara. S volovima su završili za tri dana, Cole je pokupio novac i vratio se u Hondo onog dana kad se priređivao ples.

Vijest o pogibiji Morton'a i Bakera kružila je naokolo i uzbuđivala duhove. Murphyjeva je stranka objavila da je Billy Kid ubio obojicu, a događaj je tekao ovako: Kad su stigli do Agua Negre, jahač McNab dojahao je do McCloskeyja i rekao:

— Znači, ti si rekao da ćeš prije sam umrijeti nego dopustiti da netko ubije ove momke. U redu, poslat ćemo te zajedno s njima u pakao.

Zatim je izvukao revolver i opalio u glavu McCloskeyja. Onda je Kid satjerao Mortona i Baker do potoka i dok su oni klečeći molili za milost, ubio ih je ne trepnuvši okom.

Cole je šutio. Svi su se složili da je Frank McNab ubio McCloskeyja. Cole je zamišljeno češkao bradu. Treba zapamtiti ime McNab.

Znajući da bi svakog trenutka u Hondo mogla stići Brewerova grupa, ostavio je konja u maloj uličici iza krčme, a sam sjeo podalje na klupu. Povukao je šešir duboko na oči, opustio se, ali nije spavao. Ispod oboda šešira promatrao je svakoga tko bi prošao mimo.

Bilo je oko četiri sata popodne kad je stigla Susan. Očekivao je da će dojahati s Kidom ili sama, ali je došla u lakim kolima u koja je bila upregnuta mula, a upravljao je njezin ujak Bill. Bill je izgledao isto onako kakvog ga je prvi put vidio Cole. Jedino se za tu priliku obrijao i obukao čistu košulju. Stali su pred hotelom preko puta i Susan je sišla i ušla u hotel s putnom

torbom u ruci. Bill se odvezao naokolo do štale i ušao u zgradu na stražnja vrata.

Prošao je jedan sat, a onda su s istočne strane ušla tri jahača. Jedan je od njih bio Tom Hill, čovjek koga je Cole udario u Murphyjevom baru, drugi Jesse Evans; ovaj je s Billyjem Bonneyjem posjetio Colev logor u Sacramento; trećeg nije poznao. Hill je bio član potjere što je ubila Tunstalla, a Evans je radio na Murphyjevom ranču Seven Rivers. Zastali su pred krčmom, privezali konje i ušli.

Petnaest minuta kasnije ujahao je u grad iz smjera Lincolna i četvrti jahač. Dok se približavao, Cole je u njemu prepoznao Kida Bonneyja. A Kid Bonney vjerojatno nije prepoznao čovjeka s duboko navučenim šeširom; njegov se pogled zaustavio na kojima ispred krčme. Zaustavi se blizu drvenog nogostupa, sjaši i uđe.

Cole podigne šešir i ustane. Billy se bio zakleo da će uhvatiti i ubiti svakog tko je sudjelovao u ubojstvu Tunstalla, a Tom Hill je bio jedan od tih. Ali Kid će naletjeti na tri. Murphyjeva revolveraša. Cole je svakog trenutka očekivao pucnjavu, ali se nije dogodilo ništa.

Cole je ustao, primaknuo se prijavom prozoru krčme i oprezno se zagledao unutra. Četvrtica tobožnjih neprijatelja sjedila su za stolom u povjerljivom razgovoru. Zurio je u njih ne vjerujući očima. Nije moglo biti zabune: onaj okrenut leđima bio je Kid, a onaj s desne strane Evans. Držao je u ruci čašu s viskijem a na licu mu podrhtavao smiješak. Lijevo od Kida sjedio je namргоđeni Tom Hill. Četvrtoga nije mogao vidjeti jer ga je pokrивao Kid.

Povukao se i vratio natrag na klupu. Razmišljao je stisnutih vilica. Znači, Bonney je bio među onima koji su ukrali njegove konje, a isto tako i Frank Baker. Evans je bio Kidov prijatelj i vjerojatno je također bio s njima. Bila su vjerojatno šestorica, a dvojica od njih sada sjede ovdje u prisut-

nošti Toma Hilla i ostalih. Šesti bi morao biti Frank McNab, zaista smjela pomisao...

Iz krčme je najprije izišao Kid, uzjahao konja i pošao prema štali. Nakon nekoliko trenutaka pojavi se na trijemu hotela zajedno sa Susan koja je na sebi imala haljinu sa cvjetovima. Kosu je počesljala u hrpu uvojaka što su joj padali preko desnog ramena.

Cole promrmlja neku kletvu, uđe u krčmu i isprazni čašu tekile. Zatim iziđe kroz stražnja vrata, odjaši do svog logora i spremi večeru koja mu uopće nije bila u tek. Oprao se u potoku i obrijao, obukao čistu košulju i hlače za svečanost, zavezao novu maramu oko vrata. Već je bio mrak kad je privezao konja u maloj uličici iza krčme.

Otvorio je nečujno stražnja vrata, pogledao unutra i brzo povukao glavu, zatvorivši vrata isto tako nečujno. Uz tezgu su stajali ljudi i prvi kojeg je opazio bio je Dick Brewer s najmanje petoricom iz potjere.

Stajao je tako u mraku i razmišljao što da čini. Najpametnije bi bilo ostaviti ideju o plesu i nestati iz Honda. Ali Cole uopće nije bio poznat po mudrosti; odlučio je ostati...

Odšetao je do stražnje strane kuće s plesnom dvoranom koja je bila nešto podignuta. Morao se popeti uza stub. Kroz prozore je prodiralo svjetlo i čuo se zvuk violina i gitara. Tu se nalazio i dozidani dio koji se naslanjao na dvoranu i čiji je krov išao koso i završavao metar iznad gornjeg ruba prozora. Vratio se po svog konja, doveo ga u blizinu dvorane i privezao uz ogradu. Zatim je krenuo do ulaza. Tu je za stolom sjedio čovjek koji je prodavao ulaznice, a do njega je stajao muškarac sa šerifskom zvijezdom i s dva pomagača. Cole pokaže svoju ulaznicu i šerif mu reče:

— Odloži željezariju, hodočasniče!

— Je li to pravilo ili vrijedi samo za doljake?

— Večeras neće nitko ući ni s pištoljem ni s nožem.

Cole skine opasač i pruži ga šerifu koji ga s brojem stavi pod tezgu. Isti otisnuti broj dade Coleu.

Cole se popne stubama i uđe u dvoranu. Bila je prilično velika, sa stolicama

poredanim uzduž zidova i s uzdignutim podijem na kraju dvorane na kojem su sjedili svirači. Odmah je opazio Susanu. Sjedila je na stolici, a oko nje je oblijetao Billy Kid. Bio je uredno počesljan i uopće dotjeran, pristali mali vrag. Ni on nije nosio revolver. Ujaka Billa nije bilo.

Orkestar je zasvirao valcer i Billy povede Susan do prostora za ples. Posve zgodan par, pomisli Cole.

Nakon plesa Cole pride djevojci:

— Zdravo, Susan. Možeš li rezervirati jedan ples za mene? — Kid se okrenuo i nepomično ga promatrao.

— Morat ćeš zamoliti gospodina Bonneyja — odvrati djevojka.

— Onda zbogom — reče Cole, pa se okrene.

Kid ga uhvati za ruku i povuče prema sebi.

— Slušaj, da nisam tako dobro raspoložen zbog društva ove dame, dao bih te zatvoriti, Claiborne.

— Što hoćeš?

— Dao bih te zatvoriti. Zbog miješanja u vršenje dužnosti grupe građana.

— Samo pokušaj — odvrati Cole bijesno. — I ruke k sebi, ti mali balavče. Susan žurno ustane.

— Cole, molim te odlazi. Ljudi nas gledaju.

— Neka gledaju. Hoćeš li plesati sa mnom?

— Ne sada, Možda...

— U redu! — Cole se okrene i ljutito ode.

Smjestio se s druge strane dvorane. Nije plesao, iako ga je grupa meksičkih djevojaka čeznutljivo gledala. Promatrao je Susanu i Bonneyja koji otplesашe nekoliko plesova i u njemu poraste bijes. Prokletstvo, neće otići a da barem jednom ne zapleše sa Susanom.

Razmišljajući, čupkao je bradu. Onda izvadi iz džepa olovku i papir te napiše:

Moramo razgovarati. U zapadnom dijelu grada. Jess.

Jednom meksičkom dječaku što se za roditeljima uvukao u dvoranu i sada švrlja između stolica, dade poruku i novčić.

— Vidiš li onog čovjeka što pleše s djevojkom crvene kose? Predaj mu

ovaj papir nakon što završi ples. Nemoj mu reći od koga je, razumiješ li?

Dječak kimne glavom. Kad su se Susan i Kid vratili na svoja mjesta, dječak gurne Kidu papir u ruke i otrči. Bonney ga otvori i pročita.

Podvala je upalila Bonney stavi papir u džep, prigne se i reče nešto Susan. Ona kimne glavom, a Kid krene prema stubama. Orkestar zasniva valcer i Cole se pojavi ispred Susane.

— Ne želiš da ti propadne ovaj ples, zar ne, Susan?

Ona se namršti.

— Umorna sam, Cole.

— Ne lažeš uvjerljivo, Sue. Hoćemo li plesati ili moram kleknuti i napraviti scenu?

— Ne! Oh, samo se usudi, Cole Clairborne!

Vodeći Susan ispod ruke šapne joj u uho:

— Ti si najljepša djevojka u dvorani. Morao sam s tobom plesati.

Ona ga pogleda zapanjeno.

— Onaj papir! Cole, ti si ga pisao, zar ne?

— Pametna ideja!

— Cole! Billy će se naljutiti.

— Naravno. Vjerojatno će me ubiti. Ali morat će mi pucati u leđa kao što je pucao u leđa Morton i Bakeru.

Ona za trenutak prekine ples.

— Oni su htjeli pobjeći, Cole. Bili su bjegunci. Njegova je dužnost bila da ih ustrijeli.

— Kakva vražja dužnost. Ubio je nenaoružane ljude! Ali nastavimo plesati. Ne gubimo vrijeme.

Pogledala je oko sebe i vidjela kako svi radoznalo zure u njih. Oklijevajući se predala njegovim rukama. Ali nisu završili ples. Osjetio je kako se ukočila i čuo njen šapat:

— Dolazi ujak Bill.

— Pa što?

— On sada zha da su oni konji bili tvoji. Ja sam mu sve ispričala. Ali pogledaj mu lice.

Cole se okrene. Ujak Bill oštrim je korakom prelazio preko dvorane, pred sobom gurao plesne parove, uperivši svoje nepopustljive oči u Colea i Susanu. Kad je stigao do njih, ujak Bill progunda:

— Bit će bolje da nestaneš odavde. Onaj momak Bonney skuplja Brewervu bandu. Čuo sam ih kako razgovaraju u krčmi. Što si opet učinio?

— Poslao sam ga u lov na divlje guske, dok sam ja plesao sa Susanom.

Sav se tresao od bijesa. — Nestani dok još možeš.

Doista, ako ga banda uhvati, neće živ stići u Lincoln. Kao ni Morton i Baker. Pogleda u Susanu.

— Jako bih želio završiti ovaj ples, ali mislim da ujak Bill daje dobre savjete. Do viđenja.

Ona je cijelo vrijeme gledala prema stubištu i sada joj se lice iznenada ukoči:

— Prekasno je. Oh, Cole!

Na stubama se pojave Dick Brewer i Kid. Iza njih je dolazilo pola tuceta ljudi. Svi su bili naoružani; »bijaše to grupa građana koja je došla da izvrši hapšenje.«

Orkestar je još svirao. Cole se nasimije i kroz gomilu plesača krene prema stražnjem dijelu dvorane. Tu skoči na prozor.

Pogleda preko dvorane i opazi kako Susan drži za ruku Kida, u nešto ga uvjeravajući. Zatim začuje kako Brewer viče:

— Hej, stani!

Cole otvori prozor. Začuje se pucanj i komadići stakla padnu po njemu. Skoči kroz prozor na krov dozidane zgrade, otkotrlja se do njegova ruba i padne na travnjak na mjestu gdje je ostavio konja. Od udarca pri padu ostao je nekoliko sekundi ošamućen. A onda je začuo kako Kid viče:

— Pasji sin! Krenite za njim!

Ustane i pođe prema konju. Desno rame ga je boljelo i činilo se da je slomljeno. Stoga se lijevom rukom uhvati za jabuku na sedlu i uskoči u njega. Natjera konja u trk kroz mračnu uličicu. Za njim poleti kiša tanadi. Stigne do ugla, okrene konja i jurne niz ulicu. Krajičkom oka opazi kako kroz vrata dvorane kuljaju ljudi, uzjahuju konje i navaljuju za njim.

Još jednom pokuša sa starom varkom i još jednom upali: okrene konja oštro ulijevo i zaustavi ga u tamnim sjenama zgrada. Potjera projuri ne že-

leći gubiti vrijeme. Pričeka dok je ne proguta mrak, a onda se vrati do plesne dvorane. Morao je dobiti natrag svoj revolver.

— Na ulazu je s puškom u ruci stajao ujak Bill. Cole sjaši držeći se mraka. Ujak Bill ga primijeti.

— Još uvijek si ovdje?

— Vratio sam se. Gdje je Kid?

— Otišao je s potjerom za tobom.

— Fino — reče Cole. — Uskoro ćeš ih čuti kako se vraćaju. Kad ih začuješ, javi mi.

— Gdje ćeš biti?

— Gore. Idem završiti onaj ples.

Uđe kroz vrata i potrči uza stube.

VII

Potjera se nije vratila. Ili nisu otkrili da se Cole vratio natrag ili su nastavili za Lincoln, uviđajući da je beskorisno hvatati ga noću. Otplesao je nekoliko plesova sa Susanom, ali je ona bila odviše zabrinuta. Ljudi su radoznalo zurili u njih i konačno ga je zamolila da pronađe ujaka kako bi je odveo u hotel.

Cole je dobio natrag svoje oružje i njih dvoje izidu. Pred vratima nađu ujaka Billa. Cole pođe korak dva s njim, a onda ujak Bill progundā:

— Da porazgovorimo jednu minutu!

Susan uđe u hotel, a Cole i ujak Bill sjednu na stube mračnog trijema. Bill zapali lulu, otpuhne nekoliko dimova i upita:

— Još uvijek želiš pronaći svoje konje, zar ne?

— Da. Znaš li možda gdje ih moram tražiti?

— Možda... Susan kaže da smo nas dvoje krivi što si one večeri izgubio trag svojeg konjskog krda jer smo te mi zadržali. Ona misli da ti ja sada moram pomoći...

— One su noći krenuli prema bregovima. Ja sam cijeli tjedan tragao za njima, ali ih nisam pronašao.

— Nisi gledao na prava mjesta. Ja dobro poznam ovaj kraj i mogu ti pokazati desetak skrivenih rupa u kojim se krda mogu držati godinu, dvije, a da ih nitko ne nađe, osim ako netko ne naleti na njih pukim slučajem.

— Kad počinjemo?

— Sutra moram Susanu odvesti kući. Recimo, prekosutra rano ujutro dođi na moj ranč. Spremit ću hrane za tjedan dana. — Otpuhne nekoliko

dimova iz lule. — Znaš li tko ih je ukrao?

Cole mu ispriča podrobnosti o posjetu Bonneya i Evansa, o otrgnutom džepu, te o svom traganju koje ga je dovelo do Franka Bakera.

— Kid je znao da će Baker progovoriti i zato ga je ubio. Popodne sam vidio Kida kako u krčmi razgovara sa Jesseom Evansom, Tomom Hillom i drugim kaubojima. Hill je bio s potjerom koja je ubila Tunstalla, a Kid se zakleo da će ubiti svakog iz te potjere — i eto, nije niti pokušao ubiti Hilla.

— I ti misliš da je Tom Hill jedan od njih?

— Da. I Evans i Bonney. To je jedini način kako se može objasniti sva ta zavrzlama.

Ujak Bill ponovno otpuhne niz dimova.

— To je opaki čovjek, taj Bonney. Raspitivao sam se o njemu otkako se počeo motati oko Susane. Nisam čuo ništa dobro. On i još trojica ubili su iz zasjede tri Indijanca, negdje oko tvrđave Bowiea. Uzeli su zatim njihove konje, pokrivače i sedam ili osam zavežljaja vrijednog krzna. To su prodali nekim mornarima u Dragoon Mountainu i otišli u Tucson gdje su živjeli na velikoj nozi. Bonney je zatim ubio još jednog čovjeka u Tucsonu zbog karata i morao odmagliti.

— Ne sviđa mi se to što se mota oko Susane.

— Čekao ga konopac dug odavde pa sve do Mexico Citya... Upoznao je Susanu kad su je on i Jesse Evans spasilili od Indijanaca. Ja sam je upozorio, ali ona neće slušati. Pa, znaš kakve su

žene; misle da se mogu same brinuti o sebi. Još joj nije učinio ništa na žao. Ja stalno pazim. Kadgod se pojavi držim ga na oku, a vinčesterka mi je uvijek pri ruci. Opazio si valjda da je on nije doveo na ples?

— Da, primijetio sam.

— A opazio si da je nije odveo ni kući. Odgovoran sam za tu djevojku i ona neće nikuda s njim, dok sam ja ovdje.

Cole ustane.

— Idem. Vidjet ćemo se prekosutra na ranču.

— Rijeku priredi ovdje i drži se južne obale kako ne bi naletio na potjeru. I reci mi — zastane, pušeći ljutito, očito razmišljajući o nečemu. — Sjedni natrag. Ti razmišljaš mnogo o Susan, zar ne?

— Priznajem, Bill. Mi smo zajedno odrasli.

— Aha! Ali nikad se ne zna. Upravo sada, ja sam joj sve što ima. Ako se meni što dogodi, morat ćeš se ti brinuti o njoj. Najbolji način da to učiniš jest da se smjesta oženiš.

— Da se oženim s njom? — Cole se kratko nasmije. — Mislim da i Susan ima pravo nešto reći o tome...

— Ne daj joj priliku! Zgrabi je i kreni ravno pastoru ili Whinskyju Wilsonu, mirovnom sucu u Lincolnu. Oženi se s njom!

Cole ponovno ustane.

— Vi niste tako stari, ujače Bill, možete se još dugo brinuti o njoj. Do viđenja!

Dok je jašio prema bregovima, Cole je veselo zviždukao. Ujak Bill je znao cijeli kraj i činilo se da je potpuna uvjeren kako će naći konje. On će također paziti na Susanu.

Ustao je sa suncem, doručkovao, zatim je prešao rijeku i krenuo na zapad. Nije se žurio. Oko podneva je potratio dva sata na logorovanje. Poslije podne je nastavio s traganjem i na večer logorovao na mjestu udaljenom jedan sat od Robertsovog ranča.

Nije mogao zaspati. Nada što je već bila izbljedjela, ponovno je oživjela. Ustao je prije svanuća. U trenutku kad je sunce izlazilo, upravo je ulazio u dvorište ranča. Privezao je konja, a

onda je opazio da je riđan u koralu, ali mule nije bilo.

Susan ga je vjerojatno vidjela kroz prozor, jer je već stajala na vratima i čekala na njega. Upitala je nestrpljivo:

— Jesi li vidio ujaka Billa?

— Ne. Mi smo se dogovorili da se jutros nađemo ovdje.

— Znam. Ali cijele ga noći nije bilo doma. Počinjem se ozbiljno brinuti. — Usta su joj drhtala, ali se je savladala. — Izdali su nalog za njegovo hapšenje.

— Hapšenje? Zašto?

— Netko je rekao da želi ubiti Murphya. Ali to nije istina. On nije ni na jednoj ni na drugoj strani. Uvijek je govorio da želi ostati neutralan kako bi se mogao brinuti o meni.

— Tko ti je rekao za hapšenje?

— Frank Coe je bio ovdje prošle noći. On ima ranč dolje uz rijeku. Rekao je da su ga izabrali u grupu građana koja će ujutro poći s nekim nalogima za hapšenje, među kojima je i nalog za ujaka Billa. On već dugo pozna ujaka i jedini je čovjek s kojim se ujak Bill druži. Htio ga je upozoriti. Čim je otišao, ujak Bill je pograbio pušku, zajašao mulu i otišao.

— Ja na tvom mjestu ne bih bio zabrinut. Bill zna da će ga doći tražiti, pa se negdje sakrio dok ne odu.

— I ja se nadam da je tako — uzdahne Susan. — Kad bih barem bila sigurna. Jesi li doručkovao?

— Da... ali ako ti nisi, popit ću s tobom kavu.

Otišli su u kuhinju i Susan mu natočila punu šalicu kave. Lice joj je bilo blijedo i pod očima je imala tamne kolobare, očiti znak da je slabo spavala.

Jutro je prošlo, a da nije bilo nikakva znaka o Billu. Cole je nestrpljivo hodao okolo zgrada. Osim nekoliko goveda zabavljenih travom, na vidiku nije bilo nigdje nikoga. Kad ga je Susan pozvala na objed, već je bio zabrinut, pozeći da to djevojka ne primijeti.

Susan nije bila plačljivo stvorenje; ali obrazi su joj bili upali a usta stisnuta. Pokušavala je razgovarati, ali nije išlo. Pojeli su u tišini. Pomogao joj je oko suđa, zatim su izašli na sun-

ce i sjedili tako nekoliko sati, uglavnom šuteći.

Onda Susan iznenada reče:

— Cole, ujaku se nešto dogodilo. Osjećam to. Htjela bih da ga potražiš.

— Gdje da ga tražim, Susan?

— Ne znam — odvrati ona nestrpljivo. — Bilo gdje. Ako nećeš ti, poći ću ja.

— Hajdemo zajedno. Riđan u koralu je tvoj?

— Da.

— Navuci hlače, a ja ću ti osedlati konja.

Otišla je brzo u kuću. On je našao sedlo, uhvatio riđana i osedlao ga. Nije se previše nadao da će ujaka Billa pronaći, ali je znao da će jahanje rastresti Susanine misli. Ona se pojavi u blue jeans hlačama i vunenoj košulji. Zajahali su i krenuli prema jugu.

Prošli su udolinu i bregove što su ih dijelili od slijedeće doline. Nakon dva sata on predloži da se vrate, nadajući se da će Billa zateći doma, ali ona odmahnu glavom i nastavi prema jugu.

Došli su do Tulerosc, opazili mlin na rijeci i krenuli prema njemu. Kraj mlina je bila kuća. Iz nje iziđe čovjek. Bio je tih i ozbiljan.

— Tražite nekoga?

— Da — reče Susan. — Mog ujaka Billa. Billa Robertsa. Jeste li ga vidjeli?

Čovjek ju je neko vrijeme gledao bez riječi, a onda se okrene Coleu.

— Mogu li s vama razgovarati na samu?

Cole okrene konja, ali se Susan odmah umiješa.

— Nešto mu se dogodilo? Recite mi, to je moje pravo!

— On je mrtav, gospođice.

Susan nije progovorila; sjedila je nekoliko trenutaka u sedlu, a onda je polako počela kliziti s konja. Cole ju je uhvatio kad je nogama dodirnula zemlju. Uspravila se, došavši odmah k svijesti.

— Gdje je?

— Unutra.

Ušli su za čovjekom u kuću. Na podu sobe bilo je mnogo žbuke, a u zidovima rupa od metaka. Na daski prozora nalazila se puška, a na stru-

njači ležao Bill s rukama prekrivenim na prsima. Izgledao je vrlo smireno i s njegova je lica nestala sva tvrdoka.

Susan je dugo šutke stajala kraj mrtvaca. Napokon se okrene čovjeku:

— Kako se to dogodilo?

— Moje ime je Blazer — reče čovjek.

— I ovo je moj mlin. Grupa od trinaest ljudi predvođena Dickom Brewrom dojahala je ovamo oko podneva i zaustavila se da objeduje. Imali su nekoliko naloga za hapšenje, među njima i za Billa Robertsa... Frank Coe je prvi objedovao i izišao napolje. On mi je to ispričao. U tom je trenutku Bill upravo prelazio rijeku. Privezao je mulu i pristupio Franku. Čini se da su Frank i Bill bili prijatelji, jer ga je Frank molio da se preda i ne pravi nepravilike. Bill je odbio pa su njih dvojica sjela pred vratima da to rasprave... Uskoro su izišli i ostali i našli Billa kako stoji s puškom u visini bokova, spreman da puca. Charlie Bowdre uperi svoj revolver u Billa, naređujući mu da se preda. Bill odgovori:

— Ne pada mi na um! Obojica su opalila u isti mah. Bowdreov metak pogodio je Billa u prsa i izišao na drugoj strani.

— Bože moj — prošaputa Susan.

— Billov metak pogodio je Bowdreu u opasač. Nadam se da će neko vrijeme imati bolove u trbuhu. I ostali su počeli pucati, a Bill je stajao uspravno i pucao u njih. Ubio je Johna Middletona, a jedan je njegov metak raznio ruku Georgu Coeu. Tada su se svi povukli iza ugla.

— Gdje je bio Bonney? — upita Cole.

— Upravo je izlazio i Frank Coe mu mahne rukom da se vrati. Kid se povukao u pravi tren jer bi ga slijedeći Billov metak zacijelo pogodio.

— Bill je bio teško ranjen i mogao sam ga čuti kako stenje, ali se nije predavao. Ušao je u kuću, zaključao za sobom vrata i pucao kroz prozor, pod koji je ranije bio dovukao slamnjaču.

— Dick Brewer je pozvao svoje ljude da razmisle što da poduzmu. Bonney je predložio da su kuća osvoje na prepad, ali se Frank Coe usprotivio, jer da nema smisla izlagati živote opasnosti. Ali je Brewer odlučio da

skine Billa zauvijek s dnevnog reda. Odšuljao se u krugu do hrpe balvana i zapucao u prozor. Nitko nije odgovorio i to ga je vjerojatno učinilo neopreznim. Podigao se na noge i u tom je trenutku Bill opalio. Metak je udario Brewera u čelo i odnio mu skoro pola glave... To je svima dozlogrdilo. Napustili su opsadu i s ranjenima otišli na ranč Franka Coea. Poslao sam u vojnu postaju po liječnika, ali je Bill umro prije par minuta.

— Jadni ujak Bill — reče Susan. U očima su joj bile suze, ali nije plakala.

Blazer reče:

— Zao mi je, gospođice, Bill je bio neugodan starac, ali je imao dobrih strana i svakako je bio hrabar. Mogu li što učiniti za vas?

— Ne, hvala. Odvest ćemo ga kući.

— Ne činite to, gospođice. Moj radnik upravo izgrađuje lijes i mi ćemo ga pokopati ovdje.

Cole zagrlji Susan:

— Bolje je tako, djevojko.

Ona odsutno kimne glavom. Nekoliko je trenutaka gledala mrtvo lice, zatim se okrene i iziđe.

Bio je skoro mrak kad su stigli kući i zaustavili se kod korala. Cole je rasedlao ričana. U kuhinji se upalilo svjetlo i Cole je vidio kako se Susan kreće amo-tamo, pripremajući mu večeru. Dugo je tako stajao i razmišljao. Ponovno je propala još jedna nada; Bill ga više nije mogao odvesti do njegovih konja, ali zbog nečega to više nije izgledalo važno. Ono što ga je zabrinjavalo bila je činjenica da je

Susan ostala sama. A ujak Bill je tražio da se on brine za nju, Bill je rekao...

Uspravi se, slegne ramenima i uđe u kuhinju.

— Večera je gotova — reče Susan mrtvim glasom.

On krene do nje, uzme je za ruke i privuče k sebi. Ona ga iznenađeno pogleda.

— Susan, hoćeš li se udati za mene? Odmah sada, večeras. Možemo krenuti u Lincoln.

Osjetio je kako se ukočila. U očima joj se pojavi hladan pogled.

— Zašto bih se udala?

— Pa, dobro, sama si, a ja sam obećao ujaku Billu...

— To sam i mislila. Ne, Cole, neću se udati za tebe.

— Ali, zašto? Dobri bože, Sue, trebaš nekoga da se brine za tebe.

— Prestani! — Susan se ljutito izvuče iz njegova zagrljaja. — Ne trebam ni tebe ni nikoga, Cole Claiborne. Mogu se sama brinuti za sebe. Ne bih se sada udala za tebe, ni da si jedini na svijetu!

Opet počinjemo, pomisli Cole, osjeđajući kako ga obuzima ljutina.

— Možda ti želiš onog gada Bonneya. Sad, kad mu Bill više ne smeta, doći će trčecim korakom.

Vidio je kako su blijesnule njezine oči. Pomislio je da će ga udariti. Ali Susan se okrenu i otrča iz sobe.

Prokleo je ispod glasa, izvukao stolicu i sjeo. Napunio je tanjur i dohvatio viljušku. Onda je bijesno baci na stol, odgurne stolicu i iziđe iz sobe.

VIII

Bjesomučno je tjerao konja kakvih pola kilometra, zatim ga povuče u kas, pa u korak. Napokon stane i pogleda natrag preko ramena. Vrata su još uvijek bila otvorena i na sve se strane razlijevalo svjetlo. Čovjek bi pomislio da će Susan biti barem toliko razumna da odmah zatvori vrata i spusti zasun. Sve vrste tipova lutaju

ovim krajem, a Susan je veoma lijepa s tom crvenozlatnom kosom, i očima boje lješnjaka.

Ali ona je također i vrlo tvrdoglav... Skoro kao i on...

Nikad se nije dugo ljutio na Susanu. Okrenuo je konja i vratio se kući. Konja je uveo u štalu, u mraku ga rasedlao, našao mu nešto zobi. Zatim

je uzeo pokrivač i pušku i popeo se na sjenik. Tamo je pronašao neki otvor, kraj njega sjeo, zapalio cigaretu i beznažno se zagledao u kuću...

Nakon nekog vremena Susan se pojavila na rasvjetljenim vratima. Nekoliko trenutaka gledala je preko tamne doline, a onda zatvori vrata. Padne zasun. Ugasi se svjetlo.

U mislima se vratio svojim izgubljenim konjima. Najmanje su šestorica sudjelovala u krađi i Cole je bio posve uvjeren da zna imena petorice: Bonney, Baker, Hill i nepoznati kauboj kojeg su Evans i Hill poveli za sobom u Hondo. Šest bi morao biti Brewer ili McNab... Ili Charlie Bowdre, momak koji je ustrijelio ujaka Billa... Bonney je radio za McSweena. Isto tako i Brewer i McNab... Evans, Hill i nepoznati kauboj bili su Murphyjevi ljudi... Tri na jednoj i tri na drugoj strani...

Prije sastanka u Hondu ta je kombinacija izgledala besmislena, ali je sada počela dobivati smisao. Neprijateljstvo nije bio klin što je razdvojilo bandu; ono im je olakšalo lopovsko djelovanje. Banda je mogla nekažnjeno krasti na dvije strane. Rančeri koji podržavaju Murphyja krivit će McSweena, a pristalice McSweena optuživat će Murphyja. Mnogi od njih šutjet će od straha pred jednom ili drugom grupom...

Frank Baker je morao biti ubijen kako bi ga spriječili da razgovara s Coleom. Da Kid nije opazio pokret glavom što ga je Baker uputio Coleu kad je ovaj spomenuo otrgnuti džep, možda bi čovjek ostao živ...

Cole se konačno umotao u pokrivač i zaspao. Prije svanuća sišao je sa sjenika, osedlao konja i izveo ga kroz stražnja vrata. Neko je vrijeme jahao, a onda je skrenuo prema grupi drveća uz rijeku. Tamo je pričekao dok se na dimnjaku nije pojavio dim. Onda je odjašio do kuće, privezao konja i otišao do korita. Oprao se hladnom vodom i osušio lice krpom izrezanom iz vreće za brašno. Zatim je pokušao na vrata, kad je Susan odgovorila, promrmlja:

— Je li doručak gotov?

— Udi — pozove ga ona.

Blijedo se nasmiješila i okrenula k peći. On sjedne na stolicu stavi šešir na pod i upita:

— Jesi li dobro spavala?

— Da.

Lagala je. Na njenom je licu vidio da je umorna i bez snage.

Stavila je doručak na stol i sjela. Morao ju je nagovoriti da doručkuje. Kad su pojeli, Cole se nasloni na stolicu i zagleda u Susan. Iznenada upita:

— Što ćeš sada kad više nema ujaka Billa?

Ona podigne pogled.

— Ranč je sada moj. Odrasla sam na ranču i znam sve što je potrebno. Nastavit ću raditi.

— Ah-ah! A koliko imaš stoke o kojoj se moraš brinuti?

— Ne znam. Morat ću uzeti ujakove popise i pregledati račune.

— Trebat će ti pomoć.

— Nemam novaca da unajmim radnike. Mogu raditi i sama, malo pomalo. Rekla sam ti, mogu se brinuti o sebi.

— Svakako, svakako.

— A ti ideš u lov za svojim konjima. Eh, da je barem ujak Bill živ. Uvjeren sam da bi ih pronašao.

Napolju se začuo topot kopita. Susan ustane i pride prozoru. Okrene se brzo prema Coleu.

— Dolazi Billy Bonney! Cole, opazio je tvog konja.

— Pa što? Pusti ga neka uđe. On je kavalir, sama si mi rekla; neće praviti neprilike u tvojem prisustvu.

Susana krene prema vratima, otvori ih i vikne;

— Hej, Billy! Dođi na doručak!

Cole gurne stolicu malo nastrag i koricice s revolverom stavi u krilo. Čuo je Bonneyjev glas:

— Zdravo, Susan, bogami hoću.

Susan kradomice pogleda Colea, zatim se odmakne od vrata. Kid uđe i preko njezina ramena pogleda u Colea.

— Kako si, Claiborne? Znao sam da mi je poznat onaj konj napolju.

Gledao je u Colea, ali je govorio Susani.

— Došao sam da ti kažem kako mi je žao zbog Billa. Dick Brewer je htio ravno vašoj kući po njega, ali sam ga odgovorio od toga. Nadao sam se da

ću nekako javiti Billu i dati mu priliku da pobjegne, ali je tvrdoglavi starac kod Blazerova mlina naletio ravno na nas. Nije se htio predati ni nakon razgovora s Frankom Coem.

— Bill smo tamo — reče Susan. — Gospodin Blazer nam je sve ispričao!

— Uistinu? Onda vjerojatno znate da ga je ustrijelio Charlie Bowdre. On je to morao uraditi, Sue. Bill bi ga ubio da to Charlie nije učinio.

Susan mahne rukom:

— Sjedni, spremi ti doručak.

Kid sjedne nasuprot Colea i oprezno stavi šešir pokraj njegovog. Činilo se da ne promatra Colea, ali je ovaj znao da nijedan njegov pokret ne može izbjeći Kidovoj pažnji.

Susan natoči kavu i stavi tanjur sa šunkom i jajima pred Kida. Upita tihim glasom:

— Billy, tko je izdao nalog za hapšenje ujaka Billa?

— Mislim Dick Brewer.

— Lako ga je sada optuživati — reče Cole. — On je mrtav.

— Ne znam tko bi to drugi mogao učiniti.

— Ti — reče Cole mirno.

Kid podigne glavu s uzdignutim obrvama.

— Zašto upravo ja?

— Da ga se riješiš. Previše je čuvao Susanu, a to tebi nije odgovaralo.

— Cole! — vikne Susan.

— Ujak Bill mi nije smetao — reče Billy s užitkom žvačući jefo. — A da mi je smetao mogao sam mu poslati poruku na komadiću papira, tražeći da se sastane s Frankom Coem u njegovoj kući... i potpisati naravno Franka. — Razbojnik se naceri Coleu, ali mu sive oči ostadoše hladne.

— Bill nije bio tolika budala da bi pao na taj mamac — reče Cole suho.

Samo se za trenutak pojavi plamen u Kidovim očima, zatim se mladić nasmiije i odmahne glavom.

— Ono na plesu ti je upalilo, Jess i ja bili smo prijatelji, ali je on sada Murphyjev čovjek. Ipak, pomislio sam, vrijedi porazgovarati s njim. Neki kažu da je bio u grupi koja je ubila Johna Tunstalla, a ti znaš što oni misle o meni... i ja o njima..

Koješta ja znam, pomisli Cole, ali je bolje da ti što manje znaš o onome što ja znam.

Susan ponovno natoči kavu i sjedne za stol.

— Gospodin Blazer reče da vas je ujak Bill gotovo ubio, Billy.

Kid slegne ramenima.

— Tako kažu. — Otpije gutljaj kave. — Nikad se ne zna. Da sam ja opazio Billa tamo na vratima, mislim da bih morao pucati. Držao sam revolver u ruci, to je, kao što sam već rekao, sigurna smrt.

Kid odgurne stolicu, digne svoj šešir i polako ustane:

— Još jednom, Sue, žao mi je zbog jadnog Billa. Ako mogu nešto da učinim recite mi.

— Rekla bih, ali ne trebam ništa. Vodi ti ranč dok ne dobijem kakvu dobru ponudu.

— Neće biti dobre prilike uoči bitke što se sprema. Ali ja ću pokušati nuditi vaš ranč svakom koga će zanimati. Doći ću ponovno kad mi se ukaže zгода. Možda ćete naći malo vremena da na konjima obiđemo okolicu.

— Veoma rado. Do viđenja, Billy.

Kid krene natraške prema vratima, kimne Coleu glavom pa iziđe. Susan zatvori vrata, okrene se i polako pride stolu. Oči su joj opet bile ljutite.

— Nije bilo lijepo od tebe da vrijeđaš Billyja na takav način. Prilično sam začuđena.

Cole bijesno ustane.

— Prokletstvo, što hoćeš da uradim? Da ga poljubim zato što mi je ukrao konje?

Ona zakorakne natrag, gledajući ga začuđeno.

— Ukrao tvoje konje?

— Da. On, Jesse Evans, Tom Hill i Frank Baker. I još dvojica ili trojica drugih.

— Ne vjerujem ti.

— U redu, ja sam strpljiv... Već sam ti prije ispričao kako sam jednom konjokradici otrgnuo džep. Kad sam bio u Chisumu, potjera Dicka Brewera dovela je Billyja Mortona i Franka Bakera. Ovaj posljednji imao je nanovo pršiveni džep... —

... i to bez sumnje dokazuje da je taj čovjek konjokradica — reče Susan podrugljivo.

— Za mene, da! — vikne Cole ljutito. — A Bonney mi nije dozvolio da razgovaram s Bakerom. Baker je bio uvrijeđen zbog toga što ga je Bonney uhapsio pa mi je htio sve ispričati. Bonney je to shvatio pa ga je ubio optužujući ga zbog bijega.

— Ali on je stvarno pokušao pobjeći! Svi iz grupe to kažu!

— Što mogu drugo reći ukoliko ne žele biti optuženi kao sudionici u ubojstvu? Frank McNab je ubio McCloskeyja jer je ovaj rekao da će, ako kane ubiti Mortona i Bakera, morati najprije ubiti njega. Budući da su stvarno najprije ustrijelili njega, to znači da je ubojstvo Mortona i Bakera bilo planirano. Kažem ti da je Kid morao ubiti Bakera, kako bi ga spriječio da razgovara sa mnom.

— Nemoguće! Billy je bio prijatelj Johna Tunstalla i radio za njega kad je ovaj ubijen. Zakleo se da će ubiti svakog člana potjere koja je ubila Tunstalla. Morton je vodio grupu u kojoj su bili Baker i...

— Prekinula se gledajući zapanjeno.

Cole joj se podrugljivo nasmije.

— Počinješ shvaćati, zar ne?

Gledala je u njega, a onda odmahne glavom.

— Ne, ne vjerujem. Ne vjerujem da Billy ima veze s krađom tvojih konja. Morton i Baker pokušali su pobjeći i on ih je morao ustrijeliti. Ne mogu vjerovati da ih je samo tako hladnokrvno ubio.

— Misliš reći da ti ne želiš vjerovati u ono što je očito. Taj hrabri dječak koji te je spasio od strašnih Indijana-

ca, ne može... ne smije biti lopov... Do vraga, Sue, urazumi se!

— On mi je zaista spasio život. I ja sam mu zahvalna. Da nisam, kakav bi ja bila čovjek?

— U redu, nastavi samo vjerovati u njega i biti mu zahvalna. Ali pazi, jednog će ga dana pređ svima razotkriti. Misli malo na to kako ćeš se tada osjećati!

Podigne svoj šešir i nabije ga ljutito na glavu.

— Idem tražiti svoje konje. Ovaj put ću ih naći. Billy Bonney će skupo platiti tu krađu.

Krene prema vratima, ali ona potrčeli za njim i uhvati ga za ruku.

— Cole! Čekaj!

On stane, okrene se i promrmlja:

— Što hoćeš?

— Ne odlazi ljutit, molim te. Imala sam krivo kad sam pomislila da si konjokradica; možda opet griješim. Ali on me je spasio. Sve nas u grupi. Teško je...

Lice mu je poprimilo blagi izraz. Stavi ruku na njezine prste i nježno je stisne.

— Svakako da je teško. Uvijek je teško kad otkriješ da je netko kome se diviš izvana junak, a iznutra hulja. Ali, događa se.

— Cole, zašto se nas dvoje uvijek svađamo?

On joj se nasmiješi.

— Tako je zanimljivije, draga. I veselije. Ali sad moram ići; moram posjetiti neke ljude zbog nekih konja... Pazi na sebe... Zaključaj se i ne puštaj nikoga u kuću...

— Ni tebe?

— Naročito ne mene.

Ponovno joj se nasmiješi i žiže.

IX

Cole se već tjedan dana nalazio u planinama. Približavao se travanji. Sunce je na nebu žarilo, a drveće listalo.

Tragao je sustavno. Bill je rekao da postoji desetak mjesta gdje se goveda ili konji mogu beskonačno dugo držati

sakriveni i samo pukim slučajem možeš naletjeti na njih. Zato je tragao po osamljenim kanjonima i skrivenim šumarcima.

Isplatilo se; otkrio je tri mjesta na kojima su pasla goveda i konji: najprije dva kanjona s ogradama na otvore-

noj strani, a onda i šumarak okružen bregovima i stijenama, a uskim ulazom.

Prilazio im je s nadom i svaki put ostajao razočaran, ali odlučan. Našao je goveda s različitim znakovima. Između ostalih pronašao je znak Long Raula i Jingleboba sa Chicumova ranča, kao i znak koji je pripadao Murphyju. Njegova se teorija sve više pokazivala ispravnom; banda je bezobzirno krala na obje strane. Kad se neprijateljstva završe, prodat će goveda kupcima kojima zbog niske cijene neće smetati u kožu utisnuti znakovi različitih rančeva.

Posljednjeg dana ožujka krenuo je rano ujutro kako bi u podne stigao do Susanina ranča. Tek što je ujašio u dvorište njene kuće, vrata kuhinje se otvore i Susan istrči napolje.

Bila je prelijepa. Oko njenih ramena lepršala je kosa, a nasmiješena crvena usta bez riječi izgovarala dobrodošlicu. Bacila se u njegov naručaj i čvrsto ga zagrlila.

— Oh, Cole — hvatala je zrak. — Tako mi je drago, tako mi je drago. Nije te bilo tjednima. Već sam se zabrinula. Gdje si bio?

— Tražio sam konje.

— Ništa, zar ne?

Odmaknula se od njega i pogledala ga ozbiljno.

— Ništa, ali se približavamo. Pronašao sam tri skrivena mjesta o kakvima je govorio ujak Bill. Pronaći ću i druge i u jednom od njih moraju biti i moji konji.

— Nadajmo se.

Ona se nježno izvuče iz njegova zagrljaja, a on opazi kako joj se obrazi žare.

— Vjerojatno misliš da sam prilično drska što sam ti se na ovakav način bacila u zagrljaj. U stvari, bilo mi je silno drago što te ponovno vidim. Poznato nam se tako dugo da mi se čini kao da si mi brat.

Evo ga! Opet to bratsko smeće! Samo ovaj put se prekasno sjetila.

Glasno promrmlja:

— Imaš li ... nešto...

— Naravno! Upravo sam spremala objed. Pogledala ga je pažljivo. — Nisi redovito jeo, zar ne?

— Jesam, ali ne dovoljno. Nemam više ni slanine, ni graha, ni brašna, ni kave, pa sam došao da se ponovno opskrbim.

— Mogu ti ja dati sve što trebaš.

— Zahvaljujem, ali to je potrebno tebi. — Krenuli su prema kući. — kako ti ide?

— Dobro. Htjela sam prebrojiti stoku, ali se razišla po cijeloj udolini.

— Koliko misliš da je ima?

— Oko stotinu grla. Ni jedno nije starije od tri godine.

Ušli su u kuhinju i Coleu se učini da se nakon duge odsutnosti vratio domu. Sjedne u stolicu i ispruži svoje duge noge.

— Odmah su biti gotova — reče Susan.

— Ne žuri se. Kako rat?

— Mnogo pričanja i zle krvi i nekoliko ubojstava. Smrt ujaka Billa je mnoge uzбудila. Murphyjevi ljudi se hvale, da je trebalo trinaest McSweeneyh da ubiju jednog njihovog i još uvijek istražuju tko je izdao nalog za njegovo hapšenje. Frank Coe je bio ovdje jedan dan i ispričao kako rančerima na obje strane nestaju goveda. Billy još uvijek jaše sa svojom grupom. Šerif Brady izdao je potjernicu za njim i nagradu onome tko ga uhvati. Sutra će na sudu biti podignuta optužnica protiv njega. Kažu da je on ubio Mortona i Bakera.

— I tako se taj lukavac ponovno sukobio sa zakonom.

Susan se ljutito okrene od peći, ali Cole je već govorio nemarnim glasom:

— Vjerojatno ćemo imati lijepo vrijeme. Svaki dan je sve toplije. Ondje u dolini to se više opaža nego u brdima.

Neko je vrijeme gledala u njega, zatim se nasmiješi.

— Ne želiš se svađati sa mnom, zar ne?

— Ne. Uvijek mi je žao kad se svađamo.

— Onda razgovarajmo o nečemu drugom. Postoji nešto o čemu je govorio Billy, što me jako zabrinjava. Sutra zasjeda sud i bit će na dnevnom redu nekoliko slučajeva u koje je umiješan Billy. On mi je rekao da će, ako, sudac Warren Bristol ne odluči u njegovu korist, sudnicu u Lincoln Countyju pretvoriti u pakao.

— Što? On želi sudnicu pretvoriti u klaonicu? Naravno, to bi mu odgovaralo.

Nekad prije ona bi planula na te rižeći, ali sada se samo okrenula k peći. Stavila je tanjure s jelom na stol. Razgovarali su o svemu i svačemu osim o Billyju Kidu Bonneyju.

Kad su objedovali Cole ustane. — Moram krenuti Susan. Želim još danas nabaviti zalihe i vratiti se u brda.

— Zašto ne uzmeš od mene?

— Trebat će tebi. Nos mi govori da ti ujak Bill nije ostavio mnogo novaca.

— Nije, ali ranč i stoka vrijede četiri ili pet tisuća dolara. Razmišljala sam o tome da sve prodam i negdje se zaposlim. Htjela bih biti učiteljica. Ne bih... ne bih bila tako osamljena...

Cole je pogledao kroz prozor prema širokoj dolini i okruglim bregovima. Zaista, lijepa zemlja. Pa i bogata je i čovjek ne bi u njoj morao biti osamljen... samo...

Naglo se okrene.

— Onda, do viđenja. Pazi na sebe...

Pošla je s njim do korala i čeznutljivo gledala za njim kad je odjašio. Obrela se oko sebe i ne bi bila osamljena, da je on s njom... To bi postao za nju raj. Ali on se htio oženiti nje samo zbog toga što je ostala sama i što je ujak Bill zatražio od njega da se brine za nju. Ma koliko joj bilo do njega, nije ga htjela bez njegove ljubavi...

Kad se vratila u kuhinju, kuća joj je izgledala veoma osamljena i prazna.

Cole je ujahao u Lincoln nešto prije deset sati prvoga travnja. Prvi travanj, dan kad se zbijaju šale. Cole je razmišljao, kakve će se mračne šale zbiti kad sudac Bristol proglasi zasjedanje suda...

Tri čovjeka stajala su pred glavnom trgovinom. Dvojicu Cole nije poznao, treći je bio šerif Brady. Mjesec i pol je prošio otkako se Cole sukobio sa šerifom, pa ga je zanimalo je li šerif zaboravio na to. Bila je odlična prilika da to dozna.

Priveže konja ispred dućana, kimne glavom svoj trojici i reče:

— Dobar dan, ljudi.

Dvojica mu odzdrave pokretom glave; šerif ga jednostavno pogleda i ne reče ništa.

Cole skinje bisage i krene u trgovinu. Tamo nađe Murphyja i Jamesa Dolana, jednog od njegovih ortaka. Još je netko bio prisutan: mladi čovjek, kojega je one noći vidio s grupom u Murphyjevu baru.

Murphy mu se nasmiješi.

— Kako si, Claiborne? Jesi li promijenio mišljenje?

— Ne.

— Mislio sam da jesi... nakon susreta s Kidom i Brewerom u Hondou...

— Čuli ste o tome?

— Novost se brzo širi. Napravio si ih smiješnima. Moja ponuda još uvijek vrijedi.

— Ne, hvala... Trebaju mi ove stvari...

Dade Murphyju komad papira.

Tako znači... Čuli su za razmiricu s grupom one noći na plesu. To je objašnjavalo zašto šerif Brady nije ništa poduzimao protiv njega. Murphy mu je zapovijedio da ga ostave na miru.

U trgovinu uđe šerif i reče mladom čovjeku koji je bio naslonjen na tegu.

— Hej, Billy! Vrijeme je da odemo do sudnice.

— Je li stigao sudac Bristol?

— Neće doći. Kaže da mu Billy Kid prijeti da će ga ubiti. Zamolio me da izvršim sve formalnosti, a onda odgođim zasjedanje suda.

— Hajde, Mathews — reče Murphy. — Ti si sudski činovnik i to je dio tvog posla.

— Billy Mathews potvrdi glavom i krene za šerifom. Cole se odšeta do vrata. Četiri su čovjeka išla dijagonalno ulicom. Prodoše nisku zgradu i trgovinu iza nje. Usporedio s ulicom išao je nizak zid od nepečene opeke i sa strane zatvarao dvorište trgovine.

Iza zida se iznenada pojave šestorica s puškama. Začu se brza pucnjava. Šerif Brady koji je bio digao ruke, okrene se oko sebe i padne na zemlju. Ostala trojica potrče u zaklone.

Billy Mathews i čovjek za kojeg je Cole kasnije doznao da se zove Dad Peppin nestanu u jednoj meksikans-

koj kući: zamjenik šerifa George Hindman potrči slijepo duž ulice. Nije stigao daleko; pao je pred vratima crkve sv. Juan, pogođen u leđa.

Dvojica napadača preskoče zid i pojure prema mjestu gdje je ležao Brady. Jedan od njih bijaše Billy Bonney. Cole izvadi revolver. Već se spremao da jurne kroz vrata, kad ga Murphy uhvati za ruku i zadrži.

— Stani, budalo! Još su četvorica iza zida. Dolan! Pomogni mu!

Njegov ortak zgrabi Colea za drugu ruku. Bili su jaki i Coleu nije preostalo drugo nego da stoji i bjesni.

— Proklete svinje! — vikao je Dolan. — I nijedne puške u trgovini!

S Kidom je Fred Wayne — reče Murphy stisnutih zubiju.

— Aha. Prepoznajem i Chairlieja Bowdrea, Franka McNaba i Joma Frencha. Prokleti bili!

— Onaj tamo je novajlija... Tom O'Foluard... Zapamti ta imena, Dolan!

Fred Wayne podigne Bradyjevu novu pušku; za to je vrijeme Kid skidao šerifov opasač s revolverima. Uto iz kuće u kojoj su Peppin i Mathews našli zaklonište odjekne hitac. Kid i Wayne poskoče. Kid se uhvati za steg-

no, a Wayne za kuk. Krenu natrag prema zidu. Kid se okrene, ispali metak u glavu mrtvog šerifa i nastavi trčati, hramajući za Waynom. Jedva su se popeli preko zida.

Murphy i Dolan puste Colea koji ih odgurne i izleti na ulicu s revolverom u ruci. Stigne do McSweenove trgovine, prišulja se i iskoči iz skloništa, spreman na pucnjavu. Ali dvorište trgovine bilo je prazno.

Prebaci se preko zida i otrči do stražnjeg dijela trgovine. Nigdje nikoga. Rijeku je tekla mirno, nebo je bilo plavo, bregovi u daljini zeleni. Mir i tišina. I dva mrtva na ulici...

Pogledao je oko sebe tragajući za svježim konjskim tragovima. Ono što je našao nije mu ništa govorilo. Ako su se, njih šestorica ukopala u kakvoj kući, bilo bi samoubojstvo poći sam protiv njih. Vratio se u trgovinu, bijesno pljujući. To nije bio rat, nego ubojstvo, i to ono najniže vrste, kad se iz zasjede puca ljudima u leđa. Ovaj put Billy Bonney nije imao isprike; prešao je granicu između ubojstva u samoobrani i neodgovornog umorstva...

X

Na ulici još uvijek nije bilo nikoga i Cole je proklinjao plašljivost koja je snažne ljude držala između četiri zida u strahu od razbojničkog metka. Prošao je pokraj mrtvog šerifa Bradya i ušao u trgovinu. Murphy i Dolan su upravo otvarali sanduk s puškama.

— Glavno je da ste to na vrijeme otvorili — reče Cole grubo.

Dolan se uspravi crven u licu.

— Još ćemo uvijek stići naoružati ljude i krenuti za njima.

— Postoji li u gradu ijedan muškarac, ili su svi stare babe poput vas dvojice?

Murphy reče oštro:

— Vidio si kakva je to vrsta ljudi: ubojice bez savjesti. Umjesto da nas

vrijedaš, mogao bi nam biti zahvalan što smo ti spasili život.

Cole je to uviđao, ali nije htio priznati. Ipak progunda:

— Više želim da me obori metak dok pokušavam nekog spasiti, nego stajati i gledati kako se vrši zločin.

— Zločin je već bio učinjen. Ti ne bi nikog spasio samo bi se povećao broj žrtava.

— U redu, neka ide sve k vragu. Daj mi te stvari, pa idem dalje.

— Zar nećeš s nama da ih pokušamo uhvatiti? — upita Dolan.

— Kakva korist? Dok vi nadete ljude, naoružate ih i nadete konje, Kid i njegova banda bit će već daleko u brdima.

— Možemo pokušati.

— Imam ja svog posla.

Murphy mu preda zalihe i primi novac. Cole napuni bisage, objesi ih o sedlo, pa odjaše. Stigao je na ranč nešto prije večere i ispričao Susani što se dogodilo u Lincolnu. Ona ga je slusala ozbiljna lica s nemirom u očima.

— Znači, imao si pravo — reče Susan nakon što je Cole završio pričanjem — Lijepo obojeni pokrivač koji skriva trulu unutrašnjost... Teško je to vjerovati...

Nisu više razgovarali o tome. On, jer se nije htio s njom svađati, ona, jer joj je Billy Bonney ostavio tako malo mogućnosti za obranu. Većerali su i sjedili na trijemu, gledali zvijezde i razgovarali dugo u noć.

* * *

Cole je već rano ujutro pojahao na zapad prema planinama. Logorovao je na mjestu gdje je zadnji put prekinuo traganje, pojeo doručak i krenuo prema obližnjem vrhu. Pronašao je još jedno skriveno mjesto sa stokom, označenom različitim znakovima, ali konja s kružnicom i malim slovom C nije bilo.

Slijedeći je dan krenuo prema sjeveru i ponovno pokušao. Vrh na koji se penjao bio je viši od ostalih i trebao mu je cijeli dan da se usigne na njega. Svoje je zalihe ostavio u podnožju i te noći logorovao bez jela. Bilo je veoma hladno. Skupio je nešto osušene trave i grmlja, zapalio vatru i pokraj nje kunjao umotan u pokrivače. Bilo je prehladno za spavanje...

Slijedećeg je jutro bio bogato nagrađen za tu neugodnu noć. S vrha brda moglo se vidjeti miljama daleko. Njegove su se oči raširile u čudu, otkrio je četiri travnata zakloništa sa stadima goveda i konja. Nalazila su se u dubokim džepovima brda i bila su okružena stijenjem i skoro nepristupačna.

Dok je promatrao jedno zaklonište udaljeno pet milja osjećao je kako mu bilo jače kuca. Čisti zrak djelovao je poput dalekozora i on je jasno vidio pokrete tamo zatvorenih konja. Nisu pasli mirno, već su trčali unaokolo, lovili jedan drugoga, skakali i propinjali se. Da, to su mogli biti njegovi konji!

Drhtao je od uzbuđenja dok je pogledom utvrđivao smjer kojim će morati krenuti. Taj zamišljeni put krivudao je između dubokih klisura i kanjona, a na kraju se nalazila nekakva koliba. Iz dimnjaka se nije dimilo, ali se tamo ipak mogao nalaziti kakav čuvar. Spustio se u podnožje planine, pojeo na brzinu malo hrane, spremio stvari i krenuo.

Pet milja zračne udaljenosti pretvorilo se u četiri puta dulji put. Bilo je već podne kad je izišao iz klisure što je vodila ulazu u skrovište zagrađeno debelim balvanima.

Dok je preko ograde gledao u konje, nešto mu je govorilo da je njegova potraga primakla kraju. Konji nisu imali nikakav vidljiv znak. Njegov je bio sakriven. Odgovarao je i broj životinja. Osim toga, među njima je bilo i ono ždrijebe, glatko, smeđe kože, s kojim se Cole osobito sprijateljio. Pun nade on oštro zazviždi. Ždrijebe podigne glavu i načull uši. Sa sjajem u očima Cole dogna svog konja do ograde, ispruži ruku preko nje i ponovno zazviždi. Konjić je stajao gledajući prema njemu.

Cole posegne u bisage, izvuče limenku, otvori je i istrese na dlan malo šećera. Ponovno ispruži ruku i zazviždi. Konj polako priđe, a onda istegne vrat i polije šećer s dlana. Nije bilo potrebno da mu podiže glavu i traži znak. Našao je svoje konje!

Brzo je razmišljao. Da ih izvuče odavde, bit će mu potrebna pomoć. Nema doduše novaca da unaprijed plati ljude, ali će im obećati dvostruke plaće ako pričekaju dok ne proda konje. Gdje će naći ljude? Negdje... Bilo gdje... Mogao bi mu pomoći i onaj rančer iz Honda za kojega je neko vrijeme radio. A u svim je gradovima bilo Meksikanaca... Računao je brzo: jedan dan oštrog jahanja do Lincoln, dva dana traženja ljudi, još jedan da se vrate ovamo, noć za spavanje i ujutro polazak. U međuvremenu će se zaustaviti u tvrđavi Stanton i obavijestiti pukovnika Dudleya da može očekivati dolazak krda.

Neki šum mu skrene pažnju na kolibu što se nalazila na drugom kraju zakloništa. Izišao je neki čovjek s puš-

korn u ruci. Gledao je prema Coleu i on odmah u njemu prepozna neznatka što je u Hondo došao s Jessejem Evansom i Tomom Hillom.

Čovjek nije nikad prije vidio Colea, ali je odmah shvatio da Cole ne pripada bandi. Podigao je pušku, a Cole se baci iz sedla u istom trenutku kad je puška opalila. Prvi metak pogodi balvan na ogradi, drugi prođe kroz ogradu, Cole otpuzi dalje od konja i izvuče revolver. Razbojnik blijede izvan dohvata revolvera, ali Cole svejedno opali par hitaca. Čuvar se povuče u kolibu.

Cole uhvati konja za uzde i potrči s njim u kanjon. Na prvoj se okuci zaustavi razmišljajući. Ne može sada ostaviti konje; naročito ne sa čuvarom koji će vjerojatno odmah obavijestiti bandu. Zatrese glavom i nestrpljivo opsuje. Ipak se prije mora obračunati sa čuvarom...

Nalazi li se u kolibi jedan ili više njih? Da ih je više, već bi vjerojatno dotrčali. Uostalom čemu uopće straža? Cole je znao odgovor i na to pitanje: Kidu je bilo poznato da on traži konje i da je sam. Ako ih uspije pronaći, morat će najprije potražiti pomoć kako bi ih mogao odvesti. U međuvremenu bi bandu obavijestio postavljeni čuvar...

Dakle, on mora zarobiti ili ubiti čuvara!

Zajahao je konja i potjerao ga uz krdo na malu uzvisinu. Oдавде je mogao bolje razmotriti položaj.

Zaklonište je bilo u obliku grube kružnice, a strme kamene stijene visoke oko petnaest metara. Zidovi kolibe bili su od drvenih greda, a krov od šiblja. Nije bila velika i vjerojatno se sastojala od jedne sobe. Rub stijenja uz koji se nalazila, uzdizao se deset metara iznad krova.

Trebalo mu je više od jednog sata da stigne do tog mjesta. Konja priveže za drvo podalje od ruba stijene. Odmota pokrivače i izvadi revolver što je nekada pripadao kauboju Billu kojega su ubili one noći kad su mu ukrali konje. Brižljivo ga ispita i napuni novim nabojima. Svoj revolver umota u pokrivače, a Billov gurne u

korice. Zatim skine laso i krene prema rubu stijene...

Pronašao je položaj točno iznad kolibe. Omču lasa stavi oko stijene i čvrsto zategne, a labavi dio užeta prebaci preko ruba klisure. Onda se uhvati za užu i počne spuštati. Bio je to opasan podvig: izide li sada čuvar iz kolibe, postat će nepokretna i bespomoćna meta. Sagne se i pogleda dolje. Visio je oko tri metra iznad krova.

Desnom rukom izvuče revolver, podigne ga iznad glave, ukoči tijelo i ispusti užu. Padao je pola sekunde slobodno, a onda noge udare o krov koji odmah popusti. Uz bučnu lomljavu Cole upadne u kolibu zajedno sa šibljem, stvrdnutim blatom i slomljenim letvama. Suho blato stvori oblak prašine koji ga za trenutak zaslijepi. Dok se kotrljao u stranu, začuje zapanjenu kletvu i grmljavinu puške. Okrene revolver u smjeru vike i opali naslijepo. Kroz prašinu opazi noge, lagano podigne revolver i ponovo opali. Začuje se mu klit udar metka i jauk.

Cole ustane, nastojeći prodrijeti pogledom kroz prašinu. Čuvar je već bio odbacio pušku, naslonio se leđima o zid i rukom pritisnuo rebra s desne strane. Zurio je u Colea s užasom u očima.

Coleu su noge odrvenile od udara. Ipak, nekako odšepesa od čuvara i pritisne mu kolt u trbuh.

— Okreni se i digni ruke u vis!

Čovjek se polako okrene prema zidu i stavi ruke iznad glave. Cole mu istrgne revolver iz korica, izbaci magazin s mecima i baci ga u kut. Zatim isprazni i pušku pa i nju baci u kut.

Razbojnik zastanje:

— Ranjen sam. Ako ne sjednem, umrijet ću.

— Legni na krevet, licem prema dolje — zapovijedi mu Cole.

Čovjek nesigurno krene preko sobe i svali se na krevet. Cole otvori vrata i pogleda napolje. Nije bilo nikog osim konja što su spokojno pasli i trčkarali. Njegovi konji! Naceri se, zatvori vrata i priđe razbojniku koji je stenjao.

— Prevrti tu ranu, a onda ćeš govoriti.

Metak je razbojniku otkinuo komad mesa ispod rebara. Nije to bila opasna rana, ali je nesumnjivo boljela i prilično krvarila. Cole je opere, pa je previje trakama vreće za brašno.

— Možeš sjesti ili ležati na trbuhu, ali ćeš govoriti. Tko je osim tebe bio u grupi što je ukrala moje konje?

— Ja nisam bio — proštenje čovjek. — Dovedi su me s Murphyjeva ranča da zamijenim Franka Bakera nakon što je ubijen.

— Ti znaš tko je sačinjavao grupu. Govori.

— Billy Morton.

— Lažeš. Kad su konji ukradeni, Morton je bio u Lincolnu.

— Dick Brewer.

— I on je mrtav. — Coleov je glas postao mekši, ali je u njemu zvučala

prijetnja. — Slušaj, ja počinjem gubiti strpljivost. Potratio sam mnogo vremena tražeći konje i nisam prijateljski raspoložen prema ljudima koji su sudjelovali u krađi. Reći ćeš mi istinu ili ćeš dobiti ono što je Billy Bonney dao Mortonu i Bakeru. Želim čuti imena, sva imena!

Uto su tiho zaškripala vrata. Cole se okrene tražeći desnicom revolver. Prekasno! Billy Kid stajao je na vratima, s grupom ljudi iza sebe. Držao je revolver uperen u Colea, a u očima mu je bio pogled ubojice.

— Dakle, želiš čuti neka imena — reče Kid tiho. — Do đavola, i doznat ćeš ih, kućkin sine. A u slučaju da ne poznáš dobro momke, ja ću ih osobno predstaviti. Tom, oduzmi mu revolver...

XI

Susan je radila po kući bez oduševljenja. Premda Cole nije znao, ona je rano ustala i promatrala ga dok je odlazio na konju, uspravna, snažna spodobu u silvom praskozorju. Njegov odlazak ju je uvijek ostavljao potištenom. Tome se sada pridružilo i razočaranje. Billy Bonney, momak s veselim cerekanjem i finim ponašanjem bio je obični ubojica.

Nakon zločina u Lincolnu više ga nije mogla braniti ili opravdavati njegova djela. Saznanje da njemu duguje svoj život, čutila je kao težak grijeh. Kad bi mu nekako mogla vratiti taj dug i tako se osloboditi te obaveze...

Kućne je poslove obavljala mehanički, a onda je u blue jeans hlačama i vučenoj košulji osedlala svog ričana i odjahala u dolinu. Krenula je prema brežuljcima na jugu gdje su pasla goveda koja su nosila njezin znak.

Cijeli je dan proboravila napolju, a predvečer odjahala kući. Dok je ričana stavljala u koral, opazila je kako uz rijeku dolaze jahači, ali su bili predaleko da bi ih prepoznala.

Skuhala je i na brzinu pojela. Kad je počela prati suđe, začula je kako u

dvorište ujahuju jahači. Izišla je na vrata. Jedan je jahač šepajući krenuo prema kući. Susan prepoznala Billyja Bonneyja.

Billy skine šešir i nasmiješi se.

— Dobro večer, Sue. Možete li pripremiti malo jela za pet gladnih skitnica?

Pokušala je nešto reći, ali je zanijemila. Kako je mogao biti tako veseo! Kimnula je glavom i vratila se u kuhinju. Čula je njegov glas.

— Dodite momci! Primljeni smo u kuću.

Okupili su se oko korita s vodom i Susan je čula kako pljuska voda, smijeh i razgovor. Stavila je drva na vatru, nalila vodu za kavu i sjela da oljušiti krumpire.

Kid proviri kroz vrata:

— Treba li vam pomoć! — Zatim uđe u kuhinju, baci šešir u kut i stane ispred nje. — Čini se da vam nije drago što me vidite? Zašto?

Htjela mu je prigovoriti, ali je prešutjela. Reče:

— Radila sam cijeli dan sa stokom. Nisam baš prijatno društvo.

— To je još veći razlog da vam pomognem pripremiti večeru. — Odrhramlje do peći, digne poklopac i pogleda u lonac. — Ovaj je grah spreman za kuhanje?

— Da. Stavite ga na vatru.

On posluša i zatim ode do ormara s posuđem.

— Vi hramljete... Jeste li se ozlijedili?

— Udarac konja. Dohvatite me je kopitom. Nije opasno.

Ljuštila je krumpire i bacala ih u lonac. Ne, konjsko kopito nije moglo još i rasporediti hlače...

— Mislila sam da ćete za vrijeme zasjedanja suda biti u Lincolnu.

— Neće biti zasjedanja suda. Stari Bristol se preplašio; kaže da stvari još nisu dovoljno sređene kako bi sud mogao zasjedati..

— Tako.

On se okrene i oštro je pogleda. Susan je nastavila ljuštiti krumpire. Gledao ju je desetak sekundi, zatim nastavi stavljati na stol tanjure, čaše i pribor za jelo.

Susan stavi krumpire u kotao, ulije u njega vodu i stavi ga na vatru. Kid se pleo za njom po kuhinji. Iznenada reče blagim glasom:

— Znaite, Sue, nas dvoje mogli bismo se dobro zabavljati. Kuća vam se nalazi na lijepom mjestu i ja bih se tu mogao dobro sakriti. Nitko ne bi posumnjao da sam ovdje. Mogao bih vam kupiti lijepih stvari: haljina, kolonjske vode, nakita. Imam mnogo novaca i još ću više zaraditi. Kad završi ovaj rat i ja obavim neke poslove, mogli bismo putovati po svijetu. Mogli bismo...

Uto izvana kroz otvorena vrata dopre odjek koraka i on naglo zašuti. Susan je stajala kraj peći, okrenuta Kidu leđima, a on blizu nje. Sada se povuče korak natrag.

Uđe jedan čovjek.

— Dobar dan, gospodice, Susan. Čini mi se da me se ne sjećate?

Ona okrene glavu. Čovjek nije gledao u nju, nego u Bonneyja. Usta su mu se iskrivila u ironični osmijeh.

— Naravno, sjećam se, vi ste Jesse Evans — reče ona toplim glasom. —

Postoji dovoljno razloga da vas se sjećam, ne mislite li tako?

Evans sjedne a Bonney nastavi sa pripremanjem stola. Bio je mrzovoljan, Evans je vodio površan ali zanimljiv razgovor, sve dok Susan nije spremila večeru. Kad su na njen poziv ušli ostali, opazi da su samo četvorica.

— Zar nije još jedan čovjek s vama? — upita Evansa.

— On će jesti kasnije. Brine se o konjima. Momci, ovo je gospođica Susan Roberts, nećakinja ujaka Billa. Gospođice Susan, ovo su Tom Hill i Charlie Bowdre. Momak napolju je Tom O'Folliard.

— Žao mi je što u kući nema mjesta. Mislim na noćenje — reče Susan.

— Sve je u redu — javi se Evans. — Spavat ćemo u štali.

Kid se okrene Bowdreu:

— Ti si pojeo, Charlie. Idi i zamijeni Toma.

Bowdre iziđe, a nakon nekoliko trenutaka uđe O'Folliard koji se predstavi i prione uz jelo. Ostali su se već bili naslonili na stolice, pušili i razgovarali. Nitko nije spominjao događaj u Lincolnu. Susan pokupi tanjure.

Bowdre promoli glavu kroz vrata:

— Hej momci, dođite, pokazat ću vam nešto.

Svi brzo iziđu napolje. Vrata su ostavili napola otvorena i Susan se oprezno primakne. Odmah začuje glas Bowdrea:

Vidite li svjetlo na vrhu brda? Ne, to nije zvijezda. Netko je tamo gore zapalio vatru.

— Poznajem taj vrh — reče Evans. — Nije daleko od... — Evansov glas zastane.

— Možda nam Tom Pickett šalje signale — javi se Tom Hill.

— Zašto? — htio je znati Kid. — Jasno sam mu rekao da siđe i odmah nam javi ako bilo tko... — I njegov se glas prekine.

— Ne bih se želio noćas penjati gore — reče Bowdre.

— Nije ni potrebno. Tko je da je, ne može učiniti ništa do jutra. A sutra ćemo krenuti veoma rano.

Susan se brzo vrati tanjurima. Vrata se otvore i uđu Bonney i O'Folliard.

— Charlie je otkrio novu zvijezdu — obasni Kid svojim tihim glasom. — Mislim da ćemo na spavanje, Sue. Hvala za večeru.

— Kad želite doručkovati?

— Ne razbijajte s time glavu. Odjahi ćemo veoma rano, prije nego što vi ustanete — reče Bonney i izađe. O'Folliard krene za njim.

Svjetlo na vrhu brda? Goleova logorska vatra? Sasvim vjerojatno. Govorio joj je o njegovom načinu pronalazjenja skrivenih skloništa. Odjednom se silno zabrine.

Privukla je kapke na prozorima, zatvorila i zaključala vrata i spustila zasun.

Spavala je nemirno i probudila se kad u dvorištu odjeknuše koraci. Na sebi je još uvijek imala hlače i vunu košulju. Navuče kaput ujaka Billa, na glavu stavi svoj šešir, opase pojas, uzme očevu pušku i krene prema stražnjim vratima.

Pričekala je dok Kid, Evans i ostali nisu odjahali iz dvorišta. Zatim dignu zasun, otvori vrata i požuri u koral. Na njezin zov dotrči ridan. Brzo ga osedla, zajaši i krene za njima. Još je mogla čuti topot njihovih konja.

Iza njenih leđa izlazilo je sunce i obasjavalo jahače ispred nje, tamnu masu što je prelazila grebenom. Usporila je konja. Ovi ljudi, naučeni na potjere, mogli bi već iz običaja pogledati natrag.

Udarili su ravno prema planinama, putem koji se sve više penjao i krivudao. Jahala je oprezno, ne usuđujući se smanjiti razdaljinu i tako ih je uskoro izgubila.

Počela je slijediti tragove. Kamenit teren privremeno je zadržavao njeno napredovanje. Jednom joj je trebalo pola sata grozničavog traženja dok nije ponovno pronašla tragove. Put se polagano uzdizao. Jahači su ga očito dobro poznavali i njoj se činilo da se sve više udaljuju od nje.

A onda je potpuno izgubila trag.

Dogodilo se to na kamenitom platou s dubokim usjeklinama: nije bilo drve-

ća, ni grmlja, ni malo zemlje koja bi mogla zadržati otisak kopita. Tražila je najprije s naporom i mukom, a onda s panikom. Zaustavila je konja da se pribere. Štogod činila, ne smije izgubiti nadzor nad svojim postupcima. Odluči pretražiti svaki dio platoa, sve dok ne bude sigurna da konji nisu prošli ovuda.

Odlučno je krenula prvom usjeklinom i jahala jednu milju. Stigla je do potoka koji je prskao vodu preko kamenja i vlačio dno usjekline. Da su konji prošli ovuda, ostavili bi tragove. A njih nije bilo. Ona okrene konja.

Pokušala je kroz drugu usjeklinu. Sunce je visoko odskočilo. Susan nije cijelog dana jela, ali nije bila svjesna gladi. Osjećala je jedino brigu za Colea. Nakon jednog sata došla je do staze od mekane zemlje, preko koje također nisu prošli konji. Vratila se natrag, razočarana.

Okljevujući ušla je u treću usjeklinu. Bila je mnogo šira. Nije jahala ni pedeset metara kad je opazila svježe konjske izmetine. Viknula je od uzbuđenja i ridanu zabila ostruge.

Usjeklina se širila u malu udolinu s potokom na čijoj je obali opazila tragove pet konja. Natjerala je ridanu da se popne uza strminu. Prošli su grebenom i stuštili se niz padinu. Njezina je nestrpljivost pretjerala: ridan je posrnuo, uspravio se, othramao nekoliko koraka i stao. Sišla je i protrljala mu nogu, ali uzalud: oklijevao je. Kad ga je napokon uspjela umiljavanjem pokrenuti, teško je hramao. Sjela je na kamen i zakopala lice u dlanove.

Ostala je tako nekoliko trenutaka, a zatim ustala. Odvela je konja među smreke i borove i zavezala ga za drvo oko kojeg je rasla trava. Ostavila je kaput i pušku obješene o sedlo i krenula pješice.

Sunce se spuštalo. Išla je pokušavajući štedjeti snagu pamteći razne oznake. A onda je u daljini ispred sebe začula povike:

— Hej, hej!

Stala je i do nje je dopro tutanj kopita.

Opazi skupinu čupavih hrastova i potrči prema njima. Tu se sakrije u gustom grmlju. Izvuče svoj teški kolt.

Topot je dolazio sve bliže, a povici postajali sve jasniji. U njezinom vidnom polju pojavi se jahač i ona prepoznala Bonneyja. Kraj njegova konja kaskao je smeđi mustang, a za njim cijelo krdo. Coleovi konji! Znala je to po svse sigurno.

Zatim je prepoznala Jesseja Evansa i Toma Hilla na jednom, te Toma O'Folliarda i Charliea Bowdrea na drugom krilu. S njima je jahao i jedan nepoznati čovjek. Ukočeno je sjedio na sedlu, kao da mu svaki korak konja zada je bol...

Coleovi konji, ali bez Colea... Možda su ga promašili? Možda su ga već ubi-

li?... Skoči iz zaklona i potrči trgom kojeg su ostavili konji. Malo kasnije, teško dišući, uspori trčanje i prijeđe u korak.

Sunce se još više nagnulo, a onda je nestalo iza bregova. Iznenada je nastao sumrak. Vjetar je postao hladniji. Nije osjećala hladnoću i glad, nego samo slabost. Bila je već vrlo slaba.

Posrćući stigne do usjekline u kojoj je vladao mrak. Pod nogama osjeti suho lišće, a onda nađe malu spilju punu lišća. Nije više mogla dalje. Uvukla se u lišće i odmah zaspala.

XII

Tom izvuče kolt iz Coleovih korica, te mu prođe rukom oko struka i ispod pazuha, tražeći drugo oružje. Kid je revolver uperio u Coleovo čelo.

— Trebao sam te odmah ubiti — reče Kid — ali ti želiš čuti imena. Ja ću ti ih dati i možeš ih odnijeti sa sobom u pakao.

Zakorakne naprijed i kimne glavom.

— Ulazite, momci, da upoznate Colea Claibornea koji neće biti dugo s nama.

Ušli su jedan po jedan i stali iza Kida. Trojica su se unaprijed cerila. Jesse Evans gledao je radoznalo u Colea.

— Jesseja Evansa poznaješ — reče Kid. — Nas dvojica posjetili smo te u Sacramentosu. Svidjelo nam se ono što smo vidjeli. Mislim na tvoje konje. Franka Bakera također poznaj. Džep mu je bio otrgnut i on je gorio od želje da ti to ispriča. Zato više nije s nama. Dick Brewer je izgubio glavu u dvoboju s ujakom Billom. Charlie Bowdre je ovdje. Pozdravi gospodina, Charlie.

Charlie reče uglađeno:

— Čast mi je, gospodine Claiborne.

— Tom Hill je također sudjelovao. Međutim, čuo sam da ste se već upoznali.

Hill mrko pogleda Colea.

— Trebali smo dvojicu koji će zamijeniti Bakera i Brewera. Tom O'Folliard je jedan od njih.

Čovjek koji je stajao do Evansa reče uz cecikanje:

— Kako si, šeptrljolo!

— Momak uz tebe je Tom Pickett. Sreo si ga kad si uletio kroz krov koliba.

Cole zapita:

— Što ćete učiniti s konjima?

— Rekao si Jesseju i meni da moraju biti predani pukovniku Dudleyju u tvrđavi Stanton. Pa dobro, odvest ćemo ih tamo.

Cole se prezirivo nasmije.

— Hoćete vraga. Dudley zna da su konji ukradeni i nose moj znak na vratu.

— Dat ću pukovniku uredni račun potpisan tvojim imenom.

— Tom Hill progunda:

— Do đavola, Kid! Završimo s njim.

Bonney nije vollo da mu se savjetuje što treba raditi. Naglo stavi revolver u korice.

— Ne — reče suho. — Čekat ćemo. Naš pametni prijatelj želi vidjeti jesam li uspio pukovniku predati konje. Uzmite mu sve iz džepova, zatim ga zavežite za krevet, ali ga stegnite tako da ne uzmogne pobjeći.

— Što namjeravaš? — upita O'Flahard.

— Skupit ćemo konje i odmah ih otjerati. Sutra navečer bit ćemo u Stantonu. Prekosutra se vraćamo ovamo da mu pokažemo pet tisuća dolara. Možda će još biti živ. Ako ne, ima slabu sreću, a ja ću zaštedjeti metak.

Zatim su Coleu ispraznili džepove i Kid ga je osobno svezao za krevet. Jesse Evans se približi i reče:

— Trebalo bi ga raniti u trbuh. Onda bi vjerojatno bio mrtav kad se vratimo.

— Nadam se da neće, jer ga želim osobno ubiti.

Išli su iz kolibe. Cole je čuo kako su krenuli prema konjima. Čuo je i povike i topot kopita dok su ih utjeravali. Cijelo su ih popodne skupljali, a pred sumrak odveli.

Pokušao je raskinuti veze, ali uzalud. Ležao je budan cijelu noć s utrnutim mišićima i usporenom cirkulacijom krvi. Kad je konačno zaspao kroz rupu na krovu prodrlo je jutarnje sunce.

Probudili su ga dodir i dojam da ga netko zove. Otvorio je polako oči i odmah ih zatvorio jer je naprosto bilo nemoguće da Susan kleči pokraj nje-ga.

— Cole! Živ si! Otvorio si oči! Cole!

Donijela je nož i grozničavim prstima izvukla oštricu. Rasjekla je konopac i pomogla Coleu da sjedne. Kad je došao k sebi. Upita je u čudu:

— Kako si pronašla ovu rupu?

Ispričala mu je sve. Dok je govorila u zardaloj peći palila je vatru. Potražila je hranu i našla kruha, kave, graha i slanine. Morala ga je hraniti, jer je još satima jedva mogao micati rukama.

Ispričao joj je što mu se dogodilo i kako se Kid zarekao da će se vratiti, pokazati mu pet tisuća dolara i onda ga ubiti.

— Što se brineš za to — reče Susan nestrpljivo. — Glavno je da te do sada nije ubio. Cole, ti moraš što prije otići odavde. Molim te, pokušaj ustati i hodati.

Pokušao je. Probolo ga je tisuće iglica, dok je napravio nekoliko koraka. Ona mu je pomogla i prisiljavala ga

da se kreće. Poslije sat-dva vratilo mu se nešto snage.

— Krenimo do mog konja. Zajedno ćemo do tvog riđana da pogledamo može li uopće hodati.

Uzeo je svoje stvari sa stola i stavio ih natrag u džep. Razbojnici su odnijeli Billov revolver, ali je on imao svoj umotan u pokrivač. Išli su na sunce i Cole je prvi put shvatio kako je divno biti živ na tom lijepom svijetu...

Kad su stigli do konja već je bio pao sumrak. Susanin je ranč bio udaljen jedva tri sata jahanja. Cole zauzvati konja i reče:

— Neće biti suviše kasno kad stigneš kući. Veoma sam ti zahvalan, Sue. Ali zapamti: ako Kid ikad dozna da si me spasila, ubit će te.

— Što ćeš sada? — upita ona. Bila je blijeda od zabrinutosti.

— Ne znam još. Ali uspjeh ću. Do viđenja.

Mahne rukom na pozdrav i okrene konja prije nego je uspjela bilo što dodati.

On je znao što će učiniti, ali joj nije htio zadavati brige. Odjahao je ne osvrćući se, ali je na sebi osjećao njezin pogled...

Pukovnik Dudley preuzeo je konje i isplatio pet tisuća dolara.

Grupa se već približavala kolibi.

Prilazili su oprezno, pažljivo proučavajući svaku stijenu i svaki grm.

Na kraju sjašu s konja. Kid otvori vrata i uđu sva šestorica. U stražnjem dijelu sobe bijelo se prazan krevet s razrezanim konopcima.

— Nije mogao otići — reče Bowdre. — Hajde, pokaži mu novac, Kid.

— Nestao je — zareži Kid preneraženno.

Glas iznad njih zazvuči oštro:

— Ne mičite se!

Svi se skamene. Šest pari očiju kreće prema stropu.

Gore na tavanu ležao je Cole Claiborne, pokazujući kroz rupu samo glavu, ramena i ruku u kojoj je držao kolt — bio je svega dva metra udaljen od njih. Imao ih je nepogrešivo na nišanu i oni su to znali.

— Cole reče:

— Ubit ću prvog od vas koji ne učini onako kako kažem. Prvoga, drugoga i možda još kojega. Evans, otkopčaj redenik i ne stavlja ruku preblizu revolveru.

Evans pogleda prema njemu pogledom kojim mu je odavao priznanje. Pažljivo skine opasač i odbaci ga u kut.

— Povuci se tri koraka i legni na pod, licem prema dolje.

Jesse ga je na trenutak promatrao, a onda posluša. Bila su šestorica i ako samo jedan započne nešto, mogli bi udesiti Colea. Ali je stvar bila u tome, da bi taj prvi zacijelo poginuo, a možda još koji. A na to se nitko nije htio odvažiti.

— Ti si na redu, Bowdre — zapovijedi Cole.

Bowdre opsuje, ali je slijedio Evansov primjer. Došli su na red Hill, O'Folliard i Pickett. Ostao je stajati jedino Kid.

Cole ga je čuvao za kraj. Kid je bio umišljena veličina i mogao se pokockati s glavom, samo da ne izgubi ugled. Prisilivši druge da legnu prvi, Cole je računao na njegovo popuštanje.

Cole je pogledao u njegove sive oči.

— Hajde, Bonney, izvadi novac.

Kolt je bio uperen u njegovo uzdignuto čelo i Kid je mogao vidjeti olovne glave metaka u bubnju. Rekao je dubokim glasom:

— Proklet bio, Claiborne — i bacio novac na pod.

— Baci svoj revolver i pridruži se ostalima.

Kidovo se lice iznakazi od bijesa, ali posluša. Otkopčaj redenik i polako krene prema kutu sobe. Cole je pratio

svaki njegov korak. Razbojnik se zauzvadi pokraj odbačenih revolvera i malo podigne svoj opasač.

— Baci ga — zareži Cole.

Kid još jednom posluša. Pređe polako sobu i ispruži se do ostalih.

Cole opusti noge kroz otvor, pa se nasloni na lakat, stalno držeći razbojnika pod nadzorom. To je bio najopasniji dio njegovog brižljivo pripremljenog plana.

Na kraju se lako poput pera spusti u sobu na pod i lijevom rukom dohvati omot s novcem. Bio je ugodno težak...

Polako i oprezno zaobide razbojnike, držeći i dalje u njih uperen revolver. Vrata su bila otvorena. Prođe natraške kroz njih prema konjima. S rukom u kojoj je držao novac napipa i uhvati uzdu. Šest napetih pogleda pažljivo ga je motrilo.

Stajao je na lijevoj strani konja. Naglo se okrene, pa se rukom u kojoj je držao novac i uzde uhvati za jabuku na sedlu. S povikom se baci u sedlo i zabode ostruge u slabine konja. Podbodena životinja se propne i jurne u trk.

Još je jurio klancem, a već za njim odjeknuše meci. Okrenuo je prema klesur, nestao iza okuke i natjerao konja uz neku strminu. Stigavši na vrh, pojuri do mjesta gdje je stajao njegov konj. Prebaci se brzo na njega pa ga potjera u galop.

Pobjednički se cerio. Imao je pet tisuća dolara, a uopće nije morao tjerati stoku na prodaju. Bio je bogat, bio je slobodan i sretan. Uhvatio je svijet za rep i ovaj put ga nitko neće izbaciti iz sedla...

XIII

Cole nije krenuo na Susanin ranč, jer je Kid vjerojatno mislio da će on poći ravno tamo. Na Susanu ne smije pasti nikakva sjena sumnje. Najpametnije će biti da se neko vrijeme drži čim dalje od nje. Tako je krenuo prema planinama na sjeveru.

U White Oaksu je napisao kratko pismo Susani, da je javljajući joj samo da za neko vrijeme napušta ovaj kraj, da je dobra i neka ne brine. Nije niti spomenuo novac.

U Santa Fe je četiri tisuće i pet stotina dolara položio u banku, a zatim

otišao notar u i napravio oporuku kojom sve ostavlja Susani. Iz Santa Fe otišao je na jug, prema tvrđavi Sumner.

Tvrđava je nekad služila kao vojna postaja, a onda su je preuzeli građani. U velikoj dvokatnoj kući, nekadašnjem oficirskom domu, stanovao je sada Pete Maxwell a majkom i sestrom Paulitom. Istočno od Maxwellove kuće bio je nekoć vojni poligon. Vojnu bolnicu pretvorili su u plesnu dvoranu, a uz rijeku su nastale trgovine i krčme.

Bio je to lijepi gradić i Cole je odlučio da se zadrži i pronađe mjesto na kojemu bi mogao podići ranč. Ulogorio se izvan grada, krenuo u grad ulicom što je išla usporedno s rijekom i ušao u prvu krčmu.

Bilo je mnogo gostiju. U skupini kauboj pokraj tezge uoči nekog vrlo snažnog čovjeka. Bio je visok najmanje metar i devedeset, mršav i opaljen suncem. Cole mu priđe. Neznamac ga pogleda odozgo sa smiješkom na usnama i blistavim očima. Cole se ljubazno naceri i reče:

— Halo!

Čovjek odgovori:

— Halo, kao ste?

— Popijte nešto sa mnom.

— U redu, previše sam ugađen, a da bih mogao odbiti. Još jednu čašu, Bille — okrene se grdosija pipničaru.

Cole naruči pivo. Nazdrave jedan drugome i isprazne čaše.

Visoki čovjek reče:

— Ne sjećam se da sam vas ovdje vidio, gospodine.

— Nisam odavde. Upravo sam stigao. Moje ime je Cole Claiborne.

Čovjek ispruži dugačku ruku.

— Ja sam Pat Garrett, do prije dva mjeseca lovac na bizone. Te životinje brzo nestaju. Zadnji lov je bio dobar, ali sam sve izgubio na kartama i došao ovamo bez prebijena novčića. Našao sam posao u Petea Maxwella kao gonič krava. — Nasmijao se. — Mršav sam jer ne jedem redovito. Nikad ne mogu naći dovoljno duge hlače. Ali se razumijem u krave i konje. Požurite s tim pivom.

— Da razgovaramo — predloži Cole. Bio sam danima u brdima i izvan sam zbivanja.

Uzeli su čaše i krenuli stolu. Garrett namigne Coleu.

— Što želite saznati?

— O ratu. Kako stoje stvari?

— Odakle želite da počnemo?

Otišao sam kad su ubili Bradyja i Hindmana...

— Pa, eto, održali su izbore pod nadzorom McSweenovih revolveraša i za šerifa izabrali nekog Johna Copelanda. Murphyjevi momci su se bunili, ali je Copeland izabran i trenutno je McSween na vlasti. Čuo sam da je Murphy otišao u Santa Fe da u guvernera Axtella prosvjeduje zbog izbora.

— Ima li novih ubojstava?

— Tu i tamo. Ali Copeland se ne miješa. On je samo pročelje. Pravi gazda je McSweenov plaćenik Bill Bonney. Taj je momak pravi strah i trepet, kako kažu. Želim ga sresti.

Cole ga upita za mogućnost kupnje kakvog malog posjeda u susjedstvu.

— Obratite se Maxwellsu. On ima više zemlje nego što mu treba: može vam nešto jeftino prodati. Živi u velikoj kući preko puta bivšeg vojnog vježbališta. Mogu poći s vama da vas predstavim...

Vrata im otvori zgodna mlada djevojka. Kad opazi Garrett, reče veselo:

— Hej, Garrett! Mislila sam da su svi momci na rijeci.

— Danas je dan isplate — reče Pat. — Dobio sam trideset dolara, pa ih se želim riješiti. Paulita, ovo je Cole Claiborne. Želi razgovarati s Peteom. Cole, ovo je gospođica Paulita Maxwell...

Na trijemu se pojavi Pete Maxwell. Garrett se oprosti:

— Malo ću proskitati, Claiborne. A možda ću i kartati. Vidjet ćemo se kasnije. — Veselo se naceri i mahne rukom na pozdrav.

Cole je naširoko razgovarao s Maxwellom. Da, on ima komad zemlje koju želi prodati, a mogao bi nabaviti i goveda. Neka se Cole samo zadrži u tvrđavi Sumner i razgleda zemlju, ima vremena. Pridruži im se i Paulita. Od njih je saznao pojedinosti iz povijesti tvrđave Sumner.

— Pojavljuje li se ovdje Billy Kid? — upita Cole na kraju razgovora.

— Povremeno. Uglavnom dolazi na plesne priredbe.

— Dobar je plesač — reče Paulita — i veliki kavalir. Sve su djevojke lude za njim.

Cole pomisli na Susanu i njenu želju da bude učiteljica na školi.

— Postoji li ovdje škola?

— Imamo — odvrati Pete Maxwell. — Problem je naći učiteljicu.

— Poznam jednu mladu djevojku koja bi možda htjela doći ovamo — reče Cole.

— Dovedite je i mjesto je njezino.

Pozvali su Colea da ostane na večeri, pa je tako upoznao i majku Luz Maxwell. Nakon večere sjedili su na trijemu uživajući u svježini noći, sve dok Cole nije oklijevajući zaključio kako je vrijeme da se vrati u svoj logor.

Ostao je sedam tjedana u gradu jašući naokolo s Peterom ili Paulitom i tražeći pogodnu zemlju. Neko je vrijeme boravio i u Petovom logoru, pa se prijateljstvo između njega i bivšeg lovca na bizone još više učvrstilo.

Izabrao je zemlju blizu grada i računao koliko će goveda moći kupiti. Sad je imao razlog da Susan ponovo upita hoće li se udati za njega. Prošla su skoro dva mjeseca otkako je nije vidio i osjećao je silnu želju da ponovo bude s njom. Rekao je Maxwelllovima da mora poslom na put i krenuo za Roswell.

U podne drugog dana stigao je u Roswell. Murphyjev prosvjed guverneru Axtellu nije bio uzaludan; ovaj je smijenio Copelanda i na njegovo mjesto postavio Georgea Peppina. Tako je Murphy ponovo zadobio vlast, a McSween je izgubio. Billy Kid je postao prognanik s ucijenjenom glavom.

Cole je nastavio prema Lincolnu. Znajući da je to glavni stan McSweenove stranke i kraj po kojem luta Kid, jahao je oprezno. Raspolagao je sa svojim novcem, pobrinuo se i za Susan, došlo je vrijeme da sredi i račune s Billyjem Kidom.

Noć je probdjeo sjeverno od Pecosha i ujutro nastavio put. Bio je blizu Lincolnu kad ga zaustavi hitac. Dolazi-

li su pomalo sa svih strana. Kad je stigao na kraj ulice, neki mu čovjek vikne da stane. Cole opazi pušku uperenu u njega kroz prozor zadnje kuće. On podigne ruke i na zapovijest čovjaka dojaši do prozora.

— Tko ste i kamo idete? — upita čovjek.

— Zovem se Claiborne. Idem na Robert ranč u Rudioso.

— Bit će bolje da okrenete konja. U ovom trenutku Lincoln nije ugodno mjesto. Ja sam jedan od zamjenika šerifa Peppina. Desetak McSweenovih ljudi ukopalo se u Ellisovoj kući.

— Ako je Billy Kid s njima, rado ću vam pomoći.

— Niste mu dakle prijatelj? — Čovjek spusti pušku. — Ne, Kid nije u Lincolnu. Nadamo se da će ipak doći. Jučer smo uhvatili trojicu pripadnika njegove družine.

— Koji su to?

— Frank McNab, Jim Saunders i Frank Coe... Šerif Peppin i nas nekoliko tragali smo za Kidom i zaustavili se na Fritzovom ranču da večeramo. Nekako su istodobno tamo zastala i trojica razbojnika u želji da se napiju vode s izvora, pa smo ih zaskočili. Ubili smo McNaba i Sandersa, dok je Frank Coe izgubio konja i predao se.

Čovjek pljune kroz prozor.

Cole se okrene prema bregovima kako bi zaobišao Lincoln. Žurio je Susani. Kad je stigao do grupe drveća što su skrivala kuću, sunce se spustilo nisko i on je postao nestrpljiv. Tako uopće nije opazio ljude skrivene u grmlju koji su pazili na kuću.

— To je onaj Claiborne. On nije Kidov prijatelj. Odlična prilika za nas. Prilično brzo ćemo doznati je li Kid unutra...

Billy Kid je klečao u kući pokraj prozora i zurio kroz rupu na zastoru. Promatrao je ljude koji su motrili na kuću. Na njegovu zapovijed Susan je zabarikadirala sva vrata i sad je sjedila u stolici ukočena i prestrašena.

Konačno je znala tko je on, a i on je osjećao da to ona zna; ipak je došao k njoj u nadi da će mu ona vratiti dug života.

Bio je puki slučaj to što dan prije na Fritzovom ranču nije naletio na

potjeru šerifa Peppina. Bio je s McNabom, Saundersom i Coeom i htio je s njima poći do izvora, ali je morao zaostatati kako bi konju izvadio kamen iz kopita. Kad je začuo pucnjavu, odmah je pobjegao prema zapadu. Šest milja prije ranča opazio je drugu skupinu što je dolazila sa zapada. Ponovo je morao okrenuti konja i bježati. Spazili su ga i jurnuli za njim.

Kidov je konj sve napadnije hramao. Tad se razbojnik sjeti ričana u Robertsovom koralu, pa krene prema Susaninoj kući. Kad je stigao do ranča, shvati da neće stići izmijeniti konje. Utjera konja u štalu i potrčja prema kuhinji. Srećom, Susan je bila doma, pa ga pusti unutra. Kad se pojavila potjera već je klečao s puškom u ruci pokraj prozora.

Progonitelji nisu znali je li Kid ušao u kuću ili je produžio. Znajući njegovu vještinu u baratanju puškom i revolverom, a i stoga da Susanu ne dovedu u opasnost, nisu prilazili kući, nego su zauzeli položaj kod drveća. Gledali su i čekali. I Kid je gledao i čekao...

Pojavio se jahač i u brzom kasu žurio prema kući. Kid ga je prepoznao i glasno prokleo. Onda se savlada i s lukavim izrazom u očima okrene k Susan.

— Dodi ovamo i pogledaj kroz prozor. Ali bez riječi.

Ona pride i pogleda kroz rupu u zavjesi.

— Cole! — šapne. Nije mogla sakriti izraz zadovoljstva u glasu.

— Da — Kidov je ton bio oštar. — On dolazi ovamo. Radit ćeš onako kako ti ja kažem, ili ću ga sruvati sa zemljom, tako mi boga! Razumiješ li?

Ukočena od straha ona kimne glavom.

— Pustit ćeš ga u kuhinju, ne dalje. Reći ćeš mu da ga više ne želiš vidjeti. Otpremi ga brzo i odlučno. Ako pogriješiš ili mu daš znak da sam ovdje, poslat ću ga u pakao i dočepati se njegovog konja prije nego me dohvate, razumiješ li?

Ona nijemo kimne glavom. Topot kopita dolazio je sve bliže.

— Ne zaboravi — opomene je Kid. — Reci mu da ga više ne želiš vidjeti i

neka se gubi... Idi u kuhinju i kad mu otvoriš vrata, ne pokazuju veselje što ga vidiš.

Otišla je u kuhinju i začula kako je zove veseli glas.

— Susan!

Nekoliko brzih koraka, nestrpljivo kucanje na vratima i ponovo:

— Susan, to sam ja.

Molila je u sebi da smogne dovoljno snage kako bi učinila ono što je Kid zahtijevao. Vidjela ga je u drugoj sobi s koltom uperenim u vrata.

Krene prema pratinama i odmakne zasun. Pred vratima je stajao Cole, užaren u licu, pobjednički nasmijan.

Ona ga hladno pozdravi:

— Zdravo, Cole.

Iz njegovih očiju nestane veselosti. On je začuđeno pogleda i uđe u kuhinju.

— Kako? Zar ti nije drago to što me vidiš?

— Naravno. Tako si dugo bio odsutan da sam te skoro zaboravila.

Gledala ga je kamenim pogledom, blijeda u licu.

Slegnuo je ramenima i iznenada postao star i umoran. Mrtvim glasom reče:

— Nećeš mi ponuditi stolicu.

Prisilila se da kaže:

— Zao mi je, za nekoliko trenutaka očekujem društvo. Ne bi bilo mudro da te on nađe ovdje.

On reče mračno:

— Billy Bonney, ha?

Nije mogla reći da; samo je kimnula glavom, misleći u sebi: Oh, dragi Cole, sve ovo činim radi tebe! Shvati, molim te!

Gledao je u nju tužna lica.

— Onda idem. Možda drugi put.

— Da. Možda drugi put. Zbogom.

Nije odgovorio. Okrenuo se i pošao konju. S naporom se popeo u sedlo i pustio konja da krene sam...

Čovjek reče onome do sebe:

— Kid nije u kući, inače bi došlo do puškaranja. Skupi konje, idemo natrag u Lincoln. Tako sam, gladan da bih mogao pojesti sivog medvjeda.

Kid je još neko vrijeme klečao pokraj prozora. Nekoliko trenutaka, nakon što je odjahao Cole, opazi kako

ljudi iz potjere izlaze iz grmlja i kreću prema rijeci. Ustane, protegne se i spusti zadovoljan uzdah.

Susan se okrene k njemu:

— A sad nestani! Brzo! Rekla sam brzo!

On se okrene i pogleda je iznenađeno. Stajala je raskoračeno i u njega uperila svoj ogromni kolt 44. Bila je

blijeda u licu, sa stisnutim usnama i vatrom u očima. Nije moglo biti ničega opasnijeg: razbješnjale žene s nabijenim revolverom.

Krenuo je natraške, rukom iza leđa napipao je kvaku, otvorio vrata, izišao i brzo ih zalupio za sobom. Dok je trčao u štalu po konja, obrisao je znoj sa čela.

XIV

Rat u Lincoln Countyu pretvorio se u nacionalnu bruku. Podružnim je vlastima bilo osobito stalo da se sukob što prije smiri. Novi Meksiko bio je otvoren za useljavanje, ali nitko nije htio niti čuti za tu zemlju sve dok se bojno polje ne pretvori u mirnu pokrajinu.

Guverner Axtell je djelovao brzo, naročito nakon žalbe Murphyja. Ali McSweenove snage nisu htjele priznati da su poražene. Kidova banda još je uvijek lunjala po okolini. Radili su što su htjeli i bili strah i trepet.

Guverner Axtell doživio je politički slom zbog smjenjivanja Copelanda. Član vladine komisije Angell otkrio je Murphyjevo nepošteno poslovanje s Indijancima i slučaj iznio u Washington predsjedniku Rutherfordu B. Hayesu. Pokazalo se da je guverner Axtell bio pod utjecajem Murphyja i smjenjujući Copelanda premašio svoje ovlasti. Hayes je imenovao generala Lew Wallacea novim podružnim guvernerom sa zadatkom, da završi rat i izvade Billy Kida pred lice pravde.

Peppin je ostao šerif i trudio se da uhvati Kida. U srpnju su mu javili da se Kid s polovinom svojih momaka nalazi na Chisumovom South Spring ranču. Zamjenik šerifa Marlon Turner odmah je s potjerom odjahao tamo i opkolio kuću. Satima su pucali jedni na druge; onda je jedan od Chisumovih momaka uspio probiti obruč, odjahao prema pašnjacima i vratio se s dvadeset i pet Chisumovih kaubojja. Turner je povukao svoje ljude jer su bili u manjini.

Kid i njegovi odmah su krenuli za Lincoln. Turner ih je slijedio i u grad ušao nekoliko sati nakon njih. Tu su doznali da se Kid zabarikadirao u velikoj kući Alexandra McSweena.

Uz Turnerovu potjeru jahao je i Cole. On se nije opredijelio ni za Murphyja ni za McSweena, ali mu je na taj način bilo olakšano traganje za Billy Kidom, koji bijaše izvor svega zla. Ubije li njega, protivničke će se snage raspasti i rat završiti, a Susan više neće biti pod Kidovim utjecajem.

Sada su držali Billyja Bonneya u šahu, opkoljenog u McSweenovoj kući. Bio je topli srpanjski dan, 1878..

U Lincoln su dolazili Murphyjevi ljudi. Šerif Peppin već je slavio pobjedu.

— Konačno ga imamo. Ne može nam izmaći. Kid ne zna da imamo toliko ljudi.

— Koliko ih je? — upita Cole.

— S vama i Turnerovom grupom oko šezdeset...

Devetnaest Amerikanaca, ostalo su Meksikanci. Svi su dobri borci.

— To je dovoljno da se na juriš zauzme kuća.

— Nije potrebno — reče Turner. — Mogao bi poginuti netko od naših. Ja mislim, da će se Kid predati kad dozna koliko nas ima i kako smo raspoređeni.

— Hoće dodavola — reče Cole suho.

— Hajde da vidimo. Kuća je tako opkoljena, da se ne bi mogla provući ni zmija.

Jim Dolan, John Kinney i Cole slijedili su Turnera do McSweenove štale. Turner stavi ruke u obliku litavka pred usta pa zaviče:

— Hej, tamo u kući! Želimo razgovarati s Kidom!

Bonney se odmah javi.

— Ja sam. Što hoćete?

— Opkoljava te šezdeset naših ljudi — vikne Turner. — Ne možeš pobjeći. Predaj se i mi ćemo te zaštititi; ako se odupreš, sve ćemo vas poubijati.

— Da se predam krdu vukova? Zar me smatrate budalom? Idite do vraga, mogu se ja sam zaštititi!

S istoka dopru topot kopita, povici i pucnjava. Turner i njegovi povuku se prema rijeci i krenu do mjesta gdje ih je čekao šerif.

Peppin je bio mračno raspoložen.

Upravo je dojahao Alex McSween s trideset i pet Meksikanaca. Ovo će biti velika bitka.

I bitka započne... Pucalo se iz kuća, iz hotela, iz štala. Kad je pala noć, pucnjava je prestala, da bi se nastavila drugog dana ujutro. Očjelog je dana trajalo puškaranje, s mrtvima na jednoj i drugoj strani. Trećeg je dana mještanka Juanita Mills otišla u tvrđavu Danton po vojsku. Došao je pukovnik Dudley s vojnicima i dva topa. Zaustavio se ispred McSweenove kuće i zapovijedio McSweenu da izađe.

Bilo je to privremeno primirje. Murphyjevi su ljudi izišli iz trgovine i hotela i stali pokraj vojnika. McSweenovi su se ljudi postrojili ispred kuće.

Poručnik Dudley zapovijedi da se prekine s pucnjavom. McSween optuži Murphyja da je on sve počeo, te kako ga, osim toga, opsjedaju u vlastitoj kući. Pukovnik ga upozori da su Murphy i njegovi ljudi pod zapovjedništvom Georgea Peppina, šerifa Lincoln Countya. Moraju se predati ili će snositi posljedice. McSween izabere ovo posljednje. Pregovori su prekinuti i obje se strane vratiše na svoje položaje...

James Dolan jedan od Murphyjevih kauboja bio je izrabio privremeni prekid paljbe i odšuljao se s još dvojicom iza McSweenove kuće. Na stražnja vrata i na prozor natrpali su paljevinu, papir i triješće, polili sve to benzinom, zapalili i pobjegli.

Tako je došao kraj bitke. Bez mogućnosti da ugase vatru, McSweenove snage bile su osuđene na propast. Va-

tra se u početku širila polako, a onda joj je pomogao vjetar što je puhao s istoka. Branitelji su se povlačili iz sobe u sobu, dok je vatra za njima rušila zidove.

Dudley se ulogorio pred crkvom sv. Juana i uperio topove u kuće s Meksikancima koje je naselio protivnički tabor. Zapovijedio im je da napuste grad. Kako se nisu mogli boriti protiv vojske, Meksikanci su napustili borbu i otišli.

McSweenova kuća je dogorjevala. Od dvanaest soba preostale su samo tri, a i one neće dugo izdržati. Cole je stajao pokraj prozora u Murphyjevom hotelu, čekajući da McSweenovi ljudi počnu izlaziti. U stvari, čekao je na Billy Kida.

Pala je veće, ovaj put osvijetljena žarkim plamenom. Iz McSweenove kuće izađe čovjek i zastane na svjetlu vatre. Ali to nije bio Kid. Cпали desetak pušaka, čovjek zabaci ruke, napola se okrene i padne.

Cole začuje pobjedonosni poklič.

— Pogodio sam ga! Pogodio sam McSweena!

Iz zapaljene su zgrade kuljali ljudi i nastalo je sveopće puškaranje. Cole nije opalio ni jedan metak. Čekao je na Kida.

On je posljednji napustio kuću. Oda ga je divlja paljba. Sa svih strana su pucali u njega. Pucalo je i Cole, hladnokrvno i u kratkim razmacima. I svi su njegovi hici promašili.

Bilo je to nevjerojatno. Neki su pucali iz daljine od devet metara, pa ipak Kida nije pogodio ni jedan metak. Probušili su mu šesir i plavu košulju, rasparali hlače, okrnuli čizme, ali on sam ostao je čitav.

Imao je dva revolvera i brzo pucao trčeći prema stražnjem zidu. U jednom skoku bio je prijeko. Omah ga je mrak progutao. Trenutak kasnije začuo se pljusak: Kid je skočio u rijeku Bonito.

Cole je opsovao i krenuo niz ulicu. McSween je bio mrtav i neprijateljstva su prestala... Ali ne i neprijateljstvo između Bonneyja i Claibornea... Cole će tako dugo tragati za Kidom, dok jedan od njih dvojice ne padne mrtav.

Rat je završio, ali Murphy nije mogao uživati u pobjedi. Umro je u Santa Feu kao siromašni čovjek. Skupo su ga stajale razmirice što su mu odnijele sve što je imao: hotel, ranč i zalihe. Njegova velika trgovina pretvorena je u sudnicu...

Razmirice su osiromašile i McSweeneyovu obitelj. Udovici nije ostalo ništa osim uspomena na mržnju i prolijevanja krvi.

Sa smrću vođa stranke su se raspale, a revolveraši ostali praznih džepova.

U kolovozu je u Santa Fe stigao novi guverner Lew Wallace i proglasio amnestiju za sve što odmah predaju oružje, s iznimkom onih koji su počinili zločine.

Billy Kid se vratio svom omiljenom poslu: kradi konja, u društvu sa Charliejem Bowdreom, Tomom O'Folliardom, Tomom Pickettom i ostalima.

Krajem proljeća Cole je odjahao na sjever u tvrđavu Sumner da obnovi prijateljstvo s Maxwelllovima i Patom Garretom od koga je čuo da Kid povremeno dolazi u grad, ali nije znao gdje odsjeda. Charlie Bowdre se oženio i živio u gradu, u staroj vojnoj bolnici. S njim je stanovao i Tom O'Folliard. Cole je neko vrijeme nadgledao bivšu bolnicu, nadajući se da će iznenaditi Kida, ali se ovaj nije pojavio.

Pat Garrett nije više radio za Maxwella. S jednim je ortakom otvorio krému i trgovinu. Cole ga je posjetio i dugo s njim razgovarao.

— Poznam Kida — rekao mu je Garrett. — Mi smo u dobrim odnosima. Možda je gundalo i ponešto žestok, ali mene nije uvrijedio. Znam da se vas dvojica mrzite i on uvijek pita za tebe. Rekao mi je da ti kažem kako još uvijek nosi metak s tvojim imenom u revolveru. Cole, ako te sretno, on će te zacijelo ubiti.

Jednog dana upita ga Maxwell:

— Što je s onom djevojkom iz Rudiosa, koja želi postati učiteljica?

— Mislim, da je još uvijek tamo.

— Trebamo ujesen učiteljicu. Zašto je ne dovedete ovamo?

— Pišite joj. Njezino je ime Susan Roberts, a pismo joj možete poslati u Lincoln.

Tog je ljeta Cole radio na Maxwelllovom ranču. Kad se jednog dana vraćao s posla, Pete ga pozove.

— Dobio sam pismo od gospođice Roberts. Ako uspije prodati ranč, doći će na jesen ovamo. Ali ja ne vjerujem da će joj prodaja uspjeti.

Cole je znao na što Pete misli. Susan neće uspjeti prodati ranč sve dok Billy Kid i njegova banda krađu i prodaju konje. Nekoliko je dana razmišljao, a onda se oprostio od Maxwella. Odjahao je u Santa Fe, povukao novac iz banke i produžio na jug za Rudío. Otišao je ravno do Franka Coea koji je zahvaljujući amnestiji živio mirno na svom ranču.

Neko su vrijeme razgovarali, a onda Cole upita:

— Čujem da gospođica Roberts želi prodati svoj ranč...

— Da. Ali kakve su sad prilike, teško će joj to uspjeti.

— Koliko traži?

— Coe slegne ramenima.

— Stoka i zgrade vrijede oko tri tisuće i pet stotina dolara. Mala je vjerojatnost da će toliko dobiti.

— Frank, želim kupiti taj ranč.

— Pa dobro, razgovaraj s njom i ponudi joj novac.

— Ne želim da Susan zna kako sam ja kupac. Dat ću ti četiri tisuća dolara i ti kupi ranč u svoje ime, a onda meni daj prijenosnu ispravu. Dobiješ li ranč za tri i pol tisuće dolara, zadrži pet stotina dolara kao proviziju.

Frank je otišao do Susan i oni su se odmah pogodili. Zatim su otišli u Lincoln i sve uredili sudski. Frank se vratio na ranč i uručio Coleu prijenosnu ispravu za ranč i stoku koji će jednog dana biti njegovi. Ako se to ne ostvari, nije važno. Susan će biti zadovoljna u tvrđavi Sumner. Ostao je u Franka sve dok Susan nije odjahala na svom ridanu.

Cole se u jesen vratio na Chisumov ranč mršaviji, grublji i tvrdoglaviji. Neprestano je mislio na Susanu, Sprijateljio se sa Chisumom i bio rado viđen u njegovoj kući. Chisum je nekoć bio sklon Billy Bonneyu, pa mu je platio pet stotina dolara zato što je vodio McSweenovu grupu. Sad je promijenio mišljenje i bio protiv tog mladog razbojnika.

— Otišao je predaleko — objašnjavao je Coleu. — Postao je divlji i počeo na sve strane krasti. Mali, bezobzirni ubojica. Postaje sve gori. Ova zemlja neće biti mirna sve dok on tjera svoje. Vlada je zadužila nekog Wilda, tajnog policajca, da mu uđe u trag. Društvo teksaških stočara šalje za Kidom grupu pod zapovjedništvom šerifa Stewarta, a stočari iz Canadian Rivera Johna Poea. Trebat će im vremena, ali će ga na kraju ipak dohvatiti.

Jednog dana Cole sretno u Chisumovom uredu visokog mršavog čovjeka koji odmah skoči na noge.

— Claiborne! Kako si, čovječe?

Bio je to Pat Garrett.

Chisum se okrene Coleu:

— Ako ste Garrettov prijatelj, trebat ću vašu podršku. Nagovaram ga da se kandidira za šerifa, i obećavam mu da će ga izabrati. Trebamo konačno nekog tko će uhvatiti Billyja Kida. Pat je čovjek koji to može učiniti.

Cole je bio iznenađen. Garrett je bio prijatelj Kida i njegovih momaka. No to je bila i prednost: Pat je poznavao njihova skrovišta i navike.

— Zašto se ne kandidiraš za šerifa, Pat?

— Zar je to u redu? I to upravo ja koji sam Kidov prijatelj?

— Bio si prijatelj čovjeka, ali ne i razbojnika. Reci mu da je gotovo i da ćeš ga strpati u zatvor. Ja ću ti pomoći...

Još su neko vrijeme raspravljali i Pat je na kraju pristao. Nadao se je da će propasti na izborima. Ali, bio je izabran...

Nekoliko dana nakon izbora Pat sretne Colea.

— U tvrđavi Sumner bit će za Božić veliki ples. Javili su mi da će doći Billy. Proći će kroz Texas Road i kasno navečer stići u plesnu dvoranu. Moj zamjenik sakuplja ljude. Postavit ćemo mu zasjedu kod Roswella. Ideš li s nama?

Cole dohvaća svoju pušku.

XVI

Zasjedu su našli spremnu.

Pred njima je još bio naporan dan jahanja do tvrđave Sumner. Odmah su krenuli na put. Jahali su neprekidno i navečer ugledali grad...

Ulogorili su se izvan tvrđave. Kad je pala noć provukli su se do štale Petea Maxwella, tu ostavili konje i postavili zasjedu na Texas Roadu.

Noć je bila jasna i svijetla. Uto kroz oštar zimski zrak dopre iz daleka tutnjava konjskih kopita. Dolaze!

Topot je postajao sve bliži. Garrett je pričekao dok se konjanici nisu posve približili, a onda vikne:

— Naprijed!

Ljudi iz zasjede iskoče na ulicu s uperanim puškama. Garrett zaurla:

— Stoj! Ruke uvis! Billy! Predaj se!

Četiri jahača siđu s konja i Garrettovi ljudi im svežu ruke. Kid nije izgubio smisao za šalu; razgovarao je, smijući se, s Garrettom. Onda opazi Colea. Nekoliko su trenutaka gledali jedan u drugoga, a onda se na Kidovim usnama pojavi osmijeh:

— Ti si ovdje? Steta što to nisam prije znao; ne bih se predao dok ne sredim s tobom račune.

— Žao mi je što nisi pokušao. Došao sam samo radi toga. Sad više nećeš imati prilike: oni će te objesiti, Bon-

nel.

— Neće. Nešto mi govori da nisam rođen za vješanje. Neću umrijeti prije nego od tebe naplatim dug, Claiborne.

Cole se okrene Garrettu koji ga je radoznalo promatrao.

— Konačno si ga uhvatio, Pat. Pazi da ne pobjegne.

* * *

Susan Roberts upravo je čitala knjigu, kad u dnevnu sobu Maxwelllovih utrči Paulita s novostima:

— Sue, uhvatili su Billyja! Pat Garrett i Cole Claiborne postavili su mu zasjedu!

Susan problijedi.

— Sue, što je s tobom? Bijela si kao papir.

— Jesi li spomenula Colea Claiborne?

— Da... Pa ti ga vjerojatno poznash! On te je predložio za učiteljicu u našem gradu.

Susanino se lice zarumeni a oči zablistaju radosnim sjajem.

— On me je predložio? Paulita, zašto mi to nisi prije rekla?

— Mislila sam da znaš. A kako ga nisi nikad spominjala, ja sam na to posve zaboravila.

— On mi je našao posao! — skoro je šaptala Susan. — A ja sam mislila... Moram ga odmah vidjeti, Paulita. Nadi ga i dovedi ga ovamo, Paulita. Molim te!

— Naravno, odmah. Mi smo dobri prijatelji, ali ga nije bilo otkako si ti došla... Idem ga potražiti...

— I... i nemoj mu reći... da sam te ja poslala...

Paulita kimne glavom u znak razumijevanja i ode u potragu za Coleom. Susan potrči u svoju sobu da se uredi. Sreće joj je divlje udaralo.

Malo kasnije začuje kako Paulita viče u predsoblju.

— Pete! Došao je Cole! Morala sam ga naprosto dovući ovamo kako bi vidio svoje prijatelje. Sjedni Cole, i daj mi svoj šešir.

Susan se još jednom pogledala u ogledalu, a onda potrči niza stuba. U podnožju stubišta zastane. Vidjela je Colea kroz vrata. Stajao je s druge strane visok, uspravan s osmijehom kojim je pozdravio Petea.

Susan pritisne kvaku. Cole je čuo šum pa se okrene, misleći da ulazi gospođa Maxwell. Iznenadi se kad opazi Susanu. Lice mu se zažari, a u očima se pojavi sjaj.

— Susan! — vikne i raširi ruke...

Sjedili su ispred kamina, zagrljeni. Maxwellovi su već odavno otišli na spavanje, a njih dvoje su još uvijek poluglasno razgovarali...

Cole će sutra krenuti natrag na ranč i urediti ga za njih dvoje. Prije toga kupit će zaručničke prstene i napraviti malu proslavu u Maxwellovih...

XVII

Odmah nakon zaruka Cole je krenuo za Rudioso. Na ranču je našao Franka Colea. Mali je ranč napredovao i Frank mu preda šest stotina dolara od prodaje stoke...

Cijelu je zimu Cole radio na ranču, redovito pišući Susani. Povećao je kuću, sagradio novu štalu i koral...

U ožujku je Billy Kid odveden na suđenje u Mesillu i tamo osuđen na smrt vješanjem. Osuda će se izvršiti 13. svibnja. Vraćen je u Lincoln i zat-

voren u sobi na drugom katu kuće što je nekada bila Murphyjeva trgovina.

U travnju je Cole proveo tjedan dana u tvrđavi Sumner u posjetu Susani koja je zračila srećom. Zatim se vratio na ranč. Stoka je sve bolje napredovala i već je sada bila u odličnom stanju...

Došao je i kraj travnja. Procvalo je cvijeće, sunce bivalo sve toplije, trava zelenija. Na sve je strane zadovoljno pasla stoka.

Cole je upravo završio pregrađivanje kuhinje. Sjeo je na klupu pokraj korita za pranje i zapalio cigaretu. U daljini se pojavio jahač. Cole uskoro prepozna Franka Colea.

Rančor zaustavi konja i reče:

— Kid je prekjudec pobjegao.

— Pobjegao? Kako?

— Nitko ne zna točno. — Frank sjaši s konja. — Bell i Ollinger, stražari koji su ga čuvali, ne mogu govoriti jer su mrtvi.

— A ostali? Pa grad je pun ljudi koji imaju oružje. Zar nitko nije ništa učinio?

Frank pošuti i maramom obriše čelo. Zatim odmahne glavom.

— To je nevjerojatno. Nakon što je ubio Bella i Ollingera Kid je ostao dva sata u gradu i nitko nije maknuo prstom...

Cole je šutio. Nad njega i Susan ponovno se nadvila opasnost. Ubojica je bio slobodan — a Cole je prvi na njegovom papiru.

Cole ustane i krene prema koralu. Frank vikne za njim:

— Kamo ćeš?!

Cole se okrene.

— Moram naći Kida i ubiti ga prije nego učini još više štete.

— To je posao Pata Garretta. Ostavi to njemu.

— To je posao svakoga od nas, Frank.

— Ali slušaj Cole! Ostavljaš ranč bez zaštite. Kid ti može ukrasti stoku i spaliti kuću. Ostani ovdje i čuvaj svoje.

Cole odmahne glavom. Uđe s Frankom u kuću, napuni bisage hranom i uzme pušku.

— Molim te, nadi nekog čovjeka koji će pričuvati ranč dok se ja vratim. Dobro ću ga platiti.

— Ostat ću ja, a ti pazi na sebe, Cole. Sada imaš Susanu, razumiješ li?

— Da.

U tom trenutku ujaši u dvorište jahač na zapjenjenom konju. U trku sjaši i potrči prema Coleu, noseći u ruci papir.

— Šalju me iz hotela. Poruka od Kida. Hotelski činovnik kaže da je poruku predao neki meksikanski dječak koji je odmah nestao.

Cole istragne papir iz ruke došljaka. Poruka je glasila:

»Ako si još uvijek ono za što se smatraš, čekaj me na Goodnight putu, dvadeset milja od tvrđave Sumner.

Dodi na otvoreni prostor na kojemu raste pet hrastova. Čekaj me tamo do zalaska sunca.

Ako ne stignem do noći, prespavaj, a ja ću se pojaviti ujutro. Moći ćeš me vidjeti kako dolazim a ja ću vidjeti jesi li sam. Ako bilo tko bude s tobom, neću se pojaviti, a

ako se sakriješ iza hrastova, držat ću se izvan dohvata tvoje puške. Vidjet ćemo tko je hrabriji i tko je brži.

Billy Kid«

Coleovo se lice skameni. Postojala je mogućnost da mu Kid negdje na putu postavi zasjedu, ali je to bila pogibelj koju je morao prihvatiti. Mjesecima je želio da se sretne s Kidom licem u lice, s jednakim mogućnostima. Sad je, čini se, imao priliku!

Pogleda u Franka, pa u kuhinjski zidni sat. Bila su dva sata i morao je požuriti. Mahne rukom i krene prema konju u koralu.

XVIII

Cole je jahao velikom brzinom, nastojeći dobiti trku s vremenom. Kad je sunce već bilo nisko ugleda pet hrastova i zaustavi konja izvan mogućeg dohvata puške.

Jahao je u širokom luku oko stabala, ali nije opazio nikoga. Da je tamo netko bio skriven, zacijelo bi primijetio konja. Na koncu se oprezno približi hrastovima i sjaši. Ni žive duše.

Sunce se sve više spuštalo prema udaljenoj planini Pecos, ali se Kid nije pojavljivao. Cole je nestrpljivo šetkao gore-dolje. Bonney je bio prognanik, pa je mogućnost susreta s progniteljem možda u njemu probudila pritažen strah. Uostalom, u svojoj je poruci napisao da će doći ujutro, ako se ne pojavi prije sunčeva zalaska. Cole je odlučio da i dalje čeka...

Pao je sumrak. Poveo je konja dalje od hrastova. Na otvorenom će moći ranije primijetiti dolazak Kida koji će naravno misliti da se Cole sklonio pod drvećem. Čučao je na zemlji i pušio, dlanom skrivajući žar cigarete...

U devet sati iste večeri Pat Garrett je zajedno sa Johnom Poeom i Tipom McKinneyjem švrljao po tvrđavi Sumner u potrazi za Kidom. Garrett je sumnjao da se Kid nalazi u gradu, ali ga je John Poe uvjerio da Kid povremeno dolazi ovamo. Sakrili su se u voćnjaku preko puta stare vojne bolnice u kojoj je živio Bowdre, nekadašnji Kidov ortak. Bila je jasna mjesečina i mogli su se dobro vidjeti.

Dva sata su pazili na Bowdreov dom, ali se Kid nije pojavio.

— Nema ga — reče Garrett. — Kid nije u gradu. Možemo mirno natrag u Roswell.

— Udimo i razgovarajmo s Peteom Maxwellom — reče Poe. — Ako je Kid u tvrđavi Sumner, on bi to mogao znati...

Krenuli su prema Maxwellovoj kući i stali ispred ograde. Pete je imao spavaću sobu na prvom katu jugoistočnog dijela kuće. Garrett odlučio da sam ode Peteu, a ostali neka ga pričekaju napulju.

Dok je Garrett ulazio u kuću, Poe sjedne u jedan ugao trijema, a McKinney čuče na zemlju izvan ograde, pred vratima.

Poe najednom opazi kako neki čovjek dolazi po mjesečini. Poe ga je do kono promatrao, vjerujući da je jedan od Maxwellovih kauboj. McKinney iza ograde nije ga niti vidio. Čovjek zakorači na trijem i skoro posrne preko Poea. Poskoči unatrag i izvuče revolver.

— Tko je? — izgovori oštro na španjolskom.

Španjolski! Bit će dakle meksikanski govedar. Poe reče:

— Ne boj se, muchacho, neću ti ništa.

— Tko je? — začuje se ponovno. A onda čovjek brzo prođe kroz vrata i nestane u kući.

Bilo je devet sati i Cole je postao zabrinut i neodlučan. Imao je dovoljno vremena za razmišljanje i sada mu se činilo da u poruci ima nečeg sumnjivog. Prije svega, Kid nije tražio otvoreni dvoboj. Zašto da možda pogine kad je Colea lako mogao dočekati u zasjedi. Ali zasjede nije bilo. Čemu je onda služila ta izazivačka poruka? Najvjerojatnije ga je htio odmamiti iz tvrđave Sumner. Zašto? Postojao je samo jedan odgovor: Susan. Kid se želi dočepati Susan i vjerojatno joj učiniti nešto nažao kako bi se osvetio Coleu...

— Eh, budalo! — vikne Cole samom sebi i skoči u sedlo. Tjerao je svog konja prema tvrđavi Sumner kako ga još nikad nije tjerao...

Kid se nalazio u kući svoje ljubavnice Celse Gutierrez, petnaestak metara južno od Maxwellove kuće. Celsa je nakon večere otišla spavati, a Kid ostao u kuhinji, razmišljajući.

Claiborn je budala, ali opasna budala. Neće moći živjeti bez svoje crvenokose učiteljice. Zar neće onda radije izabrati smrt nego život?

Uzšetao se po sobi tiho poput pante-re. Ona će biti prvorazredan zalogaj, ta crvenokosa Susan. Branit će se naravno, i rukama i noktima, ali će je on tako dohvatiti da neće moći niti pisnuti i onda će učiniti ono što već odavno želi. Poslije više neće biti važno. Bude li mu pravila neprilike, jednostavno će je ubiti. Neće pucati u nju; prasak bi ga mogao odati. Ugušiti će je plahom, ili će joj bijeli vrat stisnuti svojim dugim nježnim prstima. A onda bijeg i sloboda.

Iziđe iz kuće. Bila je jasna mjesečina, ali to ga nije smutalo. Grad je bio tih, ljudi su spavali. Prešao je preko

vrta Maxwelllove kuće i stupio na trijem. Opazio je čovjeka koji je tamo sjedio pa zastane. Nije ga poznao, a i nije bilo dovoljno svjetla. Mogao je biti Peteov prijatelj. Opazio je i drugog čovjeka kako čuči iza ograde. Glasno upita na španjolskom:

— Tko je?

Čovjek s trijema odgovori:

— Ne boj se, muchacho, neću ti ništa.

Ponovno upita:

— Tko je? — Istodobno izvuče revolver i uperi ga u ljudsku priliku na trijemu. Znao je da mora pucati, no i to da će pucanj probuditi ljude. Čovjek ne odgovori i Kid brzo zakorakne u mrak kuće. Uđe u Peteovu sobu i zastane na sredini.

— Tko su ti ljudi napolju, Pete? — upita.

Odgovor bijaše plamena munja i grmljavima što iz temelja potrese kuću...

* * *

Žestoko jašući izmorenog konja Cole dojuri u grad u trenutku kad je odjeknuo pucanj.

— Bože! — povikne i zabode ostruge konju u slabine.

Na vratima Maxwelllove kuće nastane strka. S revolverom u ruci Cole utrči u kuću zajedno sa čovjekom koji je upravo ustao iza ograde. Mjesec je jasno sjao i sjene na trijemu bijahu duboke. Cole opazi pred sobom još jednog čovjeka, a onda im ususret stigne i treći.

— Ruke u vis! — začuje se oštar glas Johna Poa.

— To sam ja, John — odgovori Pat Garrett žustro. — Onaj što je malo pri-

je ušao bio je Kid i mislim da sam ga ubio.

— Pucao si na krivog čovjeka, Pat. Vidio sam ga; bio je jedan od Peteovih kauboja.

Pete se pojavi na vratima u noćnoj košulji.

— Ne, John, to je bio Kidov glas — reče.

Dotrči Paulita.

— Kakva je to pucnjava, Pete?

— Ja sam pucao — reče Garrett. —

Ubio sam Kida.

Cole se progura naprijed.

— Paulita, gdje je Susan?

— Ne znam. Vjerojatno je u svojoj sobi.

Cole uđe u Peteovu sobu. Upali šibicu i baci pogled na izvaljeno tijelo na podu. Na licu je još trajao podrugljiv izraz ali su hladne sive oči bile bez života.

Cole vikne iz sobe:

— U redu je, Kid je mrtav!

Na stubištu se začuje lagani šum tihih koraka. Jedan glas upita:

— Jesi li to ti, Cole?

— Da, draga — odgovori on i dočeka Susan raširenim rukama. — Pat ga je pogodio. Mrtav je.

— Oh, Cole!

Uskoro i ostali uđu u Peteovu sobu, upale svjetla, pa se zagledaju u mrtvog zločinca.

Cole i Susan razgovarali su dugo u noć, gluhi na buku u drugoj sobi. Ne, više neće odgađati; oženit će se i odmah krenuti na svoj ranč u Rudioso.

On je nježno poljubio i reče:

— Oženimo se sutra, draga.

Ona otvori oči, a obrazi joj se zažare:

— Čekali smo tako dugo... Učinimo to odmah sada.

K R A J

**Moda, kozmetika,
domaćinstvo**

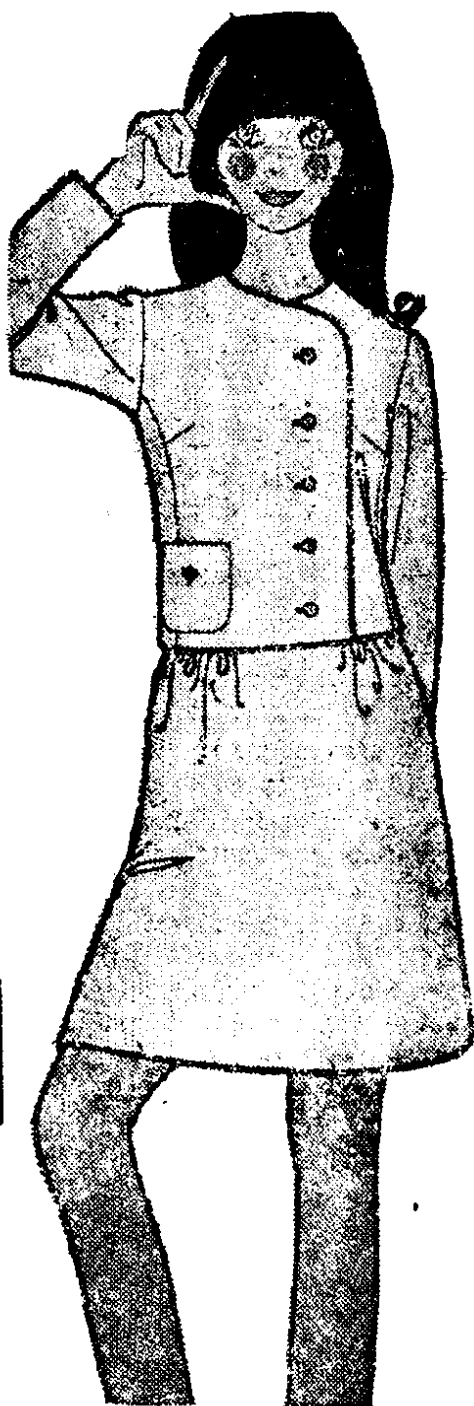
**Savjeti
liječnika i
psihologa**

**Novela, roman,
zanimljivo štivo**

**ukratko: SVE
ŠTO ZANIMA
SUVREMENU
ŽENU**

Svijet

**jugoslaven-
ska ženska
revija**



NI NA ČIJOJ STRANI

Kaplje kiše bubnjale su po drvenim kućama Cimarron Crossinga; u ušima šerifova pomoćnika Clint Bentleyja zvučalo je to poput hitaca što su izazvali sadašnje teškoće. Stajao je pokraj prozora i zurio napolje, u mali grad u srcu Kansasa. Teksašanin, visoka rasta, proživio je samo dvadeset i jedno ljeto, iako je izgledao mnogo mlađi. Disanje teškog ranjenika na poljskom krevetu iza njegovih leđa dopiralo mu je do ušiju u hroptavim šumovima; Clint progunda kletvu.

— Do vraga, ta što je s njima, Brick? — zapita a da se nije okrenuo. — Građanski je rat završen prije petnaest godina. Zar namjeravaju ponovno započeti?

Čovjek na poljskom krevetu nije odgovorio, no mlađić u zatvorskoj ćeliji stane se vrištavo smijati.

— Sigurno će opet započeti Teksašani — reče. — A kad ples dobrano razmaše, znat ću gdje ću pronaći Tekšašanina.

Bentley se okrene. Živci su mu bili napeti do krajnosti.

— Trebalo bi da te tresnem koltom, tako da već jednom zavežeš. Matherse. Nastaviš li tako, odmah ću nadoknaditi sve što sam propustio!

Šerif Brick Dillingham nemirno se preokrene na poljskom krevetu što ga

je liječnik dao donijeti za nj. Kad je dojurio u salu kako bi spriječio pucnjavu, tane što se odbilo od zida pogodilo ga je u lijevu nogu. Dillingham je bio star čovjek; izgledao je kao da mu je suhi kanzaški jugozapadnjak sasvim isušio lice. Na pepeljastim obrazima vidjelo se da pati od bolova.

— Ne daj se izbaciti iz svog mira, Clinte — s mukom reče svom pomoćniku.

— Zacijelo je Tony Cofort sve to izmislio — žestoko uzvrat Bentley. — Da ga dovedem?

— Nemaš nikakvih dokaza protiv Coforta — uzvrat Brick.

— Strpaš li ga u ćeliju, načinit ćeš od njega heroja... a upravo to moramo izbjeći pod svaku cijenu.

U ćeliji, Bud Mathers se nasmije.

— Kad već želiš pozatvarati sve, Tekšašanine, zašto ne počneš sa svojim šurjakom? — narugao se. — Johnny Tarbell je svakako bio upleten.

Clint se bijesno okrene k ćeliji, no Dillingham ga opomene:

— Johnny nije imao oružja, a ni Tony Cofort. Inače bih te već odavna poslao po njih.

— Niste spomenuli da je i Johnny imao prste u kaši — predbaci mu mladić.

— Nisam to smatrao potrebnim, Clinte — mirno uzvratí Brick. — U posljednje vrijeme Johnny se uvijek umiješa, zar ne?

Clint Bentley spusti ramena. Tijekom tih šest mjeseci braka nastojao je uspostaviti prijateljski odnos s Bettynim šesnaestogodišnjim bratom. No, bez uspjeha Johnny Tarbell više drži do Tonnyja Coforta i Buda Mathersa negoli do svog šurjaka.

Clint opet stane pokraj prozora i pogleda smeđu, deruču bujicu rijeke. Na nabujaloj vodi poigravala je pjena. Tri velika stada goveda iz Teksasa čekala su kod gaza kako bi mogla nastaviti put u Dodge City. Više od pedeset teksaških kaubojá čakali su trenutak kad će moći ući u grad; privlačili su ih viski i žene. A sve je moglo biti tako jednostavno! Četiri Teksasánina danas su došla u grad... a jedan od njih sada leži s tanetom u grudima na bolesničkom krevetu samo zato što se jedan osamnaestogodišnjak uzobijestio. A da sve bude još gore, prijatelji Tonnyja Coforta i Buda Mathersa htjeli su sada cijelu stvar dotjerati do vrhunca.

— Jesi li naišao na otpor kad si drugoj dvojici oduzímáo oružje? — zapita Dillingham mladića.

Clint zanijeđe glavom.

— Ne prave oni nikakvih nevolja, Brick. Poznam ih iz Teksasa. Bud Mathers je pucao u njihova prijatelja, pa sada žele pričekati kako bi vidjeli hoće li ostati u životu.

— — Neće dugo čekati! — dovikne Mathers iz ćelije. — Tony će se pobrinuti da ih na kraju lasa odvučku iz grada.

— Umre li Teksasánin, stavit će ti omću oko vrata, Matherse. Ne zaboravi to! — uzvikne Clint.

— Ako ću tada još biti ovdje — progundá Bud.

Clint pogleda kroz prozor dvojicu teksaških prijatelja ranjenog Prenticea: stajali su pokraj vrata liječničke ordinacije. Lica su im bila blijeda i napeta. Bili su u žutim kišnim ogrtačima. Čini se da pljusak nije za njih značio upravo ništa.

Clint se naglo okrene.

— Shag Holliver je zacijelo čuo za to, Brick — reče zabrinuto. — Četvrti kauboj je odjahao u logor. Mogu zamisliti kako će Shag reagirati na tu vijest.

— Shag Holliver ti je gotovo kao otac! — naruga se Bud Mathers. — Nosi te u srcu i podigao te je s puno ljubavi.

— Zaveži, Matherse! — reče Clint. — Ne ostaviš li me najzad u miru, ja ću...

— Što, Teksasánine? — izazovno zapita Mathers.

— Najradije bih otišao preko i obojici kaubojá vratio oružje — reče šerifov pomoćnik. — Onda će se moći uhvatiti ukoštac s Tonyjem Cofortom i drugima i naposljetku uvesti red u to prokletó štakorsko gnijezdo.

— A Johnny Tarbell? — mirno zapita Brick.

Govorio je tiho, no mladi kavgadžija je ipak čuo njegove riječi i podrugljivo se nasmijao.

— Ne znam, Brick — uzvratí Clint Bentley; odjednom više nije djelovao tako mlado.

Brick je bio u pravu. Uvijek je bio u pravu. Imao je velikog iskustva u tim stvarima. Njegov šurjak Johnny dosad je bio samo privjesak mlade bande, no uspije li mu potjerati iz grada onu dvojicu kaubojá, njegov će ugled znatno porasti.

Dillingham je imao mnogo razumijevanja za sve ljudske slabosti.

— Ne moraš sebi ništa predbacivati, Clinte — reče tiho. — Sve je to započelo prije nego što si uopće došao u grad.

Opet mu je Clint morao dati za pravu, no to još uvijek nije bilo nikakvo rješenje problema. Cimarron Crossing je mali grad što je ponajprije živio od stada goveda; na putu za Dodge City stada su tjerali kroz gaz koji je bio udaljen od grada otprilike jednu milju. Prvotno je ovdje, na obali rijeke, iznikao samo jedan salmon, a onda se grad počeo razvijati zajedno s porastom broja stada što su ih tjerali ovuda. Bez stada grad ne bi bio sposoban za život. Stariji stanovnici odavna su ga napustili kako bi negdje pronašli sigurniji opstanak, a mlade nije nima-

DJEVOJKE!

tina

JE REVIIJA ZA NAS

tina

JE REVIIJA SA STRIPOVIMA

tina

PIŠE O NAŠIM RADOSTIMA

tina

PIŠE O NAŠIM BRIGAMA

tina

PIŠE O NAŠIM TAJNAMA

u TINI ćeš naći sebe

u sebi ćeš naći TINU



lo smetao taj način života. Mladići od šesnaest do osamnaest godina urotili su se u bandu; pokušavali su se međusobno nadmašiti u drskostima i nevaljalštinama. Nekolicina njih pronašla je i posao, no drugi su naprosto izmicali. Umišljali su da izmici roditeljima, a zapravo su bježali pred sobom. Mladići poput Tonyja Coforta i Buda Mathersa bili su idoli te mladenačke družbe prijestupnika kojoj je pripadao i Johnny Tarbell.

Vlasnik susjedne trgovine uđe u ured kako bi posjetio Bricka Dillinghama.

— Onda idem nešto pojesti — reče Clint. — Da i vama što donesem, Brick?

— Poznam tvoju ženu... Ionako je nešto pripremila za mene.

Clint se nasmiješi, kao i uvijek kad bi tko spomenuo njegovu ženu.

Betty je živjela u sasvim drugačijem svijetu, gdje je postojalo samo razumijevanje i ljubav. To je objašnjavalo i njenu odvratnost prema neotesancima poput Tonyja Coforta i njegove mladenačke bande. Ne budu li pravodobno obuzdani, čak će i pristojnim i ljubaznim ljudima poput Betty od života učiniti pakao.

— Daj da ja umjesto tebe pođem kući, Teksašanine — reče mu Bud Mathers iz ćelije. — Možda će Bettyno srce brže zakucati od radosti kad je naposljetku posjeti pravi muškarac.

Clint se naglo okrene i u dva se skoka nade uz rešetke. Mathers ustukne, ali prepolagano. Između šipaka Clint ga dohvati za košulju i trzajem privuče k sebi, tako da je Bud licem udario o rešetku. Nos mu počne krvariti; mladićevim očima Clint sada ugleda bezimenu bijes. Gnjevno ga odgurne i naljuti se zbog izljeva bijesa.

Mathers otetura sve do stražnjeg zida; našavši se na sigurnom, prostački prokune.

Clint izade i na trenutak zastane pred vratima. Kapi kiše malo mu rashlade zažarene obraze. Oba Tekšašanima u žutim kišnim ogrtačima promatrali su svaki pokret mladog šerifovog pomoćnika. Poput Tonyja Coforta, znali su da je on sada jedini predstavnik reda i zakona... i da na toj dužnosti

još nije sakupio nikakvih spomena vriednih iskustava.

Pomalo se spuštao mrak. Clint pođe ulicom i pogleda mnoge mlake što su nalikovale lokvama krvi. Do kuće nije bilo daleko.

Još prije nego što je stigao, Betty otvori vrata, i on odmah zaboravi na sve brige. Zagrlj ženu i poljubi je. Kapi kiše skotrljaju se s oboda njegova šešira u izrez njene haljine, no to je nije smetalo. Imala je sasvim crnu kosu, poput dima plave oči, a morala se podići na vrške nožnih prstiju da bi mu uzvratila poljubac.

— Bricku je dobro — reče Clint, kako bi predusreo njeno pitanje. — Neko će vrijeme odležati... inače mu nije ništa.

— A kauboj?

— Ne znam, no liječnik će poduzeti sve što može.

Još mu jednom ovije ruke oko vrata, privije se uz njega i nasloni mu glavu na grudi.

— Ponekad se bojim, Clinte — prošapta. — Obećala sam ti da do toga neće doći i trudila sam se koliko god sam mogla... no naprosto se bojim.

Znam, pomislio je. Ponekad se i ja bojim. Glasno reče:

— Sve će biti dobro.

— Ljudi toliko govore. Sjećaju se kako je Shag Holliver sa svojim kaubojima uništio Prairie City. — Ujela se za donju usnu i molećivo pogledala muža. — Ta, ovdje to valjda neće pokušati, Clinte? Barem ne dok si ti ovdje, zar ne?

Pokuša zatajiti svoje brige.

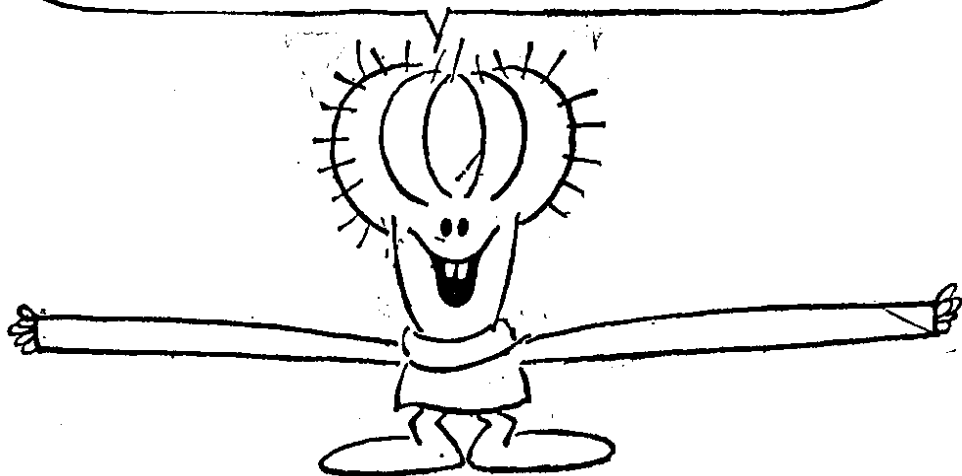
— Htio bih ti nešto reći. Ako Shagu Holliveru nešto slična padne na um, poći će k njemu i izbiti mu to iz glave.

Prisili se na smijeh i potapša je po bokovima, kao da cijeli slučaj nije spomena vrijedan. Njen brat Johnny zadao joj je dovoljno briga, pa je ne smije opterećivati još i svojim problemima.

— Rado bih porazgovarala sa Shagom, Clinte — reče ona. — Znam da se ponosi s tobom i htjela bih da me upozna.

— Možda ti se neće svidjeti. — Njegov smijeh više nije bio usiljen. — Pršti od snage i neotesan je; ni vlastito

**Pridružite se i vi milijunskoj
armiji čitalaca revije »STUDIO«!**



ime ne može izgovoriti a da pri tome ne prokune.

— Svidjet će mi se unatoč tome. Dopada mi se svaki čovjek koji je bio dobar prema tebi, a mrzim svakoga koji ti je htio učiniti nažao.

— Nisi li ipak pretjerala? Nego, hoću li naposljetku dobiti jelo?

— Dobit ćeš. A dok ti jedeš, odnijet ću Bricku krepku juhu i šalicu vruće kave.

— Ja ću to kasnije ponijeti. Bolje da ne izlaziš po toj kiši.

— Aha, što! Nekoliko kapi neće mi naškoditi. Htjela bih razgovarati s Brickom. A osim toga — zabačila je glavu unatrag — budem li ljubazna s Brickom, možda će se u gradskom vijeću probiti s prijedlogom o povišici tvoje plaće.

— Betty, doista si prepredena.

Pride mu, poljubi ga u uho i pomiluje po vratu.

— Zacijelo to znaš.

Clint sjedne za stol. Kad je čuo kako su se vrata zatvorila, osjeti veću usamljenost negoli ikada u životu. Na trenutak je zaboravio svoje brige... no sada opet naglo iskrsnu. Dođe li do otvorene borbe između kauboja i prijatelja Buda Mathersa naći će se između dvije skupine. Ne pripada nijednoj od njih... a ipak je povezan sa svakom. Shag Holliver, vođa momaka koji gone stado u Dodge City, učinio mu je mnogo dobra u životu. Johnny Tarbell, koji je večeras namjeravao dokazati Tonyju Cofortu da je pravi momak, bio je Bettyn brat. Clint spusti glavu i rukavom obriše znoj sa čela.

— Što je, Teksašanine? Zar su ti oslabili živci?

Clint podigne pogled i prisili se na smiješak. Johnny Tarbell se nehajno naslonio ramenom na okvir kuhinjskih vrata. Njegova sličnost s Betty bila je sasvim očita, no ipak samo izvana. Kad ne bi osjetio da ga netko

promatra, djelovao je mlado i bojažljivo, a sada je izgledao drsko i samosvjesno. Grickao je šibicu, a lijevi je palac zatakao za široki pojas. Svi iz družbe nosili su takve pojase: Tony Cofort, Bud Mathers i ostali. Za njih je to bila neka vrst odore; osim toga, u bliskoj borbi takav pojas s velikom kopčom može poslužiti kao opasno oružje.

Nije imalo nikakva smisla okolišati oko vruće kaše. Clint je to znao.

— Htio bih da ostanem po strani, Johnny. Tako nećeš dospjeti ni za korak dalje.

Mladić ispljune šibicu.

— Slušaj me, Johnny — nastavi Clint. Tada se pozove na njegov razum, a upravo je to htio izbjeći. Najradije bi skočio i šakama mu skinuo s lica to prokletu cerekanje, no kad bi pogledao mladića, svakog bi se puta prisjetio Betty. Bila mu je sestra i majka istodobno, za brata je učinila sve što je mogla.

— Ta, ipak znam što je posrijedi. Iskušao sam to sa šesnaest godina. Mogu dobro zamisliti tvoj položaj. Čini ti se kao da se svijet neće ni osvrnuti na tebe. No možda mi vjerovati, Johnny: Tony Cofort neće taj problem riješiti umjesto tebe.

Tada se prisjeti sukoba s jednim čovjekom. Istina, nije se zvao Tony Cofort, no ipak su bili jednaki. Shag Holliver mu je sasvim jasno ukazao na to, i to je bila prekretnica u Clintovu životu. Sada je nosio službenu zvizdnu na prsima i imao sjajnu ženu.

— Jesi li završio? — zapita Johnny.

— Rekao sam ti: ostanu po strani!

— Čudnovato, a ja sam došao da bih tebi udijelio isti savjet.

Iza izraza u Johnnyjevim očima krilo se više od prirodnog otpora nedorasla mladića protiv svakog oblika vlasti. Bio je to neprikriveni izazov.

Clint odmah uoči na koji način Johnny namjerava steći glas snažna čovjeka. Uhvati li se ukoštac s jednim Teksašanim, njegov će ugled u očima ostalih prijestupnika zacijelo porasti. A ako je taj Tekšašanin povrh toga još i pomoćnik šerifa, dokazat će da je pravi momak. Naravno, vrhunac je svega činjenica da je taj pomoćnik

šerifa još i njegov šurjak. Tada ga i Tony Cofort mora priznati kao sebi ravn.

Clint pogleda mladića. Nedostajala mu je grubost Buda Mathersa. Težio je samo za tim da pokaže svoju vrijednost.

— Pa dobro, Johnny, time je zacijelo sve rečeno. Ja ću pripaziti, ali bi i ti to morao uraditi.

U Johnnyjevim očima zasja prva sumnja. Tada se okrene i napusti kuću opet kroz stražnja vrata.

Nakon nekog vremena Clint uzme šešir i izide. Iako je kišilo, ne ogrne se kišnim ogrtačem kako bi u svakom trenutku mogao nesmetano povući kolt.

Nije htio poći ravno u šerifov ured; htio je izbjeći susret s Betty. Zacijelo je već saznala da će Shag Holliverl doći u grad. Brick Dillingham bi uvijek otvoreno rekao sve što je znao.

Tako krene ulicom. Pred liječnikovom kućom ugleda one Tekšašanine u žutim kišnim ogrtačima. Prema tome, Prentice je još uvijek živ.

Prolazeći kraj šerifova ureda pogleda prema salonu na sjevernom kraju ulice i primijeti da mu odande dolazi u susret poveću skupinu ljudi. Da, Tonyju Cofortu zacijelo je pošlo za rukom zatrovati ljude i okupiti bandu. Bilo je to upravo po Tonyjevom ukusu: cijela banda iza njega i dva nenaoružana Tekšašanina ispred.

Prema Clintovoj ocjeni u skupini se nalazilo otprilike dvadeset i pet do trideset muškaraca. No, to nije mnogo značilo. Na tom hladnom kišnom vremenu zacijelo će uskoro popustiti djelovanje viskija. Skupina se kretala ulicom ne obazirući se na lokve. Clint pokušava prepoznati pojedine ljude.

U međuvremenu i dvojica Tekšašana primijetiše što se zbiva. Znali su što to znači.

— Vрати nam oružje! — dovikne mu jedan Tekšašanin. — Neka dođu kad ćemo imati oružje, šerife.

— Ostanite po strani! — poviče Clint.

— Što je, Clinte? — zapita drugi. — Zar si sada na strani tih prokletih Jenkija? Ta nećeš valjda skrštenih ruku promatrati kako će nas oni hladnokrvno posmicati? — Lice mu je bilo sasvim blijedo. — Vрати nam oružje!

KVIZ

• križaljke • testovi • rebusi
• ljubavne i krimi priče • žale

**izlazi svake
druge srijede**

40 STRANA - 3 DINARA

— To je moj posao — reče Clint — a ne vaš.

Teksasani prokunu.

Bat koraka već je nadjačao šum kiše. Clint se zaustavi nasred ulice. Bio je već mokar do kože... no nije mu bilo hladno. Osjeti kako mu srce divlje udara. Sada je mogao prepoznati lica muškaraca. Većinom su bili pripiti i vjerojatno vrlo kolebljivi. Šestorica u skupini možda su naoružani; pa ipak, samo jedan jedini kolt u ruci nerazborita mladića mogao bi izazvati tragediju.

Na čelu je koračao Tony Cofort. Pokraj njega bio je Johnny Tarbell. Obojica su bili prilično samosvjesni. Johnny je ovio pojas oko desnice s kopčom odozgo.

Skupina se zaustavi na udaljenosti od približno pet metara.

— Protiv Teksasa ipak ne možete ništa! — dovikne jedan od dvojice kauboj. — Vratit ćemo se i raspršiti tu pljevu! A onda ćemo je baciti u rijeku i promatrati kako je voda nosi.

— Tamo su! — poviče jedan od skupine. — Imam sa sobom laso. Dovede li netko konja, odvući ćemo ih iz grada.

— Odmah ćemo povesti i Clintu Bentleyja! — poviče drugi. — I on je Teksasani!

— Dakako, a onda ćemo provaliti u taj prokleti zatvor i izvući Buda! I on mora sudjelovati u plesu!

— Najprije ćemo ščepati tu trojicu Teksasana, a onda ćemo osloboditi Buda! — zapovijedi Tony Cofort.

Svjetlo prozora šerifova ureda padne na njegovo lice... usko s crtama grabežljive zvjeri. Imao je istaknutu bradu i svijetloplavu kosu.

Clint pogleda Johnnyja i oštro poviče:

— Poslušajte me! Zar ste doista tako glupi da ćete stali na stranu Buda Mathersa? Umre li onaj kauboj, Mathers će dospjeti na vješala zbog ubojstva! Zar je Bud ikada išta dobra učinio za vas? A ova dvojica ne diraju u vas! Nisu čak ni naoružani. Što ćete, do vraga, imati od toga ako postrijeljate cijeli grad? I nekoliko vas će zacijelo poginuti. Zar ste doista tako siti života?

Najmanje dvanaestak muškaraca napusti skupinu i postavi se u stranu, na drveni nogostup. Naposljetku, samo su se iz znatiželje pridružili skupini. Nisu imali namjere uplitati se u opasne stvari.

— Zar ćete slušati pomoćnika? — zapita Tony Cofort. — Čuli ste što vam reče kauboj. Zar ćete prekrivenih ruku promatrati kako vam uništavaju grad?

Iz redova muškaraca začu se zbrka uzrujanih glasova. A onda se odjednom smire.

Iz jedne postrane ulice iza Clintu dogalopira skupina jahača. Njihov vođa Shag Holliver, snažan muškarac plavkastosijede kose, jahao je na čelu. Puška mu je ležala poprijeko na sedlu. Jahači zauzdaše konje.

Nekoliko muškaraca opet napusti skupinu na ulici. Sada još osta samo dvanaestak muškaraca protiv dvanaestak jahača... a mladi šerifov pomoćnik stajao je točno po srijedi između te dvije skupine.

Clint začuje glas Shaga Hollivera i poviče ne okrećući se:

— Ne započinjite, gospodine Holliveru!

— Nećeš mi ti zapovijedati, mladiću! — progunda Holliver dubokim glasom. — Moj čovjek je ranjen i moja je dužnost da se pobrinem za nj. Primijetim li da nešto nije u redu, sutra više neće biti ovoga grada!

Clint pogleda ljude u pratnji Tonyja Coforta. Polovica njih teško da su bili stariji od Johnnyja Tarbella... njihovo samopouzdanje iznebuha se poljulja. No, dokle god Cofort izigrava kolovođu, zacijelo će držati uz njega.

Cofort zabaci kišni ogrtač i Clint ugleda kolt za njegovim pojasom. Johnny je još uvijek stajao pokraj njega, s teškim opasačem ovijenim oko ruke.

Clint priđe Cofortu i mirno reče:

— Sve je to tvoja velebna zamisao, Tony. Zar ćeš zbog toga dovoditi u opasnost svoje prijatelje? To bismo nas dvojica morali raščistiti među sobom!

— Drž' se po strani, Teksasanine!

Međutim, u Cofortovom glasu zatitra nesigurnost. Ustukne dva koraka i napipa držak kolta.

Clint mu se stane približavati, smijući se tiho. Bio je sasvim siguran u sebe.

Mladići su zurili u nj; nisu znali što da misle o tome. Jedan po jedan stanu se povlačiti; Tony Cofort i Johnny Tarbell odjednom ostadoše sami na cesti.

— Često sam uvježbavao pucanj koltom, Tony — reče Clint. — Želiš li vidjeti kako brzo povlačim? — Stajao je tik pred Cofortom, čije oči zamao ne iskočiše iz duplja. — Povuci, Tony! Omogući mi da te ustrijelim!

— Sišao si s uma! — prostenje Cofort. — Oslanjaš se samo na oružje Teksašana iza sebe!

— Zar te to smeta? Ta, ti si pak najhrabriji momak u gradu! Htio si otjerati Teksašane. Započni sa mnom! Uspije li ti to, moći ćeš se i s drugima uhvatiti ukoštac.

— Ne primiči mi se! — progunda Cofort. — Inače ćeš stradati!

— Neću, Tony — ravnodušno mu uzvraća Clint. — A znaš li zašto neću? Jer si slabič... obična prljava kukavica!

Clintova ljevica munjevito proleti zrakom i uz mukli se udarac spusti posrijedi Cofortova lica. Krajičkom oka Clint zapazi kako je Johnny zamahnuo pojasom. Zaakrene se malo u stranu i laktom udari šurjaka u želudac. Momak sjedne u lokvu.

Kao iz velike daljine Clint začu glas Shaga Hollivera:

— Ostanite po strani! — Umiješa li se koji od vas ili od mojih ljudi, ustrijelit ću ga!

Clint uhvati Coforta za zapešća i baci ga na tlo; tada ga uhvati za kosu i zagnjuri mu lice u blato. Tony se pokušao obraniti, no bio je na kraju snaga. Clint mu strgne pojas.

Tada se malo uspravi, povuče Coforta i položi ga preko koljena; premlati ga njegovim vlastitim remenom, a onda postavi na noge i odgurne.

— Nisi vrijedan ni da te zatvorim u ćeliju, Coforte!

Članovi mladih siledžija promatrali su ga razrogačenim očima. Clint se okrene i pođe prema Holliveru i njegovim jahačima.

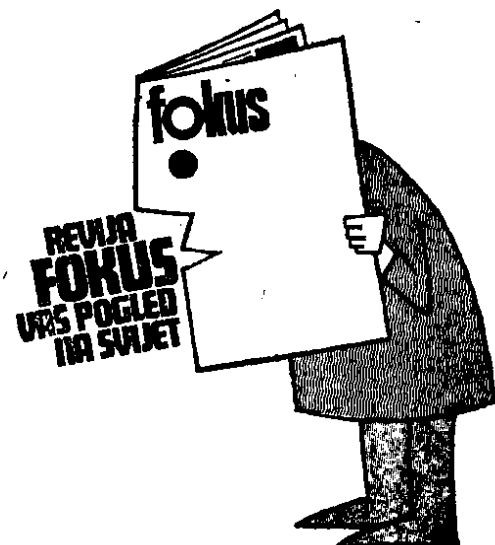
— Dajte mi pušku, gospodine Holliveru i kažite svojim ljudima neka predaju

oružje. Naredbom je zabranjeno u gradu nositi oružje.

— Oružja ne dajem nikomu — uzvraća Holliver. — Ti bi to morao znati.

— Ne prisiljavajte me da vam ga ja oduzmem! Uvijek sam mnogo držao do vas, no nemojte me prisiliti...

Shag Holliver je oklijevao. Clint primijeti da se bori sa svojim ponosom. Na kraju ipak razvuče lice u široki smiješak.



— Što... do vraga! — progunda. — Ta, ja sam te tako naučio! — Ispusti pušku. — Odbacite pucaljke, ljudi! — poviče preko ramena. — Čini se da se dječak u međuvremenu lijepo razvio. Pravi momak!

Protivnici su promatrali kako kauboji odbacuju oružje. Sada su sve oči bile usmjerene na Clintu Bentleyja.

Tony Cofort učini posljednji očajnički pokušaj kako bi spasio svoj ugled.

— Dohvatite Bentleyja! Sa svima nama neće izići na kraj... a Teksašana se više ne moramo bojati!

Mladići se stanu jedan za drugim okretati; namuste Coforta. Johnny Tar-

bell okrzne pogledom Tonyja, pa onda Clint; najzad se i on okrene.

Liječnik iziđe iz svoje ordinacije; Clint odmah primijeti duboku ozbiljnost u izrazu njegovog lica...

— Morat ćete Mathersa optužiti zbog ubojstva, šerife — reče. — Učinio sam sve što sam mogao. — Pogleda Teksašane. — Da, učinio sam uistinu sve!

Nakon njegovih riječi zavlada tišina.

— Više se od čovjeka ne može zahtijevati — progunda najzad Holliver.

Clint pogleda Johnnija, koji je mrtvački blijeda lica stajao na nogostupu. Vjerojatno mu je pred očima zaleljala slika Buda pod vješalima, s omčom oko vrata.

— Treba vam novi kauboj, zar ne, gospodine Holliveru? — zapita Clint.

— Dakako — otegnuto će Shag — Predlažeš li kojega?

— Onoga tamo... zove se Johnny Tarbell. Surjak mi je i zacijelo će od nje ga biti vrijedan kauboj.

Clint primijeti ispitujući Holliverov pogled. Učini mu se da se Shag sjetio prošlosti.

— Misliš li da pristaje u moju momčad?

— Žilav je to momak, gospodine Holliveru.

A onda krene prema šerifovu uredu; Shag Holliver i Johnny Tarbell sporazumjet će se i bez njega. Clint se prisjeti kako je prije pet godina započeo u Hollivera. U tih se pet godina dogodilo štošta, a ni ubuduće neće biti drugačije.

Na vratima šerifova ureda Betty mu se baci u zagrljaj s očima punim suza; no plakala je od sreće i laknuća.

U ćeliji na ležaju od dasaka ležao je Bud Mathers i zurio u strop...

KNJIGA ZA SVAKU ŽENU

Ako se odlučite:

- da se odijevate onako kako sami želite
- da uštedite novac
- da budete elegantni

sve to, bez ičije pomoći i bez ikakvog predznanja omogućit će vam do sada najbolja i u Evropi najtiražnija knjiga

KROJENJE I ŠIVANJE

knjigu su napisali najpoznatiji njemački stručnjaci a izdala je poznata ženska revija »NEUE MODE« iz Hamburga.

Kupon narudžbe za knjigu

»KROJENJE I ŠIVANJE«

Naručujem pouzećem — poštom knjigu »Krojenje i šivanje« po cijeni od 50,00 dinara i troškovima poštarine.

Ime i prezime naručioca:

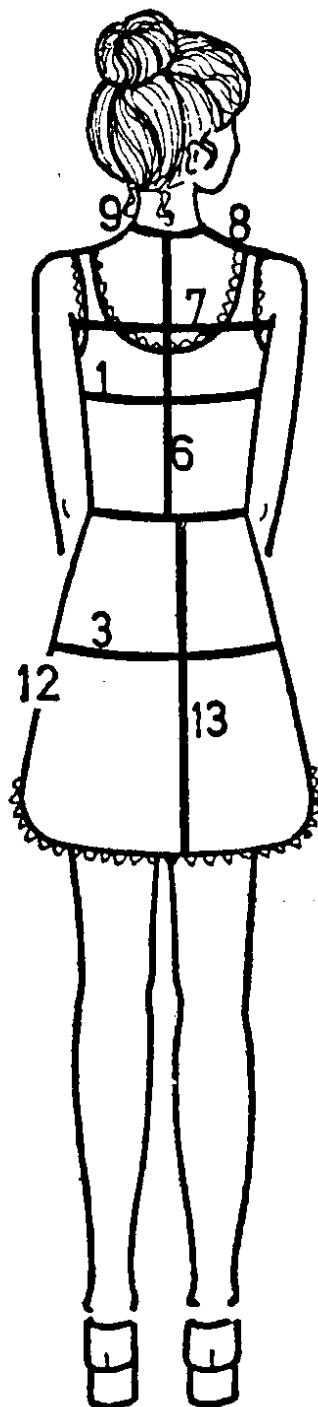
Mjesto stanovanja (poštanski broj):

.....

Ulica i broj:

Kupon narudžbe slati na adresu: Vjesnikova
Press Agencija, 41000 Zagreb, Ljubice Gerovao

1.



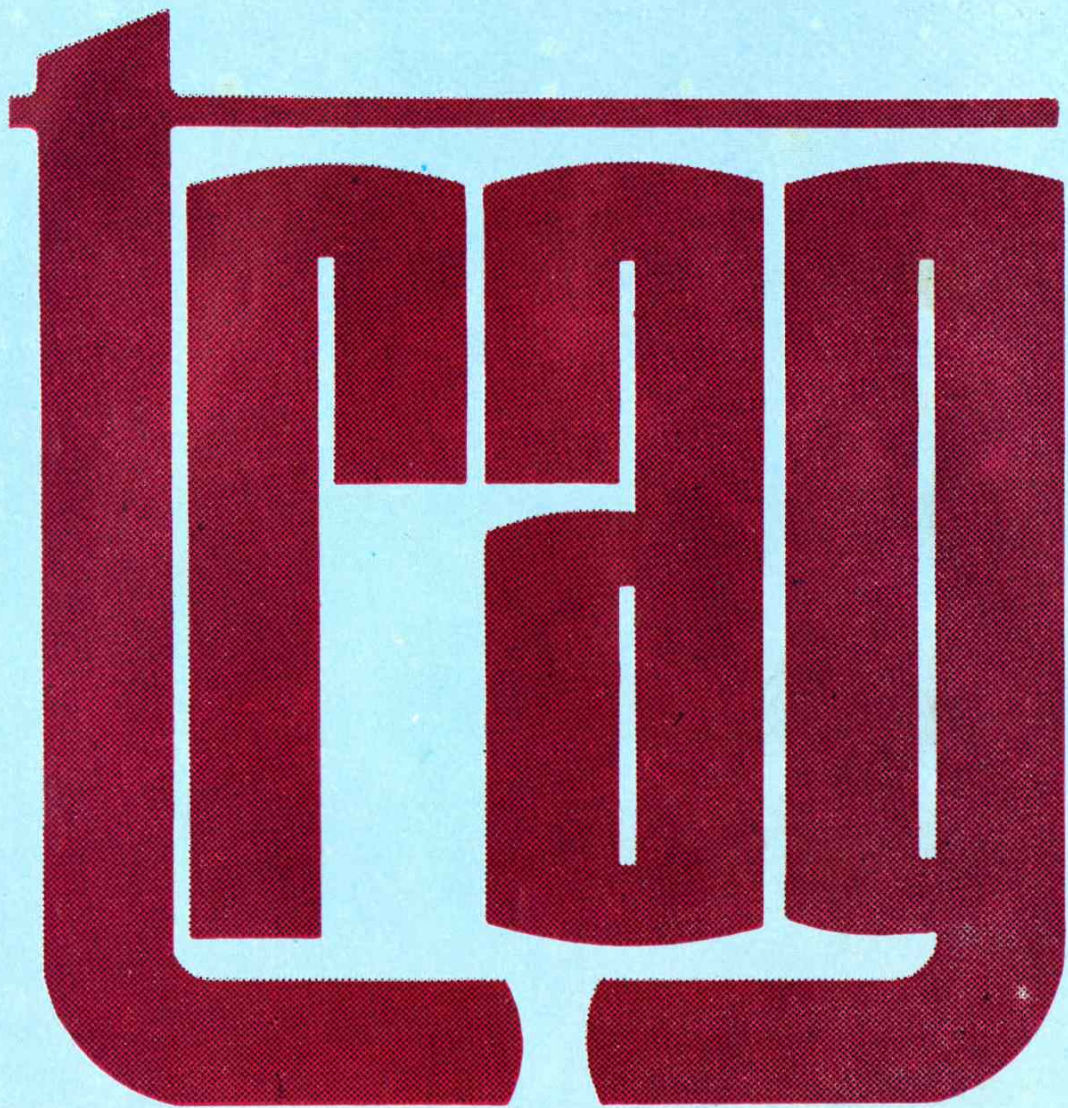
DOSAD IZAŠLI ROMANI NOVE SERIJE »LASO«

35. L. L'Amour: UKROČENA ZEMLJA
36. W. R. Cox: DJEVOJKA S ISTOKA
37. H. S. Sharon: CRNI ORAO
38. T. West: SAMO MOJ PIŠTOLJ
39. S. F. Scott: ALABAMA
40. H. S. Sharon: PODVALA BILLA JACKSONA
41. L. L'Amour: BEZDUŠNI VODIČ
42. W. O'Connor: OPASNI DOŠLJAK
43. W. O'Connor: OSAMLJENI ŠERIF
44. U. H. Wilken: PROKLETI ŽIVOT
45. S. H. Sharon: NAPAD NA KOČIJU
46. J. F. Beck: U IME ZAKONA ...
47. L. L'Amour: VISOKI STRANAC
48. L. L'Amour: OBRAČUN U PRERIJI
49. S. C. Lawrence: VRELI DAN U BUFFALU
50. P. Hangster: Povratak
51. J. F. Beck: Olovo pravde
52. H. Warner: Tragovi u pustinji
53. G. A. Lutz: PUCNJI U PRAZNO
54. E. Jones: NEUSTRASIVI SLADE
55. L. L'Amour: ZLATNA PLANINA
56. H. Hatten: SMRTONOSNI POKOLJ
57. T. West: TEKSAŠANIN
58. E. Jones: SMRT SVIM UBOJICAMA
59. W. O'Connor: KANJON SMRTI
60. L. L'Amour: KLAN SACKETTOVIH
61. D. Dean: OSIŠANA OSVETNICA
62. D. Dean: VATRENA OSVETA
63. J. Gilmoor: LOV NA SVJEDOKE
64. C. Hunter: ALI TADA SE POJAVI SAM
65. F. Glaser: VRIJEME OBRAČUNA
66. F. Short: NI PAKAO ME NEĆE
67. R. Ullman: JACKSONOV KLAN
68. G. Lord: TAJNI TOVAR
69. W. O. Connor: STOTINU DANA PAKLA
70. F. Short: SKINITE HULJU IZ SEDLA
71. A. C. Morgan: REVOLVERASI SU ČEKALI
72. L. L'Amour: BRAĆA SACKETT
73. H. Warner: ZLOČIN OTACA
74. L. Wallis: U OLOVNOJ OLUJI
75. C. Martin: IZASLANICI PAKLA
76. R. Macleod: TEŽAK PUT DO MEKSIKA
77. R. Hogan: OVAJ GRAD PRIPADA JESSUPOVIMA
78. S. C. Lawrence: TEKSAŠANIN
79. Paul Evan Lehman: PAKAO U NOVOM MEKSIKU

U PRIPREMI:

80. H. S. Sharon: DRUŽINA SMRTI

KOD VAŠEG PRODAVAČA NOVINA



**BIBLIOTEKA KRIMINALISTIČKO
— LJUBAVNIH ROMANA**